לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

יום ג', ב' באדר א' תשמ"ו, 11 בפברואר 1986 / שנה מ"ג מס' 12961 / המחיר 63 אגורות כולל מע"מ

ארה"ב מפרשת מחודש את 242

מאת זאב ביוצי, כתבנו בארה"ב

וושינגטון. — מימשל רייגן הודיע אתמול, שהבעייה הפלשתינית היא יותר משאלה של פליטים. דובר הסטייט־דיפרטמנט רמז, שארה"ב איננה מצדדת באוטונומיה חד־צדדית לפלשתינים ביהודה ושומרון.

הדובר, צ'ארלס רדמן אמר, ששיחות חוסיין־ערפאת לא נחלשו והמלך ימשיך את תהליך השלום. בקשר לדברי ראש־הממשלה, שמעון פרס, ששיחות ערפאת־חוסיין הגיעו לנקודת־האפס, אמר הדובר: „אנו לא מאמינים שזוהי עמדתו המלאה של פרס.

בהודעה ארוכה אמר הדובר, שאש"ף יצטרך לקבל את הצעת האו"ם 242, כדי להשתתף בשיחות שלום, אך ארה"ב מבינה, שכל הסכם בגדה המערבית ועזה יצטרך להתחשב בזכויות הלגיטימיות של העם הפלשתיני. הוא אמר, שהפלשתינים צריכים להשתתף בכל שלבי תהליך השלום, והתושבים של השטחים חייבים לקבל כל הסכם שיושג.

מטוס התעשייה האווירית יביא הערב את שצ'רנסקי מגרמניה לישראל

ישוחרר בצהריים ראשון – כדי להבדילו מהמרגלים העוברים עימו למערב ● צפוי כי יצטרף אל אשתו, בירושלים לא לפני שיעבור טיפול רפואי מקיף

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר" וסוכנויות הידיעות

אנטולי שצ'רנסקי יגיע הערב לישראל במטוס מיוחד שהעמידה לרשותו ממשלת־ישראל — „ווסטווינד" של התעשייה האווירית. במטוס, שיצא אתמול מישראל, הייתה אשתו, אביטל שצ'רנסקי. בשדה־התעופה בלוד יקבלו את פניו רה"מ, שמעון פרס, והשרים יצחק שמיר ויעקב צור.

מחוץ לשדה־התעופה תוצב במה ויתקיים טקס בהשתתפות קהל האלפים שיבוא לקבל את פניו.

צפוי, כי שצ'רנסקי יצטרף אל אשתו המתגוררת בירושלים ולא לאחר ממרכזי הקליטה, אך ייתכן שיזדקק קודם כל לטיפול רפואי, משום שבריאותו נפגעה מאוד מתנאי הכלא ומשביתות־הרעב התכופות שלו.

הכנות אחרונות

הכנות אחרונות נעשו אתמול במערב־ברלין ובמזרחה, לקראת חילופי המרגלים בין המזרח והמערב — שיכללו גם את אסיר ציון אנטולי שצ'רנסקי. הוסכם ששצ'רנסקי ישוחרר ראשון, כדי להבדיל בינו לבין המרגלים.

בעוד השלג מכסה את גשר גליניקה — נקודת מעבר בין שני חלקי העיר ששימשה כבר פעמים קודמות לחילופי מרגלים — הציבה המשטרה מחסומים סביב שטח נרחב ליד הגשר, ועשתה הכנות לפקח על מאות העיתונאים ויתר אנשי התקשורת שהגיעו כדי לעקוב אחר האירוע.

מקורות אמריקנים אמרו, כי החילופים ייעשו במהירות ושצ'רנסקי, יחד עם שלושה אסירים מערביים אחרים, יועברו מן הצד הקומוניסטי למערב־גרמניה. במקביל ישוחררו ממערב־גרמניה וארה"ב מספר מרגלים שבידיהם. מדובר על חילופים כוללים של תשעה עד עשרה אסירים.

לא להקדים בשמחה

מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת מוסר:

„יש רושם ברור, שבריה"מ רוצה לצבור נקודות בדעת הקהל העולמית ע"י שחרור אדם חשוב אזה, מבלי לשנות את מדיניות הסירוב שלה בנושא יציאת יהודים לישראל" - אמר אתמול שר־החוץ.

(המשך בעמוד 11)

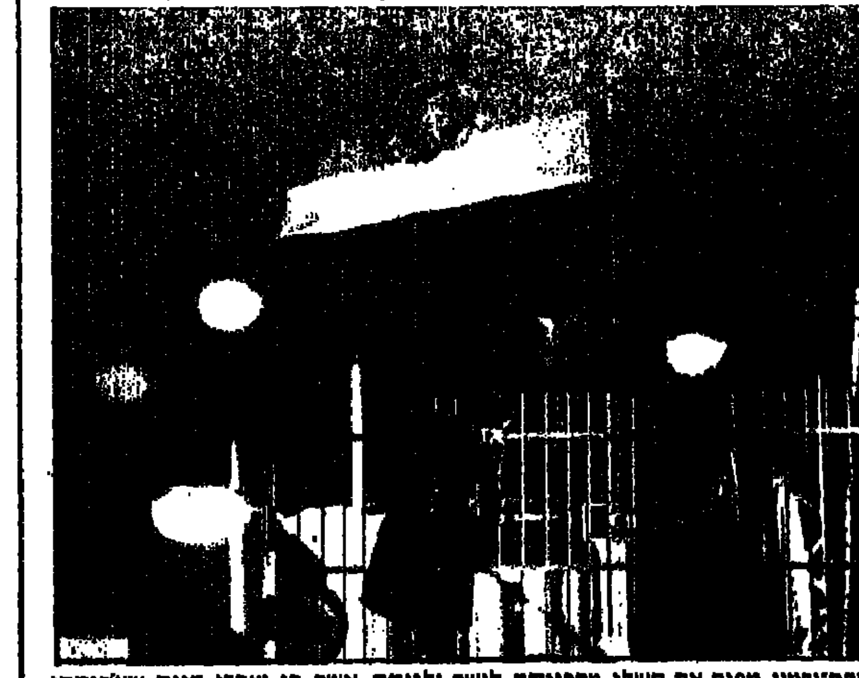

שומר גבול מזרח־גרמני מפנה את השלג מהכניסה לגשר גלינקה, אשר בו יעברו היום שצ'רנסקי ומרגלים מערביים שאותם משחררת בריה"מ – למערב־ברלין. (צילום: אי.פי.)

„אמל" עוצר מבצעי פיגועים נגד ישראל בדרום־לבנון ● עמוד 4

תנועות השמאל „מתאחדות" מחר נגד „כך" בבנייני האומה ● עמוד 19

סכסוך־עבודה כללי בחיפה — אם לא יימצא פתרון ל„מספנות" ● עמוד 20

לבנון מאשימה את ישראל בסיפוח דרום־לבנון ● עמוד 3

מפ"ם מותקפת בגלל תמיכתה בעובדי המספנות ● עמוד 3

לגיליון היום מצורף „הדף הירוק"

המצרים באים היום לסכם עניין הבוררות

ערב הגעת המשלחת המצרית לשיחות טאבה, הביעו אתמול מקורות מצריים אופטימיות, כי ניתן יהיה לגמור בפגישה הקרובה לסכם את שאלת הבוררות. המשלחת המצרית, בראשותו של נביל עראבי, תגיע הערב בטיסת „אל על" מקאהיר. המשלחת תמנה תשעה או עשרה חברים, ולמחרת, הגעתה תחל את השיחות עם המשלחת הישראלית במלון „דן־אכדיה" ולא במלון „מגדל דויד", כפי שתוכנן בתחילה.

מופת לכל שונאי הרודנות

שיחרורו המתוכנן להיום של אסיר המצפון אנאטולי שצ'רנסקי עלול, למרות כל ההכנות הבינלאומיות, שלא לצאת ברגע האחרון אל הפועל, אם יידרש מונאי לפדותו, לחתום על מסמך רשמי כלשהו, שממנו עשויה להשתמע, אפילו באופן מרומז, הודאה באשמה שטפלו עליו בשעתו השלטונות הסובייטים. נכרונת שמונה שנות כילאו ועבודתו בכפיה שמר שצ'רנסקי יַל נחישות עמדתו ההיסטורית, שכפרה מכל וכל במעשים שיוחסו לו במהלך משפטו המבויים; הוא טען וחזר וטען, כי שופטיו הם שהפרו את החוק, ושהצדק לצידו. מטעם זה אף סירב לבקש הקלות מיוחדות בתנאי מאסרו, ולא ניצל הזדמנויות שניתנו לו להכות על חטא־כביכול, לחזרות בפשעים דימיוניים שלא ביצע, להשתחרר ולעבור זמן אולי גם לעלות ארצה. כך הפך שצ'רנסקי לסמל של לוחם חרות המסרב להתחנן על נפשו בפני שוביו, ושרוחו אינה ניתנת לשבירה גם במצבים של לחץ, השפלה והרעבה.

אנאטולי שצ'רנסקי הובא לפני תשע שנים כבול באזיקים למשפטו המפוברק, שהעלה בזכרון את משפטי הראוות הידועים לשימצה מן התקופה הסטאליניסטית האפלה ביותר, לא בעוון פעילות ציונית, ואף לא בגלל רצונו לעלות ארצה. הוא הפך לאויב מסוכן בעיני שרותי הבטחון הסובייטים כאשר נטל על עצמו, באומץ לב, קור רוח ולחיטות עמוקה, את תפקיד המדריך והמקשר בין קהילית מתנגדי המשטר במוסקבה לבין אמצעי התיקשורת המערביים. בתחילת שנות השבעים היה בחור מבריק זה, אז בן כ־25 בלבד, הדובר הגלוי והבלתי־נלאה של כל הדיסנדאנטים. הוא נמנה על קבוצת המעקב אחרי ביצוע הסכמי הלסינקי, שפעלה אז בקרב אנשי הרוח הסובייטים וקיוותה ליצור קשר מוסרי ותודעתי בין הדאטאנט לבין כיבוד זכויות האדם והאזרח בברית המועצות. שצ'רנסקי וידידיו ראו בעליה לישראל את אחת הזכויות המשוריינות והטבעיות הללו, ששום מדינה אינה רשאית להפקיען מאזרחיה; הייתה זו נקודת חיבור מרכזית בין מסורבי העליה למסורבי זכויות האדם.

משפטו של שצ'רנסקי לא פגע בעליה לישראל באותה התקופה, אך הוא גישר על תפנית קרובה לרעה, לא רק בנושא העלית אלא בכל תחומי החיים האזרחיים בברית המועצות. מתוך עשרים המדענים ואנשי הרוח, שהקימו את „קבוצת המעקב" באמצע שנות השמונים, נשארו היום פעילים רק שניים — כל היתר נאסרו, הוגלו, היגרו או שאחז בהם הפחד והרימו ידיים. המשטרה הטוטאליטארי והמעוות בשנות ברז'נייב, אנדרופוב וצ'רנינקו. גם העליה לישראל נפסקה, ומסך של ברזל כבד ירד על המזרח הקומוניסטי. לפיכך נוטים עתה הפרשנים במערב לראות בהסכמה הסובייטית לשיחרור שצ'רנסקי וחילופי מרגלים סימן להתרככות המשטר, והשפעה ממתנת של המזכ"ל החדש גורבאצוב. אך נדמה שאת הסיבה יש לחפש, באותה המידה גם בכוונתה המחודשת של ארה"ב למכור לברית המועצות ציוד לקידוחי נפט וגאז, ציוד שמכירתו הופסקה לאחר משפט שצ'רנסקי, ושהעדרו המתמשך היה בין הגורמים המרכזיים לירידת תפוקת הנפט הסובייטית אשתקד. כך פועל איפוא הלינקאז' והמנוף שבין מסחר למוסר.

או נקבל על אדמת ישראל את אנאטולי שצ'רנסקי בזרועות פתוחות, גאים בו באדם מופלא שבכות רוחו יכול היה לחומות הכלא הגבוהות, יהודי וציוני שמאבקו למען החרות והצדק הפכוהו למופת לכל שונאי הרודנות באשר הם.

פרס מציע „האצלה" לשטחים במתכונת סקוטלנד ווולש

הליכוד וחלק משרי המערך מתנגדים ● מחר דיון בכנסת ● 4 נקודות ל„האצלה"; עיריות, משרדים אזרחיים, מקורות קיום ואיכות־חיים

מאת יצחק שור, מוטי בסוק, פנחס ענברי ואתי רונאל כתבי „על המשמר"

הנהלת הליכוד דחתה אתמול מכל־וכל את הצעת ראש הממשלה, שמעון פרס, להחיל באורח חד־צדדי אוטונומיה בגדה המערבית וברצועת־עזה. בהחלטה של הנהלת הליכוד מאתמול נאמר, כי „החלת אוטונומיה חד־צדדית תגרום להשתלטות אש"ף ביו"ש ועזה, תסכן את הביטחון, היציבות וניהול אורח־חיים תקין ביו"ש ועזה".

יו"ר הקואליציה, חיים קופמן אמר, שלמעשה אין הבדל מהותי בין הליכוד לבין חלק חשוב במערך לעצם הגישה לשלום. לדברי קופמן, מערערים שלושה רמטכ"לים לשעבר — רבין ברלב וגור — על יוזמתו של פרס. לדעת קופמן, גישתו של פרס היא בלתי־מציאותית, ופרס „אינו קורא את המפה של אזורנו. יוזמותיו הקודמות של פרס", אמר קופמן „גרמו להתקרבות בין חוסיין לאסד. חשוב לעצור את המומנטום הבלתי־ריאלי של היוזמה האחרונה".

מחלוקת עם דיין

ראש־הממשלה שמעון פרס, תומך באוטונומיה חד־צדדית בשטחים. ממלא־מקומו יצחק שמיר מתנגד לה בתוקף. מספר ח"כים בליכוד ובראשם אהוד אולמרט תומכים בעמדתו של רה"מ. חילוקי דעות אלו נחשפו אתמול בשתי ישיבות שקיימה ועדת החוץ של הכנסת. מחר יעלה הנושא לדיון במליאת הכנסת. בעקבות הצעות לסדר־היום של בנימין בן־אליעזר (מערך־יחד), התומך באוטונומיה חד־צדדית, וגאולה כהן (התחיה) המתנגדת לה.

רה"מ פרס אמר, כי „מאז 1967 ניסינו כל הזמן להשתית את יחסינו עם תושבי השטחים, לא רק על כידונים, כי אם גם על הידברות וניסיון לשכנע ולהשפיע. אנחנו ניהלנו ומנהלים מערכה על דעתי הקהל בשטחים. אוכלוסייה זו חיה בקרבנו. ובין השאר היא גם מביעה את דעתה. אש"ף מפיץ היום, כי המו"מ בינו לחוסיין לא נכשל ולא הסתיים. הדברים אינם נכונים. אש"ף אינו מסוגל להגיע להחלטה. הארגון חשוב להם מהמטרה. לערפאת חשוב יותר שלום הארגון וליכודו, מאשר הדרך המדינית. גם הסובייטים מפעילים לחץ על ערפאת שלא לקדם את התהליך המדיני.

(המשך בעמוד 16)

יזון שינתה מסלולי התעופה של „אל־על" להרחיק מטוסיה מטווח חיל־האוויר הלובי

רבין: מטוסי „אל־על" בטוחים – לא בגלל הגנת הצי השישי

מאת יצחק שור, מוטי בסוק, כתבינו בכנסת וסוכנויות הידיעות

מטוסי „אל־על" בטוחים בטיסותיהם מפני איום ואין זה בגלל הצי השישי – אמר אתמול שר־הביטחון, יצחק רבין, במליאת הכנסת, בתשובתו למאיר וילנר (חד"ש) שהציע אי־אמון בממשלה בשל יירוט המטוס הלובי.

(המשך בעמוד 16)

הטכנאים יערערו לביהמ"ש העליון על הרשעת חזי קוקה

ביה"ד למשמעת של רשות השידור דן את יו"ר הוועד לנזיפה והתראה לאחר שהורשעו במניעת שידור כתבה ב„מבט" במזיד וביודעין

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר", וכתב עתי"ם

טכנאי הטלוויזיה לא ינקטו בעיצומים בתגובה על פסק הדין של בית־הדין המשמעתי של רשות השידור, שהרשיע אתמול את יו"ר ועד הטכנאים, חזי קוקה — כך מסר אתמול חבר הוועד ציון סוירי.

„איננו יכולים לנקוט בעיצומים כנגד החלטת בית־המשפט", אמר סוירי.

עם זאת, מתכוונים הטכנאים לערער על ההחלטה לבית המשפט העליון תוך 30 יום ולבקש להתייחס לשאלה העקרונית אם ניתן להעמיד לדין יו"ר ועד שפעל במסגרת תפקידו.

הורשע וננזף

בית־הדין למשמעת של עובדי רשות השידור הרשיע אמש את יו"ר ועד עובדי ההנדסה בטלוויזיה הישראלית, חזי קוקה, על כי גרם במזיד וביודעין למניעת שידור כתבה ב„מבט" בנושא תקיפת חברי הכנסת בהר הבית ב־8.1.86. בית־הדין למשמעת דן את קוקה לנזיפה והתראה.

בית־הדין, בהרכב עו"ד חיים קלוגמן, עו"ד מאיר ארן וגרשון מיטל קבעו בפסק הדין: „על סמך העדויות שהובאו בפנינו אנו קובעים, כי ההוראה שנתן הנאשם שלא לשדר את הכתבה, בניגוד להוראת מנהל הטלוויזיה בפועל, שבעטיה לא הוכנסה כתבה לתוכנית 'מבט', היה בה משום הנחת מכשול על דרך פעולתה של הרשות, היא גרמה להפרעה במהלך התקין של התחנה, יצרה מהומה באולפנים והביאה לכך שהמסך הואפל לפרק זמן משמעותי".

התנגשות בין שני עקרונות

בפסק־הדין התייחסו השופטים לטענת הסניגוריה, כי הנאשם ביצע את העבירה כיו"ר ועד העובדים: „קיימת במקרה זה התנגשות בין שני עקרונות יסוד, האחד — עקרון חובת המשמעת, שבלעדיו אין קיום לשירות הציבורי, והשני — זכות שביתה של אירגון העובדים. יש הכרח למצוא נקודת־איזון מתאימה על מנת שלא תשרור אנרכיה בשירות הציבורי. האיזון יידרש אם יתמלאו שני תנאים מצטברים: האחד — מעשה העבירה קשור בסיכסוך עבודה מוגן. השני — אם מולאו הוראות חוקת ההסתדרות לגבי סכסוך העבודה שעליו מתייחס המעשה".

השופטים קבעו, שהנאשם לא הצליח להראות כי מעשהו עונה על קריטריונית אלה, וההוראה שלא לשדר את הכתבה היתה בגדר התנהגות הפוגעת בעבודת רשות השידור, מבלי שתהיה חשיבות למניע שגרם לאי שידור הכתבה.

השופטים הוסיפו, כי גם אם יתקיימו תנאים אלה, אין לחבר הוועד פטור מן הדין המשמעתי, אך קיימת לו הגנה שבה יוכל להתגונן בדין זה.

בית־הדין ציין, כי הנאשם נתן את ההוראה שלא לשדר את הכתבה מתוך אמונה בתום לב שזהו צעד לגיטימי של יו"ר ועד עובדים ארצי.

50 בתי"ס על־יסודיים בצפון ובדרום יושבתו היום לשעתיים

משרד־החינוך: המו"מ בין הממשלה למורים ייפתח כאשר יתחילו הדיונים הכוללים במשק

מאת כתבנו לענייני חינוך

אירגון המורים העל־יסודיים ישבית הבוקר בין השעות 8—10.30 בתי־ספר בצפון הארץ ובדרומה. האירגון ממשיך לנקוט פעולות מחאה כדי לאלץ את משרד האוצר להיכנס איתו למו"מ על פיצוי בשל שחיקת שכר בגובה של 30 אחוז.

ואלה הישובים שמוסדותיהם יושבתו: בצפון — עכו, נהריה, יד נתן, כרמיאל, והכפרים הערביים בגליל פרט לתמרה. בדרום יושבתו בתי הספר בבאר־שבע, אילת, דימונה, ערד וכל ישובי הנגב. השביתה תקיף 50 בתי־ספר ובהם 2500 מורים ו־30 אלף תלמידים. במהלך השביתה יקיימו הבוקר המורים אסיפות הסברה. בתוך השבוע הקרוב יקיים אירגון המורים השבתות נוספות.

במסגרת המו"מ הכולל

המו"מ בין הממשלה לבין אירגוני המורים יתקיים במסגרת המו"מ הכולל שייפתח בקרוב בין הממשלה וההסתדרות על הסכמי השכר לכלל העובדים השכירים במשק, זאת הודיע אתמול דובר משרד־החינוך־והתרבות בתום פגישה שהתקיימה בין שרי החינוך והאוצר.

בפגישה הובהר, כי יימשכו המגעים בין משרד־החינוך ואירגוני המורים לגבי בדיקת הנתונים על שכר המורים. אך המו"מ הרשמי ייפתח רק בעת ובעונה אחת עם המו"מ הכולל במשק.

נמסר, כי שר החינוך שוחח בנושא זה גם עם ראש הממשלה ודיווח לו על המגעים שקיים עם ראשי הסתדרות המורים ואירגון המורים העל־יסודיים.

דובר משרד־החינוך שב ואמר, כי השר נבון תובע מאירגון המורים לחדול מהעיצומים, ובשום מקרה לא לפגוע בתלמידי השמיניות המתכוננים לבחינות הבגרות.

בפגישת השרים נבון ומודעי נקבע, כי צוות משותף למשרד החינוך ונציבות שירות המדינה יבדוק את הצעת משרד־החינוך לאפשר לו להמשיך ולעודד מורים ותיקים לפרוש מהעבודה ולקבל תנאי פרישה מיוחדים. מדובר אך ורק בפרישת מורים מרצון ובהסכמה. המדובר בכמה מאות מורים.

שני נושאים נוספים שנידונו בפגישת שרי החינוך והאוצר יובאו, בכל הנראה, להכרעת הממשלה. מדובר בטענת משרד־החינוך כי הוא נדרש לקצץ 4.5 אחוזים מכוח האדם במשרד, לעומת אחוז אחד עד שניים בלבד ביתר המשרדים. כן דורש המשרד לקבל תוספת תקציבית של כ־2.5 מיליון דולר כדי שיוכל לממש את ההחלטה להעניק לישובי קו העימות בצפון מעמד של ישובים מוחזקים מבחינה חינוכית.

עיריית ת"א תוציא עוד צו הריסה למבנה בכפר שלם

מאת חנה קים, כתבת „על המשמר" בת"א

עיריית תל־אביב מתכוננת להוציא צו הריסה חדש למבנה המרפסת בכפר שלום, שהריסתו ביום ו' גרמה לסערת־רוחות בשכונה ולזריקת כמה בקבוקי תבערה.

צו ההריסה החדש, בנוסף לצו שבוצע ביום ו' האחרון, יוצא משום שבבדיקה שערכו אתמול פקחי העירייה התגלה, כי המרפסת בביתו של אליעזר דמארי נבנתה מחדש.

ביום ו' הרסו פקחי העירייה, בליווי כוח משטרה, את המרפסת מכוח צו־הריסה, לאחר שהעניין התברר במספר ערכאות בבית־המשפט.

יו"ר ועד תושבי כפר שלם, זכריה טרם, אמר אתמול, כי הריסת המבנה היא מעשה מחריד: „בסה"כ הוסיפו אסבסט במקום פחים לגג המרפסת והחליפו עמודים רקובים בעמודים חדשים, כדי שבית המשפחה על עשרת ילדיה לא יוצף ע"י הגשם.

הריסת המרפסת היא מעשה מחריד במיוחד בזמן שיש אלפי מבנים בלתי חוקיים בארץ, שעליהם הוצאו צווי־הריסה אך לא בוצעו", אמר טרם.

מעיריית תל־אביב נמסר, כי קיים סיכום בין העירייה לוועד כפר שלם, לפיו לא תבצע העירייה צווי־הריסה כל זמן שתושבי השכונה ידאגו שלא תתקיים בניה בלתי־חוקית. המרפסת שנבנתה, כך לטענת עיריית תל־אביב, מהווה הפרה של ההסכם הזה.

ראשי רשויות בגליל מבקשים מקניג לחזור בו מהתפטרותו

מאת מירה יערי, כתבת „על המשמר"

„אסור לוותר על שומר האינטרס היהודי בגליל ששמו ישראל קניג", אמר אתמול ראש המועצה המקומית ראש פינה, צבי רסקין, בפגישה של מועצת ישובי הגליל שהתקיימה בלשכתו של יו"ר מועצת הגליל וראש עיריית נצרת עלית, מנחם אריאב.

רבים מן המשתתפים בפגישה אמרו, שאסור להיכנס לעימותים בנושא צווי ההריסה אלא להרגיש את קשיי המערכת המוניציפלית והבעיות המיוחדות לגליל.

המתכנסים קיבלו את הצעתו של יו"ר המועצה, מנחם אריאב, לפנות אל ישראל קניג ולבקשו לחזור בו מהתפטרותו וכן לפנות לשר־הפנים, ח"כ יצחק פרץ, בבקשה, שלא יקבל את ההתפטרות ולזמן פגישה גם עם ראש הממשלה, שמעון פרס, לדיון בנושאים בהם מתלבטות רשויות הגליל.

את התפטרותו של קניג צריך למנוע, אמרו המשתתפים, כדי שלא לגרום לזעזוע במערכת רגישה זו.

הרב דוד גרוסמן ממגדל העמק הציע בשם כל רבני הגליל לפנות לשר־הפנים, יצחק פרץ, שיתערב למען המשך כהונתו של קניג „שפעל כל השנים מתוך אמונה ודבקות ליהוד הגליל", לדבריו.

מקור מקורב לישראל קניג אמר אתמול לכתבתנו, כי „המצב בעניין ההתפטרות בהחלט נזיל. יש עוד כשלושה חודשים עד כניסתה לתוקף וזה מספיק זמן לשינוי ההודעה".

מושבי התענך בפני התמוטטות — חייבים 20 מיליון דולר

מאת מירה יערי, כתבת „על המשמר"

הרכז האזורי של תנועת המושבים, יוסי כהן, מסר אתמול, שמושבי חבל התענך בעמק יזרעאל, שבהם חיות 600 משפחות, נמצאים בפני התמוטטות ושלושה מושבים מתוך העשרה — גדיש, אדירים ומגן שאול — נמצאים במצב קשה במיוחד.

ל־200 משפחות במושבים אלו הופסק האשראי. סה"כ החוב של עשרת מושבי התענך, אמר יוסי כהן, מגיע ל־20 מיליון דולר, מהם 13 מיליון דולר חוב לארגוני הקניות של המושבים ו־7 מיליון דולר לבנקים ומוסדות מימון שונים.

המושבים מתבססים על חקלאות, פרחים ליצוא, לולים, וירקות לתעשייה, אבל לדברי יוסי כהן, היצוא אינו מכסה את הריבית הגבוהה שגובים ארגוני הקניות והבנקים וזה מקור המשבר.

יצויין, שסה"כ הנכסים של המושבים הוא פחות מסכום החובות שלהם לאגודה והם קיבלו כבר הודעות על הפסקת האשראי.

מזכירות ח"צ ארצית
נפגשת מחר, יום ג', 11.2.86, בשעה 09.00 בקבה"א
מצפים לכם
ח"צ הקבה"א

זראי בישראל – אחרי שהאכילה את הצרפתים

ריקה זראי, עד לפני שנה „רק" זמרת פופולארית מאוד בצרפת – עם שלושים מליון תקליטים מכורים ושמונה תקליטי זהב – וכיום על תקן של נביאת הרפואה הטבעית, הגיעה לארץ.

היא מספרת על ארוחת־ערב עם הנשיא מיטראן, שגם הוא מסתבר, נכבש לרעיון הטבעונות ומכבד את אורחיו במירקחות עשבים בתום הארוחה, במקום קפה כמקובל.

לישראל היא הגיעה לימים אחדים, כדי לעשות יחסי ציבור לקראת תרגום ספרה על הרפואה הטבעית – רב־מכר ענק בצרפת.

היא יפה, אבל לא מוכנה להסגיר את הגיל. עם זאת, היא גאה בעובדה שיש לה כבר נכד בן שנתיים. אחרי 24 שנים בצרפת לא שכחה לדבר עברית יפה, עם כמה מעידות קלות פה ושם שמשתלבות במבטא צרפתי חינני.

העניין שלה עכשיו הוא קידום חשיבות המזון הטבעי, הלא־סינטטי, לגוף. היא נגד אלכוהול ונגד עישון – אבל בעלה עדיין לא שוכנע. גם העיתונאים באולם אינם מתרשמים ואינם מוכנים לוותר – לא על הסיגריה, לא על הקפה ולא על העוגות מרובות הקלוריות.

בתור זמרת היא לא יכולה להשתחרר מהז'רגון ואומרת, שאפשר לדרג מצעד של מאכלים שטובים לגוף, כמו ירקות ופירות חיים, דבש טבעי ודגנים, ומנגד, גם שרע לגוף – בעיקר מיני מזונות סינטטיים. וכמובן, בן־אדם צריך לחיות משוחרר מדאגה ולחשוב מחשבות חיוביות, שכן מחשבות שליליות, אומרת ריקה, גורמות להפרשת רעל מן הבלוטות שבגוף.

את הדברים האלו בולעים מיליוני צרפתים בעיניים שוקקות. בעקבותיהם יילכו גם קוראי אנגלית, ספרדית, שוודית ועברית. „רק התנ"ך מכר יותר מהספר", אומרת ריקה זראי. „אני יודעת שאני נורא שחצנית, שאני אומרת את זה, אבל זה השיא". מי יתננו עוף וצ'יפס...

עופר ניר

המדד במחצית הראשונה של ינואר — אפס

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

המחירים לצרכן לא עלו כלל במחצית הראשונה של ינואר. כך עולה מנתונים על אומדני מחירים, שפורסמו אתמול על־ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. האומדנים המבוססים על שני־שלישים מהמוצרים המרכיבים את הסל שעליו מתבסס מדד המחירים לצרכן.

הנתונים הראו, שהיו עליות מחירים מועטות וקטנות במשק, אשר קוזזו בירידות מחירים של מוצרים אחרים.

הלשכה ציינה, שבמחצית השנייה של ינואר ירדו מחירי הלבשה והנעלה ב־3.9 אחוזים ואילו מחירי אחזקת הדירה ירדו ב־1.1 אחוזים; מחירי הפירות והירקות עלו ב־3.1 אחוזים, מחירי שירותי הבריאות עלו ב־1.1 אחוזים, ואילו מחירי המזון עלו ב־0.8 אחוז.

„מעורבות עובדים פוגעת במינויים במשרד הבטחון"

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

מבקר מערכת הביטחון, האלוף (מיל.) שלמה אראל, סבור כי מעורבות ועדי העובדים במשרד הביטחון במינויים לתפקידים במערכת משפיעה במידה רבה על איכות השירות הציבורי, ויש בכך משום פגיעה. המבקר טוען, כי ישנה בעיה בעניין זה כיוון שהוועדים דורשים שהמינויים יהיו מטעמם וללא כל מכרז.

בפגישה עם תא הכתבים הצבאיים אתמול, מסר שלמה אראל, כי 30 המבקרים הצבאיים והאזרחיים המופקדים מטעמו על בדיקת כוננות, כשרות והנוהל התקין בצה"ל ובמשרד הביטחון, מגישים מדי שנה כ־140 דוחות. שני־שלישים מדו"חות אלה מתייחסים ליחידות הצבא.

לדבריו, אחת לשנה נבדקות כל היחידות, מתגלים הליקויים, מוגש הדו"ח, ובאמצעות מעקב ממוחשב מיישמים כמעט כל המלצותיו.

הוא ציין, כי משרדו עוקב אחר פיתוח מטוס „הלביא" מתחילת הדרך, והערכותיהם לגבי העלות נצפו מראש.

דליקה כילתה מכון לגידול דגים ב„הזורע"

מאת מירה יערי, כתבת „על המשמר"

נזק כבד של מאות אלפי דולרים נגרם ל„מכון לגידול ושיווק דגי נוי" של קיבוץ הזורע, בעקבות דליקה שפרצה במבנה המכון בשבת בשעות אחה"צ. חברים שהיו באיזור הבחינו בעשן המיתמר והזעיקו כבאים. שהחלו בכיבוי השריפה, אבל בגלל צבעי פלסטיק לבידוד בתקרת המבנה והמחיצות שבתוכו, פשטה האש במהירות, ונגרמו נזקים כבדים למשרד, למחסן, למעבדה ולמערכות המים והחשמל.

יצוין, שהמבנה שנשרף הוא חדש ונחנך בדיוק לפני שנה, בהשקעה של 800 אלף דולר. סיבת הדליקה עדיין אינה ידועה.

מזג־האוויר

הטמפרטורה: ירושלים 5־12, רמת־הגולן 5־13, צפת 4־10, נמל חיפה 8־18, טבריה 10־16, נצרת 13, עפולה 8־16, השומרון 5־14, הקריה תל־אביב 10־18, נתב"ג 8־17, יריחו 11־18, עזה 11־18, באר שבע 8־17, אילת 12־23.

מזכירות הקיבוץ הארצי ✦ ההנהגה הראשית השוה"צ
ריכוז מפ"ם

קוראים לחבריהם להצטרף
לעצרת הפגנת מחאה
נגד ועידת „כך"
האמורה להתכנס בבניני האומה

העצרת וההפגנה יתקיימו בירושלים ברחבת בניני האומה
ביום ד' 12.2.86 בשעה 14.30

הפרלמנט במאנילה החליט להפסיק הספירה עד היום אחה"צ

התפזר ללא החלטה על מנצח בבחירות ● התנועה לבחירות חופשיות האשימה את מרקוס בהונאה ● חיפושים אחר עובדות המחשב שנטשו עבודתן

מאנילה. — הפרלמנט של הפיליפינים החליט אמש לדחות את ספירת הקולות שהוטלו לקלפיות, בבחירות בהן נאבקו הנשיא מארקוס ויריבתו, קוראזון אקינו, על הנשיאות.

הפרלמנט, בו יש רוב למפלגתו של מרקוס, התנועה לחברה החדשה, התפזר לאחר שהתקיימו במשך 4 שעות דיונים על דיונים בענייני נוהל.

מאות שוטרים שמרו על בית הפרלמנט והרחיקו כ־5000 אנשים שהפגינו שם. לא נמסר על מעשי אלימות.

האשמות הדדיות

הפרלמנט התכנס כדי להכריז על המנצח בבחירות, לאחר שהספירה של הקולות נמשכה שלושה ימים, תוך האשמות הדדיות של מעשי הונאה וזיוף.

לפי המספרים האחרונים של ועדת הבחירות הרשמית שפורסמו אמש יש למרקוס יתרון, לאחר שצבר 3,813,488 קולות לעומת 3,610,899 לאקינו. התנועה למען בחירות חופשיות בפיליפינים טענה לעומת זאת, כי לאקינו יש רוב של 6,499,817 כנגד 5,785,348 למרקוס.

התנועה לבחירות חופשיות האשימה את מחנה מרקוס במעשי הונאה, הפחדה ותרמית בקלפיות, כבר שעה לאחר ש־86 אלף הקלפיות נפתחו ביום שישי בבוקר. התנועה הכחישה האשמות, כי היא אספה את הסיכומים שלה ממיסמכים חשודים.

בהחלטת הפרלמנט נאמר, כי הספירה תידחה עד להיום בשעה 3 אחה"צ.

חבלה במחשבים

מחלקת הבחירות של ממשלת הפיליפינים נפגעה על־ידי שביתת עובדים שטענו, כי נעשו מעשי תרמית בספירת הקולות. הממשלה האשימה את העובדים הללו, כי הם תומכים כידיבתו של נשיא הפיליפינים. קוראזון אקינו, והם שיתקו את מערך המיחשוב ועשו הכל כדי להטות את ספירת הקולות לטובתה של אקינו.

ויקטורינו סאוולאנו יו"ר ועדת הבחירות הממשלתית, טען בפני כתבים, כי מערך המחשבים של ועדת הבחירות נחבל, כנראה על־ידי עובדי ממשלה שביקשו להאט את קצב ספירת הקולות, בעיקר מאזורים בהם יש רוב לנשיא פרדינאנד מרקוס.

28 נשים ושני גברים נטשו לפתע ביום ראשון את מרכז המיחשוב של ועדת הבחירות הממשלתית וטענו, כי הם לא יכלו יותר לסבול את מעשי התרמית בספירת הקולות, החל מסגירת הקלפיות ביום שישי בערב.

תיבת דיסקים

9 מבין העובדות שנטשו את מקומן ליד המחשבים הופיעו עם דמעות בעיניהן וביקשו מקלט בכנסייה סמוכה. שם הן אמרו, כי יש להן הוכחות של מעשי הונאה מצד גורמים רשמיים. אחת מהן החזיקה בתיבה מלאה דיסקים של מחשבים ובהם תוצאות הבחירות.

יו"ר ועדת הבחירות אמר, כי פרישת העובדות ממרכז המיחשוב הייתה מתוכננת מראש על־ידי תומכי האופוזיציה ואלה גם באו והעבירו את הנשים למקום מבטחים. לדבריו, ראש מרכז מיחשוב הבחירות, קולונל פדרו באראידאן, אמר לו, כי מערכת המיחשוב שובשה בליל הבחירות אולם הדבר נתגלה רק לאחר פרישתן של הנשים.

הוא הודה, כי הפרישה הפתאומית ממרכז המיחשוב יצרה כמה בעיות אולם אמר, כי יתר העובדים התגברו עליהן. "אנו הרצאנו את כל השיבושים מן המערכת", הוסיף.

ארה"ב מופתעת

ארה"ב קראה אמש לנשיא מרקוס ולמנהיגת האופוזיציה אקינו "לשתף פעולה", כדי למנוע אי־סדרים במדינה שהיא חיונית לאינטרסים האסטרטגיים של ארה"ב.

מקור מקורב לבית־הלבן אמר, כי מנהיגי ארה"ב הופתעו. הן מהתמיכה העממית הנרחבת במועמדת האופוזיציה, והן מהיקף הזיופים שבהם מאשימים את ממשלת מרקוס.

דובר הבית־הלבן, לארי ספיקס, נמנע עם זאת להגיב רשמית על כשרות הבחירות. הוא אמר, כי הנשיא רייגן מתוכנן לשוחח היום עם ריצ'רד לוגאר, יו"ר ועדת־החוץ של הסנט, שעמד בראש משלחת המשקיפים האמריקנים ששוגרה לעקוב אחר הבחירות.

רייגן גם עומד לקיים מחר לפנות־בוקר מסיבת עיתונאים טלוויזיונית, ויש להניח שהמצב בפיליפינים יעמוד במוקד דבריו. (ע"ר, ע"צ)

מפעילי מחשבים במרכז הבחירות במאנילה יוצאים מן האולם במחאה על זיופים בספירת הקולות. (צילום אי.פי.)

חברי "חירות" בוחרים היום את נציגיהם בסניפים

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות וכתב עתי"ם

היום מתקיימות הבחירות הפנימיות בסניפי "חירות" בכל רחבי הארץ. בבחירות משתתפים חברי המפלגה, אשר בוחרים את מועצות הסניפים ואת הצירים לוועידה הטו של תנועת החירות, אשר תיפתח ב־9 למרץ. הבחירות במושבים ובסניפי יו"ש ייערכו ב־18 לחודש.

במסגרת הבחירות בסניפים, ייבחרו כ־100 צירים לוועידה. במשך החודשים האחרונים עשו ראשי המחנות "בחירות" מאמצים רבים להגביר את כוחם בסניפים.

ראשי מחנה לוי טוענים, כי יש להם רוב בסניפים רבים. גם למחנה שרון יש כנראה רוב בסניפים אחרים.

ערעור ביום ו'

במחנה לוי טוענים, כי אילו היתה הוועידה הט"ו מבוססת רק על הייצוג של הסניפים, היה ללוי רוב בקרב צירי הוועידה. לטענתם, זוהי הסיבה העיקרית שמחנה שמיר מבקש להוסיף צירים ממונים, מחוץ למסגרת הבחירות בסניפים.

נציגי השרים לוי ושרון, יגישו ביום שישי ערעור לבית־הדין התנועתי על ההחלטה שהתקבלה במרכז "חירות" בעניין תוספת 150 צירים ממונים. בטענת הערעור ייאמר, בין היתר, כי ההחלטה אינה מעוגנת בחוקת התנועה ועל־כן היה דרוש רוב של שני־שלישים לפחות. כזכור, זכתה ההחלטה לרוב של 54 אחוז בלבד.

צו־מניעה בבת־ים

צו־מניעה זמני, האוסר לקיים את הבחירות לוועידת תנועת החירות בסניף בת־ים, ולוועידה הארצית של התנועה בסניף זה, הוצא אמש על־ידי השופט המחוזי בת"א, יעקב מלץ.

הצו הוצא בביתו של השופט, במעמד המבקשים, חיה וולקר ואפרים אפרים, ופרקליטם עו"ד אריה צ'רטוק.

עו"ד צ'רטוק טען בדיון המשפטי, כי המבקשים הם חברי מרכז תנועת החירות וכי מיסים שנגבו מחברי הסניף בבת־ים לא הועברו לגזברות התנועה.

אל קוראי "הדף הירוק"

בחלק מהגליונות של "הדף הירוק" חל שיבוש בעימוד — עמודים 17-18 הוקדמו לעמודים 15-16

עם קוראינו הסליחה!

5 צעירים שתקפו נהג מונית:

"ערבי מלוכלך, תן את הכסף ואח"כ נשחוט אותך"

מאת מירה יערי, כתבת "על המשמר"

נהג מונית מנצרת, באסם עודה בן 23, הותקף לפני כשבוע על־ידי חמישה צעירים יהודים מחיפה, בשהסיעם במוניתו ממרכז העיר לכיוון בת־גלים.

במהלך הנסיעה שלף אחד הצעירים סכין, הצמידה לצווארו של הנהג שהתחנן על חייו. ואמר לו: "ערבי מלוכלך, תן את הכסף ואחר־כך נשחוט אותך".

מספר עודה, שעדיין מרותק למיטתו בבית הוריו בנצרת, ונזקק על גוזלים בלבד: כשהגיעה המכונית למקום מבודד ליד חוף חיים, הורידו אותו החמישה והכו בו במקלות ובאגרופים. בכל חלקי גופו". לדבריו, הוא נאבק איתם והצליח לפגוע באחד הצעירים וכשהם פנו לאותו צעיר שנפגע, הוא ניצל את העובדה שמנוע המכונית נשאר פועל, רץ למונית ונמלט מהמקום.

עודה הגיע באפיסת כוחות לבית הוריו בנצרת, נלקח מיד לבית־החולים בעיר ובבדיקה נתגלו אצלו שברים בגולגולת ובצלעות. בתלונתו, שהוגשה למחרת היום במשטרת נצרת, סיפר הנהג, שהוא מסר לידי החמישה את כל הכסף שהיה ברשותו. לדבריו, הם התכוונו לרצוח אותו ולהשליך את גופתו לים.

התלונה הועברה לטיפולה של משטרת חיפה ומהמשטרה נמסר, שהרקע למעשה הוא כנראה למטרות שוד ולא התנכלות על רקע גזעני.

"על המשמר"
עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3-43360-4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone. 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102-121, טל' 6-221125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבונר 17, טל' 673671. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול מהיר

פרופ' מריון מושקט, מנהל המכון ללימודים בין־לאומיים

אוטונומיה — מלה נרדפת לכישלון

ש. האם יש תקדים לאוטונומיה שהצליחה?

ת. לא. שום אוטונומיה לא פתרה עד כה בעיות משום שהיא אינה נוטה לקיים הבטחותיו למיעוט, כשאלו אינן מיושמות לפי הרצוי לו. אביא כדוגמה את "ברית ורסאי הקטנה" — האמנה המיוחדת שנחתמה להגנת זכויותיהם של בני המיעוט האוקראיני, הביילורוסי, הגרמני והיהודי בפולין — בעקבות הפוגרומים. האמנה שהיתה אמורה להגן על זכויותיהם התרבותיות, הדתיות והקהילתיות של היהודים, לא יושמה והיתה גורם לחיכוכים מתמידים בין שלטונות פולין ובין היהודים. להיפך, זכויותיהם של היהודים הלכו ופחתו. בסופו של דבר התחברו היהודים כדי להבטיח את זכויותיהם בפרלמנט, עם מיעוטים אחרים, והכריעו את הכף בבחירתו של נשיא פולין גבריאל נרוטוביץ'. אלא שאותו נשיא הואשם על־ידי נציגי הימין כמי שמייצג את היהודים ונרצח מאוחר יותר על־ידי אחד מהם.

ש. ובעמים אחרים?

ת. האוקראינים הביילורוסים והגרמנים בפולין רצו ערב מלחמת העולם השניה לנטוש את השלטון הפולני ולהתאחד עם עמיהם, למרות שהיו מיוצגים בפרלמנט הפולני. גם הבאסקים בספרד והאירים באירלנד, אינם משלימים עם האוטונומיה שניתנה להם, ורוצים בחופש לאומי מוחלט.

ש. משמע — האוטונומיה אינה פתרון למי שרוצה בחופש לאומי?

ת. האוטונומיה היא פתרון מלאכותי שהוא פתח לכשלון או לחזרה לסטטוס־קוו הקודם. דוגמת הסקוטים של רה"מ יכולה לפעול רק כביטוי לשלטון מקומי מוניציפאלי, אבל לא כפתרון לפלשתינים הנאבקים על החופש הלאומי שלהם. במקרה הטוב יכולה האוטונומיה להתאים לחרדים שלנו. שאינם רוצים להכיר בשלטוננו החילוני...

אתי רונאל

מטען חבלה נתגלה ונוטרל בירושלים

מטען חבלה קטן נתגלה ונוטרל אתמול, בתחנת אוטובוסים בשכונת תלפיות בירושלים.

את המטען גילה סמוך לשעה 0020 בצהריים ראובן שהרבני, בן 36, שעשה דרכו במכוניתו מגן הילדים כדי לקחת משם את בנו. בעת שעבר ברחוב בית"ר, סמוך לבניין 32, גופפה לעברו אשה שהמתינה בתחנת האוטובוסים של קו 7. היא הצביעה לעבר שקית שהיתה בתחנה. ראובן הציץ לתוך השקית וגילה בתוכה חפץ חשוד. "הבנתי שמדובר כנראה במטען חבלה", סיפר אחר כך שהרבני. "התחלתי לפנות את האנשים וביקשתי שיזעיקו את המשטרה. באותו רגע עברה ברחוב מונית ובאמצעות מכשיר הקשר שלה הודעתנו על כך למשטרה".

תוך דקות הגיעו למקום חבלנים ושוטרי סיור של משטרת ירושלים. הם סגרו את האיזור והחבלנים פוצצו את המטען בלי שנגרם כל נזק.

מגלה המטען נפצע ב־1974 מהתפוצצות מטען חבלה שהוטמן בתוך קופסת צבע ברחוב בן־יהודה בירושלים ונפגע קשה בעיניו. (עתים)

● הנשיא מובארק טילפן אמש אל נשיא עיראק סאדם חוסיין כדי להביע את תמיכתו במלחמתו באיראן.

הננו מודיעים בצער
על פטירתו של חברנו
משה כהנא
יובא למנוחות מחר, יום רביעי, 12.2.86, בשעה 15.00
המשפחה
וקיבוץ שריד

בצער רב אנו מודיעים
על פטירתו של בעלי־אבינו־אחי־סבנו היקר
אריה בורנשטיין
(יליד לודז')
כ"ר בניש ז"ל
ההלוויה תתקיים היום, יום שלישי, ד' באדר א', 14.2, בשעה 14.00 אחה"צ, בבית־העלמין הדרום, גבול חולון–בת־ים בשער הצפוני
אוטובוס יוצא מבית המנוח, רח' חרות 8, רמת־גן, בשעה 13.15
המשפחה המתאבלת

ביום השלושים
לפטירתו של חברנו היקר
שמואל בליך ז"ל
נעלה לקברו לגילוי המצבה
מחר, יום ד' 12.2.86 בשעה 15.00
בבית הקברות בקיבוצנו
המשפחה
וקיבוץ שער־הגולן

לבנון תשקול דרישה לכנס מועצת הבטחון

"ישראל מציבה גדרות ומבצעת בכך סיפוח של רצועת הבטחון"

שגריר ישראל באו"ם בנימין נתניהו: "בעת האחרונה נוקטות מדינות ערב הרדיקליות מדיניות של התשה כלפי ארה"ב הנאלצת להטיל וטו ובכך נגרם לה נזק"

מאת חנה אוש־הורוביץ, מכתבנו בניו־יורק

ניו־יורק. — לבנון שוקלת את האפשרות לתבוע כינוס של מועצת הביטחון לדיון בתלונה נגד ישראל, על שהיא מבצעת סיפוח של שטחים בלבנון, על־ידי כך שהיא מציבה גדרות באיזור הביטחון. עליכך סיפר ביום שני, במסיבת עיתונאים בניו־יורק, שגריר ישראל באו"ם, בנימין נתניהו.

נתניהו סיפר, כי מדינות ערב הרדיקליות, ביוזמת אש"ף וסוריה, נוקטות מתחילת השנה הנוכחית מדיניות המיועדת להתיש את ארצות־הברית במועצת הביטחון, על־ידי ייזום דיונים נגד ישראל, שבהם נאלצת ארה"ב להטיל וטו, בחלק מהמקרים כשהיא מבודדת וללא תמיכה מערבית.

לאחר שבשנתיים האחרונות חלה ירידה תלולה במספר התלונות שהוגשו נגד ישראל במועצת הביטחון, בשנת 1986 מוגשות תלונות בתכיפות ובנושאים שניתן לטפל בהם במסגרות אחרות.

יחליטו לא להטיל

לדברי נתניהו, ההחלטות לגבי הטלת הווטו האמריקני בעת ההצבעות האחרונות במועצת הביטחון — בעניין הר־הבית ובעניין יירוט המטוס הלובי, התקבלו על־ידי שר־החוץ של ארה"ב, ג'ורג' שולץ. בקרב המשלחת האמריקנית הדעות חלוקות, ויש הסבורים, כי הצורך בהטלת וטו, גורם נזק לארה"ב. ולא מן הנמנע, כי בעתיד יהיו מקרים שבהם יחליטו האמריקנים שלא להטיל וטו.

מאמצי משלחת ישראל מכוונים לשכנע מדינות המערב שלא לתמוך באופן אוטומאטי בהצבעות גינוי לישראל. מדינות המערב, שגם בשטחן בוצעו לאחרונה פעולות טרור, נרתעות מגינויים חריפים לפעולות נגד טרור שמבצעת ישראל משום כך. נמנעו מדינות המערב מתמיכה בהצעת סוריה לגנות את ישראל על יירוט המטוס הלובי, לאחר שסוריה סרבה למתן את נוסח ההצעה.

המערך יכניס נציגיו לרשות השידור בדרך של חקיקה

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

המערך איתן בדעתו, להביא לשינוי הרכב מוסדות רשות השידור. בדרך של חקיקה בכנסת. יו"ר הקואליציה חיים קופמן (ליכוד־חרות), הזהיר את ראש הממשלה שמעון פרס, במכתב ששלח אליו אתמול, מההשלכות שעלולות להיות לחוק זה.

במליאת רשות השידור 31 חברים. בוועד המנהל שלה 7 אנשים. שני המוסדות הנ"ל נבחרו עוד בתקופת הכנסת הקודמת, ופיכך יש בהם רוב מוחלט לליכוד. המערך ניסה, בדרך של הידברות, לשנות את הרכב שני המוסדות, בהתאם לתוצאות הבחירות לכנסת האחרונה. הליכוד סירב בכל תוקף. החליטו לעקוף התנגדות זו, בדרך של חקיקה. מזכ"ל המפלגה עוזי ברעם, יו"ר המערך בכנסת רפי אדרי ופרופ' דוד ליבאי, יניחו היום על שולחן יו"ר הכנסת, הצעת חוק חדשה, לפיה יהיו במליאת רשות השידור 41 חברים ובוועד המנהל שלה 11 איש.

הדיון אתמול, בהנהלת הקואליציה, על החוק הנ"ל היה סוער מאוד. במהלכו נחשף "סעיף סודי", בהסכם הקואליציוני.

יו"ר סיעת הליכוד שרה דורון, ביקשה כי המערך יאפשר לחבריה לעיין ולדון בחוק החדש. רפי אדרי דחה את הבקשה בטענה, כי סיעתו נוהגת בהתאם להסכם הקואליציוני. הוא ציין כי הליכוד דוחה בברוטאליות את התחייבותו, כי בהנהלות של חברות ותאגידים ממשלתיים יהיה לשתי הסיעות הגדולות בכנסת מעמד ומספר חברים שווה. אדרי טען, כי דוברי הימין מדברים על מאפיה שמאלנית ברשות השידור. מה שקורה בשטח בפועל הוא בדיוק ההפך.

"התקפה חסרת תקדים" על מפ"ם ור"ץ

ז'אק אמיר: מפ"ם ממלאת תפקידה בפרשת המספנות ולנו יש בעייה

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

בישיבות של סיעות המערך והליכוד בכנסת, אתמול, הותקפה מפ"ם בצורה חסרת תקדים, על תמיכתה החד־משמעית, בעובדי מספנות ישראל.

חיים רמון, מוותיקי המערך, טען בישיבת הנהלת סיעתו, כי מה שעשתה מפ"ם במספנות זו שערוריה. ויש להוקיעה על תמיכתה בעובדים, ברמה הכי פופוליסטית האפשרית.

עדנה סולודר העירה, כי יש צורך לנהוג במפ"ם, וגם בר"ץ, כמו באופוזיציה, ולא תמיד ללטף להן את הראש. אסור גם להצטרף לפטיציות, של שתי מפלגות אלה שבח וייס הביע סיפוק, כי סוף סוף יש לו תומכים במערך, בנושא מפ"ם ור"ץ. בנימין בן־אליעזר (יחד), קרא למערך להתייחס לשתי האחרונות, כמו אל כל סיעה אופוזיציונית.

יש לנו בעיה

היחיד שיצא להגנת סיעות השמאל היה ז'אק אמיר. הוא טען כי מפ"ם ור"ץ ממלאות את תפקידן בהגנה שהן נותנות לפועלי המספנות. "ולנו יש בעיה עם זה". אין בתקציב המדינה החדש כסף לצמיחה, ובשל כך יתמוטטו עוד מפעלים, ועוד פועלים יזרקו לרחוב, וסיעות השמאל יוצאות נגד זה. וזה תפקידן."

אתמול נפגשה הנהלת סיעת הליכוד בכנסת, וחבריה בוועדות הכספים והכלכלה, עם ועד עובדי המספנות. הנואם העיקרי בפגישה היה סגן רה"מ דוד לוי, שציין, כי הוא מתנגד לסגירת המספנות.

במהלך הישיבה תקף בני שליטא את העובדים. "למה נתתם לאנשי מפ"ם להכנס למספנות? למה דיברתם איתם? מה אתם צריכים אותם? הם לא יכולים לעזור לכם. למה הצטרפתם למפ"ם?".

יו"ר סיעת "תכלת לבן" בהסתדרות ח"כ יעקב שמאי, שיזם את הפגישה, קטע את דברי שליטא. לדעתו נהגו העובדים בתבונה, כשקיבלו את עזרת מפ"ם. במצבם הם צריכים לקבל סיוע מכל מי שרוצה ויכול לתת יד.

חברי ועד העובדים, כשקיבלו את רשות הדיבור, שיבחו את מפ"ם על עמדתה החד־משמעית לצידם.

בניו־יורק מתה ביום ראשון בבוקר ממחלת סרטן מרילין קלינגהופר, אלמנתו של ליאון קלינגהופר שנרצח על־ידי חוטפי האניה "אקילה לאורו".

מרילין קלינגהופר היתה בת 59. היא היתה חולה מאז סתיו 1984. ובשבועיים האחרונים היתה מאושפזת בבית־חולים לנוקס היל בניו־יורק. מאז רצח בעלה, נחשפה קלינגהופר לאמצעי התקשורת, אך דבר מחלתה לא היה ידוע.

לאחרונה הועלה גם רעיון לצלם סרט על קורות משפחת קלינגהופר.

בתצלום: מרילין קלינגהופר באחת ממסיבות העתונאים שקיימה לאחר רצח בעלה, על "האקילה לאורו". כתבה: חנה אוש הורוביץ, ניו־יורק (תצלום: איי.פי)

רפאל וסוס העץ

מאת מירה יערי, כתבת "על המשמר"

ח"כ התחיה רפאל איתן (רפול), פנה לקו־ייצור חדש ומייצר סוסי נדנדה מעץ בנגריה שלו בתל־עדשים. עד כה יוצרו 3 סוסי נדנדה מעץ, צבועים בלכה. במידות של חצי מטר אורך ו־40 ס"מ גובה, עם ידיות בראש – שיהיו לילדים במה להחזיק.

המוצר החדש של חרש־העץ־רפול נחשף לציבור. כשלפני 3 ימים שמע חברו של הח"כ דפיקות בדלת ביתו. "אמרתי יבוא", הוא מספר. "אבל הדפיקות נמשכו. פתחתי את הדלת וראיתי את רפול עם סוס בידיים ודופק את הדלת שלי ברגל שלו. תאמינו לי זו הייתה ממש תקלה. רפול הביא סוס והבת שלי ירדה לי מהגב".

אותו מקור, ששמו שמור במערכת. מוסר, שלפני הסוסים התאמן רפול על שרפרפים (שרפרפולים) שזכו לביקוש אדיר ונמכרו כולם. עכשיו, כאמור, הוא עושה סוסים אבל ייצר צעצועי ילדים נוספים. כן מבצע הח"כ עבודות נגרות נוספות (שולחנות וכיסאות) – אבל רק לפי הזמנות.

כל העבודות נעשות בייצור אישי ואין עובדים שכירים בנגריה. גם המסחור. ברובו. מתנהל אצלו בבית. חנות אחת בעפולה זכתה במכרז לשיווק צעצועי העץ של רפול. אבל המוצרים טרם הגיעו למדפים. הם נחטפים בתל־עדשים.

מפ"ם דוחה האי־אמון לבקשת ישראל קיסר

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

סיעת מפ"ם החליטה אתמול להיענות לפנייתו של מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ודחתה את הגשת אי־האימון בממשלה בשל סגירת מספנות ישראל. עד לאחר ישיבת ועדת השרים הכלכליים.

מפ"ם נימקה את החלטתה זאת ברצונה לאפשר לקיסר לשיקול את עמדתו בעת ההצבעה על הצעת אי האימון. גם סיעת ר"ץ הצטרפה להחלטת הדחייה.

מפ"ם תובעת מוועדת השרים הכלכליים להחליט על הזרמת הסכום הדרוש להמשך הפעלת המספנות, להפעיל את תוכנית ההבראה בתיאום עם העובדים, ולהבטיח את המשך הפעלת המספנות. כן תובעת מפ"ם לבטל מייד את מינויו של כונס הנכסים ולמנות במקומו מנהל פעיל.

היום יותר מתמיד
ביטוח עושים בהסנה.
חשוב לעשות ביטוח בחברה גדולה, בטוחה ואמינה-
קבוצת הסנה
כי מה שבטוח – ביטוח ומה שביטוח – הסנה.
הסנה — חברה ישראלית לביטוח בע"מ
צור — חברה לביטוח בע"מ
החברה הישראלית לביטוח משנה בע"מ
רותם — חברה לביטוח בע"מ
שמיר — חברה לביטוח בע"מ
בירוחון — חברה לביטוח בע"מ
שמשון — חברה לביטוח בע"מ
דקלה — חברה לביטוח בע"מ
חברה מסונפת:
החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ.
קבוצת הסנה

כ־100 חשודים בפיגועים נגד ישראל נעצרו בידי אנשי „אמל"

החשודים המשתייכים למפלגה הקומוניסטית הלבנונית נחשבים לאגוז קשה והם היו הראשונים שפתחו במאבק נגד צה"ל בדרום־לבנון לפני הנסיגה ■ מקורות בצידון קושרים את המעצרים גם להתעצמותם של הפלשתינים השבים לאזור בניגוד לרצון המקומיים

מאת יהודה צור,
כתב „על המשמר"
וסוכנויות הידיעות

אנשי „אמל" עצרו בימים האחרונים למעלה מ־100 חברים במפלגה הקומוניסטית הלבנונית אשר נטלו חלק בפיגועים נגד צה"ל ובירי קטיושות לעבר הגליל. בסוף השבוע פרצו יחידות מיוחדות של תנועת „אמל" לכמה כפרים שיעיים ועצרו שם חברים במפלגה הקומוניסטית הלבנונית בדרום לבנון, ביניהם שיעים, נוצרים וסונים.

בין העצורים עשרות שהוחזקו בעבר במחנה אנצאר והבולט בהם, חליל ריחן, העומד בראש סניף המפלגה הקומוניסטית בצידון.

חליל ריחן עמד בשעתו מאחורי עשרות פיגועים נגד חיילי צה"ל.

עוד לפני הנסיגה מלבנון, בצור נעצרו 18 אנשים ביניהם שתי נערות צעירות, החשודות שתיכננו להתנקש בחייו של מפקד „אמל" בדרום לבנון, דאוד דאוד. גורמים בדרום לבנון מסרו שהארגון הקומוניסטי באיזור אמנם הוא מונה מספר אנשים קטן יחסית אך נחשב ליעיל ביותר ביכולתו לבצע פיגועים.

לדברי אותם המקורות, ברבים מן הכפרים בדרום לבנון מצויים תאים של המפלגה הקומוניסטית המונים בין 8 ל־10 איש, המצויידים בנשק ובאמצעי לחימה רבים.

אגוז קשה

כזכור, היו חברי הארגון הקומוניסטי הראשונים שפתחו בהתקפות מאורגנות נגד צה"ל בדרום־לבנון לפני הנסיגה. למרות מאמציו לא הצליח צה"ל למוטט את הארגון. יש לציין שלפני כמה שבועות הצליחה חוליית מחבלים, חברי הארגון הקומוניסטי, לפרוץ את תחנת הרדיו „קול התקווה" ליד מרג' עיון. נוסף לכך ירו אנשי הארגון בשבועות האחרונים טילי קטיושה לעבר ישובי הגליל. גורמים בדרום לבנון מסרו שככל הנראה נובעת פעולת „אמל" מלחצם של התושבים השיעים המבקשים לשים קץ לפיגועים נגד ישראל מחשש לפעולות תגמול של צה"ל. נוסף לכך, בשבועות האחרונים היו מספר התנקשויות באנשי „אמל", שבוצעו על־ידי חברי המפלגה הקומוניסטית הלבנונית.

הפלשתינים שבים

אחד מראשי „אמל" בדרום־לבנון מוחמד פאקי הודיע ביום ראשון, כי המיליציה שלו לא תאפשר לתוהו ובוהו להשתלט על האזור. „הדרום איננו המונופול של מפלגה אחת. הוא שייך לכולם, אולם בשטח הבטחון אנו נוטלים את האחריות... יאשימו אותנו בכל מקרה של התקפה, כך שאיננו יכולים לאפשר אוירה של תוהו ובוהו", נאמר בהודעה השיעית.

להלן טוענת הודעת „אמל", כי את ההתקפות נגד ישראל יש לבצע מתוך רצועת גבול הבטחון המוחזקת על־ידי צה"ל כדי למנוע פעולות תגמול של ישראל נגד הכפרים בדרום־לבנון.

אולם מקור של המפלגה הקומוניסטית אמר: „אין אנו מבצעים התקפות מחוץ לאזור הבטחון. אנו פועלים בתוכו".

מקורות מקורבים למיליציה השיעית בצידון אמרו כי הצעדים האחרונים של מיליציה זו קשורים בחשש מפני התעצמות המחבלים הפלשתינים באזור. מקור בטחוני אמר, כי כמה קומוניסטים נעצרו בחשד שעודדו את המחבלים הפלשתינים כדי שהמצב יחזור למה שהיה לפני 1982.

המנהיג הרוחני השיעי בלבנון עבדל אמיר קאבאלאן מתח ביקורת עקיפה על המחבלים הפלשתינים בעצרת שכינס בצור, שם האשים אותם בנסיון לחזור לדרום־לבנון.

בג"ץ התיר לגרש מחבל ממשוחררי העיסקה

בג"ץ התיר אתמול לשלטונות הבטחון לגרש מהארץ את המחבל מחמוד רדאד, ששוחרר במסגרת עיסקת חילופי השבויים עם אירגונו של ג'יבריל.

בדיון המשפטי טען, כי לא גורש מיד לאחר שנלכד — ועל כן מנועים השלטונות מלגרשו עתה.

שופטי בית־המשפט הגבוה לצדק, הנשיא, מאיר שמגר, המשנה לנשיא, מרים בן־פורת, והשופט מנחם אילון, דחו את טענתו. הם קבעו, כי אין לקבל את התיזה שלפיה אין לממש את הוראות הצו בדבר מניעת הסתננות אלא בתקופה הסמוכה למועד ההסתננות. „ריצוי המאסר אין בו כדי להפוך את השהייה בארץ לחוקית", קבעו שופטי בג"ץ. (עתים)

יעקבי: אציע לפרק הממשלה אם לא יוחל בחידוש הצמיחה

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

שר הכלכלה גד יעקבי הזהיר אתמול שאם הממשלה לא תאמץ את תוכניתו לחידוש הצמיחה הכלכלית הוא ימליץ למפלגת העבודה לעזוב את הממשלה. יעקבי הציג אתמול בירושלים את התוכנית לחידוש הצמיחה המבוססת על הורדת מס ההכנסה אשר יביא לעליה של כ־10 אחוזים בשכר הנטו.

יעקבי ציין שהממשלה מוציאה ללא צורך כ־100 מיליון דולר בכל שנה לפיתוח תעשייתי. וכסיוע לדיור בגדה המערבית. בעוד שתושבי גבול הצפון נאלצים לקצץ ונשארים ללא כספים. הוא סבור שיש לשנות את סדרי העדיפויות, לטובת הישובים בגליל ובנגב.

יעקבי הציע להעניק פטור ממס הכנסה של 20 אחוז לעובדים בתעשיה במשמרת שניה ושלישית והטבה דומה לעובדים בישובי קו העימות.

יעקבי גם הציע להוריד את הריבית עד 1.5 אחוזים בחודש, ולתת הטבות לתעשיינים בגין רכישת הציוד או השקעות באיזורי פיתוח. כן מציע יעקבי לפטור ממסים רווחים של חברות שיושקעו מחדש.

התוכנית של יעקבי גם מציעה להעניק הלוואות בתנאים מועדפים למחקר ופיתוח ולתת עזרה ליצואנים על פי ערך מוסף.

אייזיק שטרן בהופעת הסולו בקונצרט החגיגי בחנוכת אולם הקונצרטים ע"ש הנרי קראון בירושלים (תצלום: בריאן הנדלר)

משפחת מחבל הגישה עתירת „הביאס קורפוס"

בני משפחתו של מחבל שנלכד באפריל אשתקד על ספינת מחבלים מול חופי ת"א, הגישו עתירת „הביאס קורפוס" לבג"ץ, בטענה שלמרות פרסום תמונתו של המחבל בעיתונות מתכחשים שלטונות הבטחון לכך שהוא מוחזק בידיהם.

העתירה מופנית נגד מפכ"ל המשטרה ונגד שרות בתי הסוהר. שופט בית־המשפט העליון, השופט אליעזר גולדברג, הורה להעביר את הדיון בעתירה לפני הרכב של שלושה שופטים וציווה על נציג היועץ המשפטי לממשלה להשיב על העתירה.

העותרים טוענים באמצעות עו"ד פיליציה לנגר כי ב־1 באפריל השתלטו כוחות צה"ל על ספינת מחבלים בלב ים, במרחק כ־100 ק"מ מחופי ת"א. בקרב ירי עם כוחות צה"ל נהרגו 28 בני ארם ו־8 נותרו בחיים. תמונתו של המחבל מחמוד פואר סכאני פורסמה בכלי התקשורת, ובני משפחתו, המתגוררים בכווית ובגדה, זיהו אותו.

דודו חליל אחמד נאול בקבטיה בשומרון, שבשמו הוגשה העתירה, טוען כי פנה לאנשי הצלב האדום וביקש שידאגו לבקר אצל אחיינו. תשובת הצלב האדום הגיעה כעבור זמן מה ונאמר בה כי אנשי משרד הבטחון מסרבים לאשר את עריכת הביקור.

בעתירה נטען כי יש זכות לעו"ד להיפגש עם האיש וכי התכחשות שלטונות הבטחון לקיומו נוגדת את החוק הבינלאומי.

הדיון בעתירה יתקיים לאחר קבלת תשובת הפרקליטות לטענות שהועלו בעתירה. (עתים)

אנואר נוסייבה: אם לא ייחודש זיכיון חב' החשמל המזרח ירושלמית נפנה לבוררות

תובע משחל להבהיר אם ישראל מתכוונת לחדש הזיכיון בעוד שנתיים

מאת פנחס ענברי,
כתב „על המשמר"

יו"ר מועצת המנהלים של חברת החשמל המזרח־ירושלמית אנואר נוסייבה שיגר מכתב אל שר האנרגיה משה שחל ובו דרש להודיע לו בכתב על כוונות ישראל בעניין חידוש זכיונה של החברה.

הזיכיון יפוג בעוד שנתיים. נוסייבה אומר, כי אם תהיה עמדת ישראל שלילית הוא ינצל את זכותו על־פי כתב הזיכיון לפנות לבוררות. נוסייבה אינו מפרט באיזו בוררות מדובר, אך מן החברה נמסר לכתבנו, כי יתכן שהיא תבקש לפנות לבוררות בינלאומית.

כתבנו מעיר, כי הצורך להשיג הודעה מוסמכת של ישראל בעניין הזיכיון נובע מדרישתה של ירדן לדעת מה הן כוונותיה של ישראל. בשיחות שניהלה לפני כשבועיים משלחת החברה עם ראש ממשלת ירדן זייד א־ריפאעי, התנתה ירדן, בין היתר, גם בירור כוונותיה של ישראל משום שאין היא נתכוננת להזרים כספים לחברה שישראל תשתלט עליה ממילא.

חברת החשמל הערבית חייבת מיליוני דולרים לחברת החשמל הישראלית. במכתב שני, אל החברה הישראלית ביקש אנואר נוסייבה להפחית את התעריפים שהחברה גובה תמורת החשמל שהיא מוכרת לה. לדעת נוסייבה, אחת הסיבות החשובות לקשייה של החברה הערבית הם המחירים הגבוהים של החשמל שהוא קונה בישראל, מצד אחד והקפאת מחירי החשמל שהוא מוכר לצרכנים מצד שני.

לכתבנו נודע, כי במועצת המנהלים של החברה מתגבשת דעה שאין מנוס מתוכנית הבראה הכרוכה בקיצוצים ואולם ועד העובדים מתנגד לכך.

אנשים ואירועים

קו תיירות חדש: אילת־עקבה־פטרה

קו תיירות אילת־נואייבה־עקבה פטרה־אילת, נפתח השבוע שעבר עשר תיירים בעלי דרכונים זרים השוהים באילת. בכל יום ד' יוצאים מאילת לטאבה ומשם באוטובוס מצרי לנואייבה, שם עולים למעבורת המפליגה לעקבה. בעקבה לנים ולמחרת בבוקר יוצאים לפטרה. בתום הסיור בעתיקות פטרה חוזרים באותו מסלול לאילת. הטיול שנמשך יומיים עולה 200 דולר לאדם כולל הסעות ארוחות ולינה. לטיולים אלה יצאו כבר כמה קבוצות של תיירים משווייץ השוהים באילת. פרטים אלה מסר התיירן, שמואל מלצר סגן ראש עירית אילת ומחזיק תיק התיירות בעיריה. הוא הוסיף שהקונסוליה המצרית באילת בשיתוף הדוק עם תיירנים מצרים בדרום סיני החליטו לפתוח מחר את סיני לישראלים ולהסיע חינם עד נואייבה וחזרה לאילת, פעם בשבוע. ההסעה חינם מטאבה בכל שבת.

בצלאל הכהן

קוריאני שמעדיף ... אוזני המן

„ישראל עלא־כיפק, ממש שיגעון", אמר בעברית, הונג־קונג צ'אן, קוריאני. „השרוף" על ישראל, המבקר לראשונה בישראל במסגרת כנס בינלאומי של אגודות הידידות של ישראל והעמים, המתקיים בירושלים ביוזמתה של המחלקה ליחסי חוץ בהסתדרות הציונית העולמית.

צ'אן, פרופ' למינהל עסקים מסיאול, בן 42 חבר נלהב באגודת הידידות דרום־קוריאה־ישראל מחנך את ילדיו ברוח חגי ישראל והערצת המדינה.

„בחג החנוכה מתכנסים 200 חברי האירגון בסיאול, צופים בסרטים ישראלים וטועמים סופגניות. אולם למען האמת, אני מעדיף את אוזני המן בפורים", אומר צ'אן.

„ביום העצמאות אנו רוקדים ריקודים ישראליים ושרים „הבה נגילה". מספר צ'אן ופוצח בשיר. אנו פוגשים גם בבית הכנסת הממוקם במחנה צבאי אמריקני, לשעבר, ומנוהל בידי רב מארה"ב. הפוליטיקה איננה מעניינת אותנו. אנו מעריצים אתכם בכל צעד שאתם עושים ומחזקים ידיכם. כל חייל, סיסמת צבאנו היתה „להיות כמו צה"ל" — חזקים ומלוכדים, ולכן, היום אני תומך בכל פעולה שהיא לטובת ישראל".

אתי רונאל

תערוכת הוקרה לראול ולנברג

תערוכת הוקרה, ראשונה מסוגה בישראל, נפתחה אתמול במרכז תרבות העמים לנוער בירושלים, לכבוד ראול ולנברג. התערוכה מאורגנת ע"י האגודה למען ראול ולנברג, שהוקמה בבאר שבע ונערכת בסיוע המשרד לתרבות ולאומנות במשרד החינוך והתרבות, התאחדות עולי הונגריה, עירית ירושלים ומרכז תרבות העמים לנוער, שהעמיד את אנשיו ואת אולמו להצגות התערוכה בבירה.

זו התערוכה הראשונה בארץ, שנועדה להנציח את פעילותו של הדיפלומט השוודי, שהציל אלפי יהודים מידי הנאצים בהונגריה.

בתערוכה במרכז תרבות העמים לנוער מוצגים 34 לוחות ובהם צילומים, מפות, מסמכים וחומר אחר, שבחלקו מוצג בפעם הראשונה בפני הציבור הרחב. (עתים)

נתגלה קבר שר האוצר של תות־אנך־אמון

לונדון. — הקבר בן 3,000 השנים של שר האוצר של תות־אנך־אמון נתגלה בבירת מצרים העתיקה סאקארה — מסר ארכיאולוג בריטי.

„הגילוי נחשב להצלחה הארכיאולוגית החשובה ביותר מאז נפתח קברו של המלך הילד, תות־אנך־אמון, על ידי פרופ' הווארד קארטר ב־1922", אמרו אגיפטולוגים בריטיים.

„היה זה נס", הכריז ד"ר ג'פרי מארטין בראיון טלפוני לבי.בי.סי מקהיר. „כתובות ורישומים נפלאים ביותר נשמרו בצורה מצויינת", אמר.

ד"ר מארטין ציין, כי הוא וד"ר יעקובוס ואן דיק מהולנד נתקלו בקברו של מאייה, שר האוצר של תות־אנך־אמון בעת שבדקו חדר קבורה באתר הארכיאולוגי. מארטין מנהל חברת התחקירות האנגלית־הולנדית־מצרית אמר, כי הוא וד"ר ואן דיק מחפשים אחר קברו של מאייה זה 10 שנים.

ביום חשבת הם זחלו דרך ערימות של הריסות, וירדו בסולם חבלים לעומק של 16 מטרים ושם מצאו עצמם בחדר כניסה „נהדר למראה" והיה זה חדר הכניסה לקברו של מאייה.

„היה חם מאד שם למטה. היינו בחשיכה מוחלטת 15 דקות", סיפר ד"ר מארטין. „לפתע ראינו רישומים נפלאים והתפלאנו למצוא עצמנו בחדר הכניסה לאולם הקבר. חברי הסתכל עוד פעם ואמר: „אל אלהים. זהו קברו של מאייה".

שר האוצר של תות־אנך־אמון היה ממונה על גביית המס, בצורה של מזון וסחורות. המס שימש לתשלום הוצאות משרדי בית המלוכה ולמימון סחר החוץ המצרי". מארטין אמר כי לשר היו קשרים הדוקים עם תות־אנך־אמון.

בשנת 1922 גילה פרופ' קארטר שני פסלוני קבורה באולם הקבר של פרעה הצעיר תות־אנך־אמון. אלה הונחו שם על ידי מאייה. דבר זה היה סימן לכך שהיה לו מקום מיוחד בבית המלוכה.

מקום קבורתו של מאייה נתגלה על ידי ארכיאולוג גרמני בסוף המאה הקודמת אולם לא בוצעה שם חפירה. הרוחות כיסו את השטח בחול, והקבר נשכח ולא נתגלה עד עתה.

הארכיאולוג ג'קוב ואן דיק בקירבת אתר החפירה שבו נתגלה הקבר (תצלום: איי. פי)

הכיסא נשאר במשפחה

וינסטון צ'רצ'יל. ירושה כושלת

שארל דה־גול. הפרת האיזון

ג'ון קנדי. המסורת נמשכת

נסיך מקומי

ניתן לצפות כי בניהם של פוליטיקאים יידבקו בחיידק השררה. אך דווקא הקירבה לצלחת מרחיקה רבים מהם מן המציאות הפוליטית

מאת דורית גפן

הופעתו של בנימין בגין במישדר „מוקד" לפני שבועות אחדים עוררה מחדש את ההתעניינות בתופעה של דור שני בפוליטיקה — בנים ההולכים בדרכי הוריהם במסלול הפוליטי.

הדוגמה של בנימין בגין אינה טובה לבחינת התופעה. שכן הוא לא בחר בפעילות הפוליטית כדרך חיים. הסקרנות שעורר בגין הבן נבעה בראש ובראשונה מהעובדה, שאביו הותיר בפרישתו הפתאומית הרבה מאוד סימני שאלה. על כך יש להוסיף את המצב הפנימי המסוכסך בתוך תנועת החרות. והציפייה לשמוע מה חושב בגין על המצב. אך גם אם בנימין בגין יחליט לקפוץ למים הקרים של הפוליטיקה, יכולה להיות לכך משמעות כלשהי רק לקראת הבחירות לכנסת ה־12, זאת אם יחליט להציג את מועמדותו לרשימה לכנסת.

אך בתנועת החרות יש בנים — דור שני — שכבר „מככבים" בזכות עצמם. הבולטים ביניהם הם ח"כ דן מרידור, בנו של מי שהיה בעבר חבר־כנסת אליהו מרידור. וח"כ עוזי לנדאו, בנו של השר לשעבר חיים לנדאו.

ברמה הנמוכה יותר אפשר להזכיר גם את רחל קרמרמן, בתו של השר יעקב מרידור, אשר נכנסה לרשימת המועמדים לכנסת, אם כי לא במקום ריאלי, ובת־שבע חרמוני בתו של סגן השר מיכאל דקל.

בן אחר הוא אריה נאור, בנה של חברת הכנסת לשעבר אסתר רזיאל־נאור, שאינו פעיל כיום. אך התמודד בעבר על מועמדות לכנסת, וכיהן כידוע כמזכיר הממשלה בממשלת בגין. בן אחר שבוודאי עוד נשמע עליו בעתיד הוא צחי הנגבי, בנה של ח"כ גאולה כהן מ„התחיה", אשר פרשה בשעתו מ„חרות". הנגבי הצטרף ל„חרות" והוא משמש כיועץ של יצחק שמיר.

תופעת ההמשכיות בולטת במיוחד בתנועת החרות, אך היא אינה בלעדית לה. במפלגת העבודה המקרה הבולט הוא של עוזי ברעם, מזכ"ל המפלגה, בנו של מי שהיה בעבר שר העבודה משה ברעם.

גם במפ"ם ישנם בנים ממשיכים. שני בניו של קובה וילן, מי שהיה חבר הוועדה המרכזת בהסתדרות, עוסקים בפעילות מפלגתית. גרשון וילן הוא חבר הוועדה המרכזת, ואפשר לומר כי הוא ממשיך ממש באותו מסלול של אביו. אבו (אבשלום) וילן פעיל יותר במישור הפוליטי־לאומי, כאחד מראשי „שלום עכשיו", ומראשי הדור הצעיר במפ"ם. הוא גם הציג את מועמדותו לרשימה בכנסת.

המרד של בורג הבן

בן אחר הוא אברהם בורג, בנו של שר הדתות יוסף בורג מהמפד"ל. בורג הצעיר היה פעיל ב„שלום עכשיו", והצטרף לפני הבחירות שעברו למפלגת העבודה. כיום הוא מכהן כיועץ ראש הממשלה לנושאי העם היהודי.

מבין הדוגמאות שהובאו כאן המקרה של בורג הבן הוא חריג, שכן אין מדובר בהמשך דרכי האב באותו מסלול אידאולוגי, אלא במעין מרידה. בהקשר זה ראוי להזכיר בן אחר של משה ברעם, חיים ברעם, שאף הוא מעורב בפעילות פוליטית ב„רשימה המתקדמת לשלום".

האמנם לפנינו תופעה של נפוטיזם פוליטי־מפלגתי? דבר ידוע הוא, כי בנים ובנות החיים בבית שבו יש אינטנסיביות מיוחדת של פעילות פוליטית עשויים להגיב בשתי דרכים מנוגדות — האחת, שהיא הרווחת ביותר, התרחקות מהבולמוס הפוליטי. והשניה, הידבקות בחיידק הפוליטי.

לכאורה אפשר היה לצפות, כי דווקא בנים של פוליטיקאים יתפתו לעסוק בפוליטיקה, ויימשכו כמו הפרפר אל האור לכל הסממנים החיצוניים של שררה, כוח, פרסום ויוקרה. אך נראה, כי דווקא הקירבה „לצלחת", כלומר לפנים הבלתי מאופרות של המציאות הפוליטית, גורמת לרוב הבנים להתרחק ממנה.

אין שטיחים אדומים

בחינה מדוקדקת יותר של הקריירה הפוליטית של הבנים, שהמשיכו בדרכי אבותיהם, מלמדת כי ברוב המקרים לא פרסו לרגליהם שטיחים אדומים. היו מקרים שזכות האבות עמדה לבנים, והקנתה להם יתרון מסויים על מועמדים אחרים, כמו למשל עוזי לנדאו ודן מרידור, אך אלה המצויים היטב בנעשה בתוך תנועת החרות יודעים, כי שני בנים אלה הצליחו לרכוש לעצמם הערכה ומעמד אישי גם בזכות עצמם.

בהיסטוריה הפוליטית־מפלגתית של מדינת ישראל הסיפור הבולט ביותר של הבן שהצליח לעבור את אביו ולהגיע למעמד פוליטי רם ממנו היה של משה דיין, שאביו שמואל דיין היה חבר הכנסת מטעם מפא"י. בניו של משה דיין התרחקו מפוליטיקה. להוציא אולי את יעל דיין, שהצטרפה למפלגת העבודה לפני הבחירות לכנסת ה־11, אך גם היא לא הפכה את הפוליטיקה לקריירה ולדרך־חיים.

המסורת הפוליטית־מפלגתית ישראלית היא עדיין קצרה מדי — שלושים ושמונה שנים בלבד. זהו פרק זמן קצר מדי לבדיקה רצינית האם הולכת ומתפתחת תופעה של דור שני לפוליטיקאים. המקרים שציינו כאן מלמדים, כי התופעה אפשרית. יחד עם זאת יש לזכור, כי דווקא בניהם של הפוליטיקאים הכאריזמטיים, של מי שכונו מנהיגים או אישים בכירים, כמעט שאינם מופיעים בחיים הפוליטיים.

בצל הכאריזמה

מאת יהודה צור

כל ימיו ניסה רנדולף צ'רצ'יל להתמודד עם דמותו הדגולה של אביו. אך נכשל — מנהיגות, מסתבר, אינה תכונה העוברת בירושה

גם במשטרים דמוקרטיים מעוניינים פוליטיקאים שילדיהם ימשיכו את דרכם הפוליטית. מקרים רבים בהיסטוריה המודרנית מלמדים שלא תמיד מתגשמות ציפיותיהם של האבות המייסדים את ה„שושלת" הפוליטית. פעמים רבות הבן נופל הרחק משורשי האב וגם אם רוצה הבן להמשיך בדרכו של אביו, המציאות הפוליטית או הכישורים האישיים מונעים זאת ממנו.

צ'רצ'יל הוא דוגמה אופיינית למנהיג דגול שבנו לא הצליח, למרות רצונו, להמשיך בדרך שהיתווה האב. וינסטון צ'רצ'יל ניהל במשך 20 שנה קשר של אהבה־שנאה עם בנו־בכורו רנדולף צ'רצ'יל. הבן שניסה לזכות בכל האמצעים בהכרת אביו בכישוריו אך נכשל בכך. ספק רב אם צ'רצ'יל עצמו פעל כדי לשפר את סיכויי בנו להגיע לעמדה פוליטית בכירה.

הנכד במקום הבן

רנדולף צ'רצ'יל, אשר כל ימיו ניסה להתמודד עם דמותו הכריזמטית של אביו, נכשל במלאכת החיקוי וגם כאשר ניסה לפלס לעצמו דרך עצמאית, עמד בפני שוקת שבורה. הכישלון היה לא רק פוליטי אלא רק אישי. הצעיר שניסה את מזלו בפוליטיקה, בצבא, בכתיבה ובעיתונות (ובמסגרת הבי.בי.סי.) נכשל בכל ולאחר כמה נישואים כושלים וכמויות עצומות של שתייה מת רנדולף צ'רצ'יל במחצית שנות החמישים לחייו. אביו שבע ההצלחות נפטר בגיל 91 בשיבה טובה. רק נכדו של צ'רצ'יל, בנו של רנדולף, שגם שמו וינסטון, החזיר עטרה ליושנה. הוא הצליח בפוליטיקה. נבחר פעם אחר פעם לבית הנבחרים, התחתן עם משפחה מתאימה וגם כאשר גרושתו של המיליארדר הסעודי קאשוגי ילדה לו בן לא חוקי, הוסיף הדבר ליוקרתו ולא פגע בסיכוייו הפוליטיים.

שושלת נרצחים

הדור הראשון של שושלת קנדי עיצב חיל בפוליטיקה. הדור השני והשלישי מנסים בעצם ימים אלה להגיע להכרה מחודשת. נציגם הוא ג'וזף פטריק קנדי השני, בנו של רוברט קנדי, המתמודד בימים אלה לכהונת ציר בבית הנבחרים האמריקני. ג'ון קנדי היה סיפור הצלחה עד שנרצח. גם רוברט קנדי, אחיו הצעיר, נחשב להצלחה פוליטית, עד אשר סיים את חייו בדרכו של אחיו הבכור — מכדור מרצחים. העובדה ששניהם נרצחו מלמדת שדרכם הפוליטית היתה מוצלחת והעובדה שעד עצם היום הזה אגדת קנדי שרירה וקיימת ובעלת קסם מיוחד מוכיחה את הצלחתם הפוליטית והחברתית.

אולם בניהם נאלצו להתמודד שנים רבות עם מקומם הפוליטי. רק אחד מבניו של רוברט קנדי הצליח. לאחר מאמצים רבים לפלס דרכו למרומי הפוליטיקה האמריקנית. דווקא התהילה של משפחת קנדי הכבידה על צעירי המשפחה בהתמודדות עם המעמסה הכבדה של „ממשיכי מסורת הקנדים". לאחר משברים אישיים, סמים, גירושים ומאסרים רבים הצליח אחד מבני רוברט קנדי, ג'וזף, להמשיך בדרכו של אביו.

מחדש המסורת

ג'ו (ג'וזף) קנדי, בן 33, נשוי לבת של משפחה עשירה ואב לשני ילדים, מתמודד כיום על תפקיד ציר בבית הנבחרים בגיל מאוחר יחסית למסורת הרגילה של משפחת קנדי. ג'ון קנדי היה בגילו כאשר נבחר לסנאט של ארה"ב ואביו רוברט היה צעיר עוד יותר.

בימים אלה. לאחר משברים רבים, מגלה ג'וזף קנדי, היחיד מכל בני משפחת קנדי הצעירים שגילה נטיה לפוליטיקה, את מהותו הפוליטית, שאינה ניתנת לערעור: הכוח בארה"ב צריך לזרום דווקא אל מחוסרי הכוח.

כדי לסייע לחלשים, לעזור למקופחים. כשמאזינים לדבריו תופסים עד כמה דומות האמונות הפוליטיות של משפחת קנדי, וכי זה הוא סוד הקסם של המשפחה לגבי האמריקנים.

לאחר כמעט 20 שנה בו ניסה אדוארד קנדי לשמור על רוח המשפחה. בא תורו של הדור השלישי. ג'וזף קנדי מחדש את רוח הנעורים של מסורת קנדי.

„ירושות" בעולם השלישי

בניהם של אנשים כריזמטיים ובעלי השפעה במשטרים דמוקרטיים, הרוצים גם הם לעסוק בפוליטיקה, מתקשים בכך לעיתים קרובות. בנו של שארל דה־גול, פיליפ, כיום אדמירל בחיל הים הצרפתי, אמר בפומבי שאין לו פנאי לבקש מדי שבוע את אישורו של העם כדי לבצע את מה שנדמה לו שיש לבצע בארצו. כך נקטעה מסורת דה־גול, שאופיינה בצורך לאזן בין הרצון הדמוקרטי לבין הרצון למשול ללא סייג.

במשטרים רודניים, בעיקר בדרום־אמריקה, „הירושה" קלה יותר בדרך כלל, אך לא תמיד. כפי שמלמדים המקרים של משפחת סומוזה בניקרגואה ושל משפחת דובלייה בהאיטי. בפני ד"ר דובלייה הזקן, שנפטר ב־1971, לא עמד שום מכשול כאשר החליט להוריש את כס הנשיאות לבנו „ביבי דוק" בהיותו בן 19 בלבד. למרות הסימנים החיצוניים של פרלמנט ומשטר נשיאותי, שלטה המשפחה למעשה בכוח הזרוע והטרור.

גם בניקרגואה של סומוזה עברה הירושה מאב לבנו וכאשר זה נרצח, לבנו האחר. רק לאחר יותר מ־40 שנות שלטון ללא מיצרים נאלצו נסיכי סומוזה לעזוב את אחוזתם. שכללה למעשה את כל שטחי ניקרגואה, ולנדוד לגלות בלחץ הפיכת ההמונים בארצם. הדבר מלמד. שסיכוייהם של בנים ללכת בדרך האבות טובים יותר במשטרים רודניים. המועמד־הבן לא חייב להתמודד בבחירות דמוקרטיות והעם אינו אמור לשפוט את כישורי המועמדים.

החיקוי, הדימוי וההזדהות

מאת רונית מורגנשטרן

נטיית הבנים לעסוק במקצועות אבותיהם, בולטת מאוד בתחום הרפואה והמשפטים. בתחום הציבורי פוגשים בה פחות, אולי בגלל נקודת המוצא הפסיכולוגית, הממוקמת איי־שם בשנות הילדות. כך עולה מדברי הפסיכולוגים הקליניים שרון אורון והפסיכולוג הקליני נתן פרי ממכון מילוא בתל־אביב.

לדבריהם, בחירה במקצועו של ההורה האחד מן תלויה בשאלה הכללית של ההזדהות. והדבר, כי על־פי תיאוריית ההתפתחות של פרויד, מזדהה בן כבר בגיל 5 עם אביו, כדי לפתור לעצמו קונפליקט מיני של משיכה לאם („תסביך אדיפוס"). ההזדהות עם האב לובשת צורות של חיקוי ואימוץ תכונות שלו בשלב מאוחר יותר, בכלל זה בחירה במקצוע או בתחום קרוב. אם ההזדהות ממשיכה להיות חזקה. הדברים אמורים גם לגבי בנות המזדהות עם אימן ובמקרים יוצאי־דופן עם אביהן. לא פעם בוחרים הבן או הבת במקצוע, שהוא תוצאה של הזדהות עם אחד ההורים (בדרך־כלל, עם אותו מין) אף כי הדבר אינו נראה כך. שכן המקצוע הנבחר אינו זהה לאותו דבר, אף כי הוא קרוב, כמו למשל, אב כלכלן ובן רואה חשבון או אב פוליטיקאי ובן עיתונאי.

במקצועות החופשיים קיים גם ההיבט הפרקטי — מסכימים שני הפסיכולוגים. לאב הרופא יש קליניקה, לאב העו"ד יש משרד. כך יכול הבן ליהנות מן השם שרכש לעצמו האב. הדבר תלוי, כמובן, במידת הצלחתו של האב לממש את עצמו, במידת הכריזמה שלו בתוך משפחתו ובדרגת ההזדהות של בנו עימו.

גם להורים יש יעד בהכוונת בניהם למקצועותיהם. הם עושים זאת, בדרך־כלל, על־ידי טפטוף של ציפיות החל מגיל צעיר מאוד.

מנחם בגין (יוצא)

בנימין בגין (באו)

בשכבות חברתיות יותר נמוכות, מעוררת שאלת הדימוי העצמי ברמת השאיפות האישיות. אם האב פועל־ייצור ורמת השאיפות של בנו גבוהה יותר, הוא יעסוק במקצוע מאותו תחום, אך ברמה גבוהה יותר — הנדסת ייצור, למשל. בשכבות אלה קיימת פחות הזדהות עם ההורה שלא רכש לו עמדה כלכלית ומעמד חברתי, ואז הנטייה של הבן לא להיות כמו ההורה, אלא לנסות תחום שונה לגמרי ולהצליח בו.

בשטח הפעילות והמנהיגות הציבורית שונים פני הדברים. לדעת הפסיכולוגים אורון ופרי, אולי בגלל העוצמה והכריזמה של ההורה מחוץ לבית ולמשפחה. יכולת הילד להתחרות עם אביו בסדר־גודל כזה של הצלחה נמוכה למדי. והוא יהיה חייב לבחור בתחומים אחרים, אף כי לא בהכרח יהיה פחות הישגי (ראו יעל ואסי לבית דיין). קיימת אפשרות, שבשלב מאוחר יותר של מות האב או דעיכתו (כמו במקרה של בגין) ינסה הבן לחזור ולכבוש את מקום האב באותו תחום. ובנימין זאב בגין בחר בגיאולוגיה כל עוד אביו היה בשיאו, ויתר־על־כן, ככל שהמנהיג כריזמטי יותר כמעט מיסטי, חשה החברה שכושר מנהיגותו עובר בירושה לצאצאיו וכמו של המנהיג הופך לבעל כוח מאגי.

מכאן ניתן, אולי, להבין את ההצלחה של אשת פרון בארגנטינה ואקינו בפיליפינים. בחברות הנאורות, לעומת זאת, יודע הבן כי עליו להוכיח עצמו, ושם האב אינו מעניק לו זכות להנהיג. על כן, הציפיות מבנו של בגין להמשיך בדרך האב אינן במקומן כשמדובר בחברה נאורה. אך אם נזכור את הכריזמה של בגין, במיוחד בקרב שכבות ציבור מסויימות שבקרבן אולי התקשר ראש הממשלה לשעבר במאגיות. ניתן להבין את שאיפת אותן שכבות למילוי החלל שנותר במישהו מאותה משפחה, שאף דומה לו בחזותו החיצונית ובצורת התבטאותו.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

המקורבים לצלחת המעופפת

עשרים וחמישה חברי הדירקטוריון של „אל על", שאינם ממלאים כל תפקיד מאז מונה מפרק לחברה, ממשיכים לטוס חינם ארבע פעמים בשנה ■ למה?... קורפו

מאת מוטי בסוק

חברת „אל על" סועלת זה כארבע שנים, בניהולו של מפרק זמני. עובדים רבים פוטרו, המשכורות (חלקן גבוהות מאוד) הוקפאו. בד בבד נפסקו גם ישיבות הדירקטוריון. 25 איש, רובם המכריע מינויים פוליטיים של הליכוד, הפסיקו לפקוד את אולם הישיבות. החוק קובע: מרגע שחברה הועברה לניהולו של מפרק, זמני או קבוע, אין לדירקטורים מה לחפש בה.

לפני מספר ימים התבררה בכנסת עובדה מדהימה. בחברה מתוקנת היו קוראים לזה שחיתות. 25 הדירקטורים, רובם המכריע אנשים עשירים מאוד, ממשיכים לקבל מ„אל על", בלי בושה, כרטיסי טיסה חינם לחו"ל. לא כרטיס אחד בשנה. גם לא שניים או שלושה. ארבעה כרטיסים בממוצע מדי שנה. בשנים בהן „אל על" נמצאת תחת ידיו של מפרק.

הסוגר הלאומי

העלה את הנושא, ח"כ יצחק ארצי, איש ל"ע במערך. חיים קורפו, שר התחבורה, „הסוגר הלאומי" (קודם „אל על", עכשיו „מספנות ישראל", בעתיד „צים"), תמה, מה כאן בכלל לא כסדר. „אינני מכיר חברות שאינן מעניקות לעובדים שלהן או לחברי מועצות המנהלים שלהן זכויות בתחום שבו הן עוסקות, מלבד חברת קריישא. בכל היתר, בכל מקום ומקום, המנהלים והעובדים נהנים מפריווילגיות מוקנות".

אחרי ששר האוצר מודעי גילה ביום חמישי שעבר את „מספנות ישראל", רצוי מאד לארגן לשר התחבורה ביקור. באלפי מקומות עבודה בארץ. אולי אז הוא יכיר סוף סוף את „זכויות" העובדים בישראל.

סיפר השר קורפו לכנסת: ב־1982 קיבלו 25 הדירקטורים של „אל על" 114 כרטיסי חינם לחו"ל. בשנת 1983 — 97. ב־1984 ירד המספר ל־82. עדיין אין נתונים על 1985.

מדוע ממשיכים הדירקטורים לקבל מתנות יקרות, למרות שהיא מופעלת בידי מפרק? תשובתו המלומדת של השר קורפו מעניינת. „כיוון שלא היה ברור כמה זמן יכהן המפרק הזמני".

במובן, אומר השר, „הדבר הזה אינו מעוגן לא בחוק, ולא בתקנות, אלא בנוהל. החברה נותנת מספר גדול מאד של כרטיסים לכל מיני אנשים ולא רק דירקטורים. (מ.ב.) מתוך שיקולים מסחריים ומתוך הוראת התקנות".

קורפו מחלק כרטיסי טיסה חינם לעשירים, לאנשי העשירונים העליונים. קורפו גם תומך בממשלה בביטול קיצבת הביטוח הלאומי לילד הראשון, בפגיעה בחינוך, בצמצום תקציבי הרווחה.

יש לו חברים, הרבה חברים. בממשלה. גם מהמערך.

הנמשל הגזעני

ביום ד', מול בנייני האומה, כדאי להפנות את חיצי המאבק לא רק נגד ועידת החרפה של „כך" ■ מאחורי כהנא ניצבות מערכות שלטון „מהוגנות" שסכנתן מרובה מזו של הפאשיזם הגלוי

מאת יעקב רבי

בין האירועים העומדים מחר על סדר היום הציבורי צפויה ועידת [illegible] תנועת „כך", הידועה יותר על שם יוזמה ומייסדה, הרב מאיר כהנא. הוועידה אמורה להתקיים, למרבה החרפה, בבנייני האומה, בית הוועד הראשי של [illegible] מקום התכנסותם של קונגרסים ציוניים. האירוע יתבטל רק אם יבואו המוני מפגינים לזעוק חמס על סרדיוטות הגזענות, שרשביני הזיווג הטמא של ציונות ופאשיזם.

מדוע וכיצד הגענו לכך, או ל„כך"? בוראי אין לבוא בטרוניה אל הערכאות של ישראל על שלא מנעו בעד הנהלת „בנייני האומה" מלהשכיר אולם למכנסי הוועידה המתוכננת. אין לדיינים אלא מה שעיניהם רואות ומה שמורה החוק: כיוון שתנועת „כך" לא הוצאה אל מחוץ לחוק (והיא גם טרם נוסדה כדת וכדין!), הרי היא רשאית לכאורה לעשות חוזה שכירות עם בעלי אולם ציבורי, וגם בעלי האולם (במקרה דנן, מוסד לאומי) אינם מנועים לכאורה מלבוא בברית עסקית עם ארגון גזעני, אף כי שאלה אחרת היא מדוע נחפזה הנהלת „בנייני האומה" לגמור את העסקה. אולי היה עליה מורא הכנסת. כלומר העובדה שהרב כהנא הוא חבר כנסת ובחירתו לבית המחוקקים היתה על פי חוק, על דעת מספר מספיק של מצביעים [illegible] שוועדת הבחירות המרכזית תנסה לפסול את התייצבות רשימתו לבחירות.

המשל והנמשל

כללו של דבר, עד היום הזה הרב כהנא איננו „פרסונה נון גרטה" בזירה הפוליטית הישראלית [illegible] ועתה, באמת, אולי רק צעד הפגנתי בלתי שיגרתי יצליח לחסום את המשך דרכה ואת [illegible] והתפשטותה של „כך". בתנאי שמלכתחילה יהיה ברור כי התנועה של כהנא ומרעיו אינה אלא משל, שכנגדו ניצבים במערכות החברה והמדיניות של ישראל נמשלים רבים וגדולים ממנו, הנחשבים לפי שעה למהוגנים ולגיטימיים מבחינה אידיאולוגית ומעשית.

סיפוח שטחים, שרוב אוכלוסיהם לא יהודים, סופו להפוך את ישראל למדינה לא־יהודית. אין חזות זו רחוקה כל־כך ממשאלת ליבם של אנשי „כך". כמה עיקרי אמונה [illegible] תנועות לאומניות, לאומיות, דתיות וחרדיות, המעלות על נס את ייחודם ויתרונם [illegible] היהודים. „גוי אחד בארץ" — גם עיקרי אמונה אלה עלולים להידרדר ולהצמיח עשבים [illegible] של גזענות ופאשיזם, אם אין מתייחסים אליהם בזהירות ובביקורתיות ואם מגוננים עליהם [illegible] בטלית המליצית שכולה תכלת הנקראת „מורשת ישראל".

ביום רביעי, מול „בנייני האומה", ראוי להפנות את תשומת הלב, את הדאגה ואת המחאה לא רק נגד ה„משל" העלוב והדוחה של תנועת „כך", אלא גם (ואו שמא בראש ובראשונה) נגד ה„נמשלים" הנכבדים, הפורשים על נימים דומות אך הנוקטים אמצעי הסוואה [illegible] שפרוטו־גזענות הוא כעין — פאשיזם, המסורים לטיפוחם של כוחות פוליטיים [illegible] ונכבדים, סכנתם מרובה מזו של פאשיזם מגולה וגזענות בוטה בנוסח הרב כהנא ותנועתו.

„תמות נפשנו עם אל־אקצא"

מאת קאסם זייד

המוסלמים בישראל שנמנעו לשפוך שמן על מדורת השנאה והקנאות הדתית שהבעירו חברי ועדת הפנים בכנסת, עם ביקורם הפרובוקטיבי בהר הבית, החליטו להפר את קשר השתיקה נוכח חירחור המדנים של חוגים לאומנים ודתיים. הם החליטו לקחת חלק במאבק על קדושתו של המקום.

בשבוע שעבר ערכו חברי מזכירות הוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות ביקור הזדהות במסגד אל־אקצא ונפגשו עם חברי המועצה האיסלאמית העליונה.

ראשי המוסלמים, המודעים לחומרת המצב ולהשלכות המתחייבות מנטילת חלק במשחק המסוכן על הר הבית, קיוו שהאש לא תתפשט ותישא אופי דתי והשתדלו לשמור על פרופיל נמוך.

ח"כ עבד אל־והאב דראושה שערך ביקור בהר הבית יחד עם חברי הכנסת הערביים, קרא לציבור הערבי שלא להיגרר אחרי מעשי הפרובוקציה של החוגים החוליגניים, ולראות הפרשה כמחוסלת. הציבור הערבי עשה הכל מבחינתו כדי לכבות את אש הקנאות. עם מתן פסק ההלכה של הרב הראשי מרדכי אליהו, הקובע שיש להקים בית כנסת יהודי על הר הבית, קצה נפשם של המוסלמים בישראל והם החליטו לצאת להגנתו של מסגד אל־אקצא הנחשב למקום השלישי בדרגת הקדושה — בעיני המוסלמים בעולם.

„תמות נפשנו"

יו"ר הוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות אברהים נימר, שביטא נאמנה את רגשותיהם של הערבים בישראל, אמר „תמות נפשנו עם מסגד אל־אקצא. לא ננוח ולא נשקוט עד שהסטטוס־קוו יישמר במקום היקר לנו". הקאדים השרעיים שבדרך כלל נזהרים מלגלות מעורבות בעניינים שאינם בתחום עבודתם, החליטו השבוע לצאת מקשר השתיקה.

בפגישה ראשונה מסוגה שקיימו שבעה הקאדים המוסלמים בנצרת, הם הזהירו כי כל פגיעה במסגד אל־אקצא ובהסדרים המקובלים בהר הבית עלולה להביא למלחמת דתות.

הקאדים גינו את הנסיונות הפרובוקטיביים לפגוע במקום, ותבעו מהשלטונות לכבד את ההסדרים המקובלים עד כה בהר הבית. הם הזכירו את התחייבותו של ראש הממשלה לשעבר לוי אשכול שמיד אחרי מלחמת ששת הימים התחייב בשם ממשלת ישראל, לשמור על קדושתו של המסגד, ולכבד את ההסדרים שנקבעו על־ידי המועצה האיסלאמית העליונה.

בישיבה מיוחדת שקיימה ועדת המעקב המשותפת לראשי הרשויות הערביות וחברי הכנסת הערביים, דנו בהתפתחות הדרמאטית סביב פרשת הר הבית, ונתקבלה החלטה לקרוא לקיום ועידה בינלאומית שתיאבק על שמירת הסטטוס־קוו במקום.

המתכנסים יצאו בקריאה לראש הממשלה שמעון פרס, להסתייג בשם ממשלת ישראל מפסק ההלכה שהוציא הרב הראשי מרדכי אליהו, הקורא להקים בית כנסת יהודי על הר הבית.

חברי הוועדה, הנחשבת סמכות עליונה, הזהירו שהקמתו של בית כנסת על הר הבית עלולה להביא למלחמת דתות ולמתיחות הדת סכנות בין המוסלמים והיהודים במדינה ובעולם כולו, דבר שיש למנעו. חברי הוועדה תובעים חד־משמעית מממשלת ישראל, לשים לאל את המשך ההתנצחות סביב הר הבית. הם קראו לממשלה לפנות את כוחות המשטרה מהר הבית, ובכך היא תשים קץ לתסיסה שמנסים לגרום ראשי התחייה ודומיהם.

ראשי הערבים בישראל רואים בעמדת ההמתנה התמוהה שנוקטת הממשלה כי היא משחקת לידי החוגים הקנאים. הם רואים שהעמדה „חצי תה חצי קפה" רק מסייעת להגברת התסיסה.

מכאן באה הדרישה של חברי ועדת המעקב אל שר המשטרה למסור את מפתחות שער המוגרבים לידי המועצה האיסלאמית העליונה, ובכך לסיים את הפרשה, שאם לא כן הממשלה תמשיך ולו בחצי פה, לתת לגיטימאציה למעשי הפרובוקציה.

המועצות המקומיות הערביות נקראו לקיים ישיבות מיוחדות שבהן יביעו תמיכה בעמדת המועצה האיסלאמית. מאז מלחמת ששת הימים לא נשמעו בקרב ערביי ישראל החלטות כה אגרסיביות, ונציגיהם לא התערבו מעולם במתרחש במזרח־ירושלים ובשטחים.

מתוך אמונה במאבק היהודי־ערבי המשותף, ופן יואשמו בליבוי יצרים ושלהוב אש הקנאות, החליטו ראשי הציבור הערבי בישראל שיש לרתום למאבקם את הציבור הישראלי הנאור. הם קראו לציבור זה להתגייס לשמירת הסטטוס־קוו בהר הבית.

פרנסי הציבור הערבי למדו מנסיון העבר הלא־רחוק שהרתמותו של הציבור הישראלי נגד הכהאניזם נשאה פירות טובים. הציבור הישראלי שהדו־קיום בשלום יקר לו, נקרא להרים את הכפפה שזרקו לעברו ראשי הציבור הערבי, ואם ייענה, הוא ישמוט את הקרקע מתחת לרגלי הקיצוניים משני הצדדים, ויתן למאבק אופי מוסרי וערכי ולא אופי דתי־קנאי.

מפגש הזדהות שערכו בהר הבית מנהיגים ערבים עם חברי המועצה האיסלאמית העליונה

(תצלום: רחמים ישראלי)

שש נפשות על 400 ש"ח

בג'סי־כהן לא מבריאים מתוכנית ההבראה הכלכלית

מאת ניסן זכריה

בג'סי כהן לא מבריאים עם תוכנית ההבראה הכלכלית! משפחות שעד לפני התוכנית התקיימו בקושי רב, נמצאות כיום על קו העוני ומתחת לו. קשה גם למשפחה שנחשבה לחזקה עד לפני התוכנית הכלכלית החדשה.

„זו היא מחלה שלא תהיה לה תרופה", עונה רחל לשאלתי על התוכנית הכלכלית. רחל, אם לארבעה ילדים, צריכה לכלכל את המשפחה ב־400 ש"ח לחודש. „מה לעשות, בעלי פועל ומרוויח רק 400 שקל חדש", היא מצטדקת ומציגה תלוש משכורת של חודש ינואר. „מאז תוכנית ‚הקסם' הזאת מצבנו החמיר. אם עד לפני התוכנית הצלחנו ממש בצמצום להתקיים בכבוד, עכשיו כבר עברנו את הקווים האדומים. אני לא יודעת אם יש להם לב בכלל, אף אחד ממקבלי ההחלטות בממשלה אינו צריך לפרנס בית מ־400 שקל חדש. בטוח להם לא קשה!"

„כל חודש אני נמצאת במינוס של 400 שקל חדש", היא מציגה תדפיס של חשבון הבנק ומראה לי, שהמשכורת נועדה לכסות את המינוס.

ביתה של רחל כמעט ריק. אין תמונות, אין גם עציצים ואין מזנון. „וגם אין לנו וידאו בבית" מערערת רחל את התדמית שהודבקה לתושבי השכונות.

ויחסית לאחרים, מצבה הוא „טוב". „אתה יודע, עם יד על הלב, מצבי ביחס לאחרים טוב יותר! מה יגידו אותן משפחות שלהן שישה ושבעה ילדים? אני ממש מרחמת עליהם. ממש בושה וחרפה למדינה שלנו".

לשאלה מה דעתה על תוכנית ההבראה, שכולם צריכים להקריב למענה, מתפרצת רחל ברוגזה: „איזה הבראה הם מתכננים? הם הורסים משפחות שלמות, ששרדו בקושי רב עד היום. והם קוראים לזה הבראה. אם הם באמת רוצים להבריא את המשק, מדוע הם לא מטפלים בהון השחור? מדוע הם לא גובים מס אמת? מדוע הם לא לוקחים ממי שיש לו?".

מדוע אין שום התקוממות או התנגדות מצד התושבים שבאמת קשה להם?

„לזכות ממשלת ישראל יאמר, שהם הצליחו לשטוף את המוח לאנשים. מה הם באמת הצליחו. מה אתה מצפה, אם כל יום אחרי מבט לחדשות הם מראים כמה [illegible] שהתוכנית תצליח וכמה חשוב לחסוך [illegible] אף אחד לא שואל, ממה לחסוך? לא לקנות ביצים? זה נקרא [illegible] הם רוצים, שנמות מרעב?"

רחל ממורמרת מהאפליה כלפי [illegible] במדינת ישראל. „שיקצצו ממי שיש לו [illegible] ומרצדס ושתי עוזרות. להם יש [illegible] התיסכול והמרירות מלווים את רחל יום יום. „המצב הכלכלי פוגע בכל חלקה [illegible] היחסים עם הבעל מאוד מתוחים, [illegible] כל יום כדי לפרוק את המתח. גם עם [illegible] היחסים מאוד קשים מאז המצב [illegible] המאבק הוא בין חיים למוות!"

רחל מאוד פסימית לגבי עתיד [illegible] על הילדים. „הפערים החברתיים [illegible] יום. מה אתה מצפה מילדי, שלומדים [illegible] ילדים מצפון תל־אביב ומאזורי השמנת [illegible] יום כשהם חוזרים מבית־הספר ומספרים על החברים לכיתה, איך שהם מתלבשים [illegible] המכוניות והבתים המפוארים. או כמה [illegible] ילד לאהוב את המדינה, באיזה [illegible] המצוקה שלו כיום לעומת חבריו [illegible] כשיגדל. עצוב לי שכך פני הדברים".

גם על דמי הכיס לילדים ויתרה רחל [illegible] זמן רב. פירות הם מצרך יקר וגם ירקות, זה חשוב יותר. בשר ועוף [illegible] רק בימי שישי ובאירועים מיוחדים. [illegible] לחסוך", נאנחת רחל בעצבות. „תראה [illegible] לבושה. כבר שנה שלא קניתי לעצמי [illegible] בגד. אבל בטלוויזיה מראים איך [illegible] מחירים. ממש מצחיק. כנראה הם [illegible] אוכלוסיה אחרת, סוג א'. אנו סוג ב'".

רחל מגלה בקיאות גם בפוליטיקה [illegible] השרים וקובעי המדיניות הם אנשים עשירים [illegible] לכן אין הם סובלים במעמד הזוק. [illegible] אפשר להיות אופטימיים ולהאמין [illegible]

אני משתדל בכל זאת להוציא ממנה [illegible] אופטימי. „אני רק מקווה שהמצב לא [illegible] יותר, זה כל מה שאני רוצה!"

כן, רק שהמצב לא יחמיר יותר. [illegible] לשכוח, שמדובר לא במשפחה החלשה [illegible] ומה יהיה על החלשים?

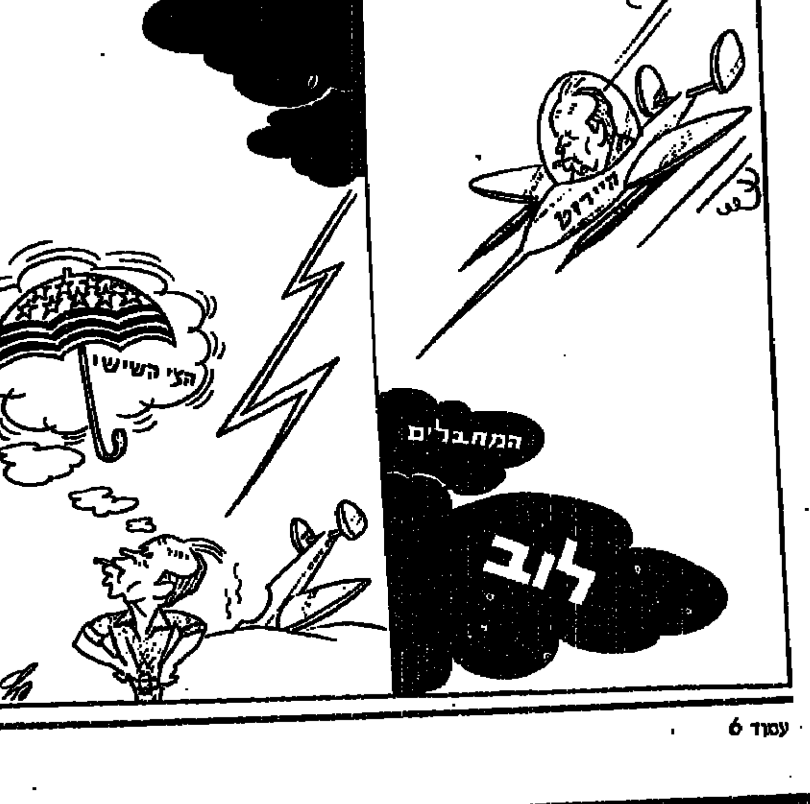

מטען חלול

מאת אלכס פישמן

אגדת הפארטאץ' ודגל האינטואיציה

קשה להשתחרר מן הרושם, כי מדינת ישראל מנוהלת בידי „שלמנים". ראש הממשלה נתן את אישורו — גם אם בדיעבד — להפלת שני מטוסים סוריים בנובמבר 1985. היתה זו החלטה של רגע, שהביאה לתסבוכת מדינית ובטחונית. ראש הממשלה ושר הביטחון לחצו איש את רעהו ושניהם גם יחד נלחצו על־ידי הרמטכ"ל והחליטו, תוך דקות ספורות, ליירט את המטוס הלובי ולהביאו ארצה.

כשבוחנים כל אחד משני מקרים אלה לגופם, אי־אפשר להתעלם מן התחושה העמומה, שההחלטות התקבלו בלי שלקברניטים היתה הבנה מספקת לגבי ההשלכות הצפויות מהחלטות אלה. כאשר בשני המקרים נתנה את הטון דווקא האינטואיציה ולא עבודת מטה יסודית ומסודרת.

עבודת מטה כזו יכולה לאפשר לקברניט לקבל החלטות תוך דקות ולהוריד את רמת הסיכון שבטעות למינימום: מרמת קבלת החלטות של מהמר בקאזינו — אף כי מהמר בעל ניסיון — לרמה של קבלת החלטה שאחוז הוודאות בה עולה על אי־הוודאות.

מותר להניח, כי בשני המקרים הסתתרה מאחורי ההחלטה מדיניות שקבעו הקברניטים. השלב הבא, שלאחר ההסכמה על המדיניות, צריך להיות הפרק הארוך והמתיש של עבודת המטה. פרק, שבמהלכו על אנשי המקצוע לבחון את המדיניות מכל הזוויות האפשריות. רק אחר־כך, לאחר עבודת מטה כזו, ניתן לבחון את דרכי הפעולה האפשריות ולפסול על הסף את אלו שרמת הסיכון של כישלונם גבוהה. וכך, כאשר מקבל ההחלטות צריך להכריע תוך דקות, הוא מכיר את הנושא מלפני ולפנים, ויועציו אינם ממליצים בפניו על דרך פעולה שנבחנה בעבר ביסודיות והוכחה כבעלת סיכויי הצלחה נמוכים ביותר. אולם ה„פארטצ'יות" של הקברניטים בישראל הפכה כבר לאגדה ואת האינטואיציה הם הפכו לדגל. ראש הממשלה, שמעון פרס, נוהג לצטט, כביכול, את בן־גוריון שאמר: „אין מומחים לעתיד. יש רק מומחים לעבר..." במשפט זה קובע, למעשה, שמעון פרס אמות המידה לגבי דרך עבודתו ודרך עבודתם של הדרגים הכפופים לו. אם אין מומחים לעתיד, בשביל מה לעשות עבודות מטה, המציגות כמה אופציות החוות אפשרויות שונות? אמנם, ראש הממשלה הקיף עצמו ביועצים. אולם בדיעבד, מתברר כי אין הוא עושה בהם שימוש ואלה בבחינת „עוזרים אישיים", קירות זכוכית שקופים. היכן התנהל, למשל, עבודת המטה של היועץ לענייני טרור של ראש הממשלה, בפרשת היירוט? היכן היה היועץ לענייני ביטחון לאומי במשרד ראש הממשלה, כן, רבותי, יש כזאת פונקציה. לפחות על הנייר שהכין אברשה טמיר. נוסף על היותו מנכ"ל משרד ראש הממשלה, הוא דרש גם להוסיף לעצמו את תואר היועץ לענייני ביטחון לאומי.

פרשת יירוט המטוס הלובי היא דוגמה לחובבנות. היא לא היתה מתרחשת אם היתה נערכת עבודת מטה מתאימה. בין אם על־ידי משרד ראש הממשלה ובין אם על־ידי משרד הביטחון המוצף באנשי מקצוע. המדיניות, כפי שהוצגה בפומבי על־ידי שר הביטחון לאחר האירוע, נראית הגיונית וברורה: יש לפגוע בראשי ארגוני הטרור כדי לשתק את פעילותם ולקבל גם רווח מדיני בכל הנוגע לתהליך ההידברות במזרח־התיכון. אם היתה נעשית עבודת מטה על מדיניות זו, כפי שהוצגה על־ידי השר, בוודאי היו נבחנות השאלות: במי ממנהיגים אלו יש לפגוע כדי להשיג רווח, מה הן האופציות האפשריות לפגיעה במנהיג כזה. אלו מאמצים כדאי להשקיע בכך, באלו תנאים כדאי לעשות זאת, האם ניתן לפגוע בו בכל מקום, בכל פינה על פני כדור הארץ, אולי — נוכח יחסינו המתחדשים עם ספרד — לא כדאי לפגוע בו במדינה זו, גם אם הפעולה נערכת בחשאי... האם ניתן לחסלו פיזית או יש מקום לחסלו רק מבחינה פוליטית, האם כדאי להביאו ארצה ולהעמידו למשפט פומבי.

השאלות הללו לא נבחנו כראוי.

תיכנון מוקדם היה מאפשר חלוקה נכונה של מאמצים ותיכנון לטווח ארוך של הפעילויות. לאחר שהיו ניתנות תשובות לכל השאלות, היתה הדילמה העומדת בפני מקבלי ההחלטות לפני יירוט המטוס, פשוטה יותר. כאשר איש מודיעין היה מוסקר נתון עם סיכוי סביר ליירט מטוס ובו רבי־מחבלים ולהביאו ארצה — פעולה המהווה חשיפה פומבית שאי־אפשר להסתירה, היה מקבל ההחלטות מוכן ומסוגל להשיב אם הוא מעוניין בנוכחותם הפומבית בישראל — כן או לא. מה התועלת שניתן להסיק מכך ומה הנזק שייגרם. אז גם יכול היה מקבל ההחלטות להעניק אחוז גבוה יותר לשיקול העינייני ופחות לשיקול האישי הפוליטי, הקובע מה יכולה החלטה כזו לגרום לדימוי הציבורי ולקריירה הפוליטית שלו. כך יכול היה להשיב מיד — מה יקרה אם תיכשל הפעולה. מה עושים אחר־כך.

עבודת מטה מכינה ומקיפה מבטיחה כי למדיניות הנקבעת על־ידי הקברניט יש סיכוי, וכישלון אחד אינו יכול לערער אותה. מתוך החשד הטבעי השורר כלפי מקבלי ההחלטות בישראל, נוכח תיפקודם עד כה, החשש הגדול ביותר הוא, שהרתיעה בעתיד מפני כישלון תביא לתפנית במדיניות הלוחמה בטרור שהיא נכונה עקרונית.

ה„פארטצ'יות" אינה רק נחלתם של ראש הממשלה ושר הביטחון. היא מאפיינת את עבודת הממשלה כולה. כאשר מתראיינים שרים, טרם כניסתם לישיבת ממשלה ונשאלים, במה ידונו היום, שומעים לא אחת: „את זה נראה כשנשב ונשמע". כלומר, לאותם שרים אין כל מושג על מה הולכים לדון, ומן הסתם, אין להם גם כל רקע לגבי הנושאים עליהם יצטרכו להכריע. כבר ב־1974 הגיש מי שהיה אז שר ההסברה, אהרון יריב, דו"ח לשיפור עבודת המטה של הממשלה. הדו"ח לא התקבל ויריב פרש.

אם מצב העניינים יימשך כפי שהוא כיום, הרי שפרשת המטוס הלובי אינה סוף־פסוק. דווקא עכשיו, כאשר המרדף אחר ראשי ארגוני הטרור צריך להיות אינטנסיבי מבעבר, נוכח איומיהם — ספק אם הקברניטים יאזרו עוז לשאת בנטל של המשך הלחימה האינטנסיבית במנהיגות של אותם ארגוני חבלה קיצוניים.

■ הפתעה ב„בגאז"

צה"ל עושה מאמצים ניכרים להדגיש את העובדה, כי הוא שולט היטב בכמויות אמצעי הלחימה הנמצאות ברשותו או המוצאות מידיו שלא כחוק. הרישום הסידרתי, לטענת שלטונות הצבא, מאפשר מעקב תקין אחר הרימונים, המחסניות, טילי ה„לאו", וכיוצא באלה — עד כדי איתור היחידה ממנה נגנבו.

ואולם, להערכתי, לצה"ל אין ולו מושג קלוש לגבי כמויות אמצעי הלחימה הנגנבות ממנו. לפני שבועות־מספר הועקה אחת מניידות המשטרה במרכז הארץ, אל טנדר חשוד, שממנו נראו שני צעירים נמלטים. אנשי המשטרה, שבדקו את הרכב החשוד שנשא מספר ישראלי, מצאו בתא המטען כמויות לא מבוטלות של אמצעי לחימה: חומרי־נפץ, כדורים ונשק — משאת נפשו של כל חורש מזימות, בין אם על רקע לאומני ובין אם על רקע פלילי.

חקירת המשטרה קיבלה מיד גוון של חקירת אירוע בעל רקע ביטחוני מובהק. מבדיקת מסמכי הרכב אותרה זהות בעל הרכב, אלא שכאשר ניסו השוטרים למצוא אותו במקום עבודתו, נמסר כי קשה לאתרו בשל הימצאו בעבודות מחוץ לעיר. הרכב נגרר כמות שהוא, לתחנת המשטרה. חלפו מספר שעות והשוטרים היו משוכנעים כי הרכב נגנב מבעליו. [illegible]

מכריו של בעל הרכב, שטרם אותר, היו מוכנים להעיד כי מדובר באדם מסור, נאמן, נקי כפיים, שעבר צבאי עשיר [illegible]

[illegible]

שר ביטחון רבין היתה עבודת מטה!

■ אחרי המבול

אם יעמוד שר הביטחון בדבריו, כי יפרסם ב־15 בפברואר מיהו מועמדו לתפקיד מנכ"ל משרד הביטחון, יביא בכך סוף לתעלומה שהטרידה את מנוחתם של עובדי המשרד. מאז הבריז מנחם מירון — לפני חודשים ספורים — על סיום תפקידו באפריל השנה.

הכרזה זו של המנכ"ל הפורש הביאה בעקבותיה חרושת של שמועות לגבי המועמדים האפשריים לתפקיד. הועלתה רשימת שמות של אישים מכובדים: נתי שרוני, עמוס עירן, עמוס חורב, פולה כהן, הרצל שפיר, מנחם עינן ורבים טובים אחרים. נוסף על אלה צצו באחרונה שמותיהם של שני אישים העובדים ב„חברת העובדים".

הציפיה למינוי מנכ"ל משרד הביטחון גדולה הפעם במשמעותה ובחשיבותה בהשוואה לעבר, נוכח מצבו הארגוני הפנימי, של המשרד ובשל הקשיים הכלכליים הצפויים במשק התלוי במשרד הביטחון.

לא זו בלבד שמנחם מירון עזב משרד המעורער ביחסיו הפנימיים ובמידה מרובה משותק בשל כך מפעילותו, החליט המנכ"ל הפורש להוסיף לקראת פרישתו עוד כמה טיפות שמן לבעירה. בימים אלה ממש החליט המנכ"ל לצאת לעימות נוסף עם העובדים במשרדו ולוועדת המכרזים של המשרד החליט לצרף באופן חסר־תקדים קצין בדרגת תת־אלוף. העובדים השיבו אש מיד, ו„פוצצו" את ועדת המכרזים.

ימים ספורים לפני עזיבתו את המשרד, הותיר מנכ"ל המשרד למחליפו מצב בו כל האיושים של אנשי צבא במשלחות משרד הביטחון בחו"ל מוקפאות עד להודעה חדשה. ברור אם כך, כי האדם שיתמנה לתפקיד המנכ"ל, צריך להיות אישיות שאין לה כל מחויבות — לא לצה"ל, לא לוועדי העובדים או לאישים בתוך המערכת, העושים במשרד כאילו היה רכושם הפרטי ושולטים במנגנון כלי לאפשר לו תיפקוד תקין. אדם זה צריך להיות בעל כישורים מנהליים לעילא ולעילא כדי לתקן את מה שהצליח, כרוב כשרונו, המנכ"ל הפורש לקלקל.

פסק הדין שהצמרת לא קראה

„ישראל מנהלת מלחמת דמים עם אשור, ואת המלחמה הזו יום שר הביטחון לצרכים מפלגתיים פנימיים". „הממשלה מספסרת בדם הבנים... בזמן שהמלחמה מתנהלת, יושבים שרי הממשלה בבית־קפה ברחוב דיזנגוף".

משפטים אלו, שהופיעו בעיתון „אחדות העם", במאמר שכותרתו: „ילך שר הביטחון ויילחם לבדו", הביאו משבוע שעבר את צוערי בית־הספר לקצינים אל משפט מבוים שנערך כדי ללבן שני נושאים הקשורים זה בזה. הראשון — החינוך לדמוקרטיה, והשני — מקומו של חופש העיתונות במובן הצרוף של המילה.

שר הפנים, בתוקף סמכותו, סגר את „אחדות העם" והעיתון עתר לבג"ץ. הפרשיה הועמדה לדיון בפני שלושה שופטים: אלוף פיקוד הצפון — אורי אור, המשפטן — ד"ר זאב סגל והעיתונאי והמשפטן — דוד לנדאו. צוערי בית־הספר לקצינים שיחקו במשפט המבוים כמעין מושבעים, שהכרעתם אינה תלויה בהכרעת השופטים וכן שיחקו את הצדדים המעוניינים במשפט, לצורך כך הועמדו עדי תביעה מטעם „אחדות העם" — את העיתונאים אמנון אברמוביץ ונחום ברנע, ועדי הגנה מטעם המדינה: הח"כ חיים משגב והעיתונאי נתן ברון.

המשפטן, ד"ר זאב סגל, [illegible]

[illegible]

בעיתון בערבית „אל־איתיחאד", שהיה שייך באותם ימים לקבוצת „קול העם", הופיע מאמר דומה, בו נאמר כי המוני העם בישראל רוצים לחם, עבודה, עצמאות, שלום והם יוכיחו לבן־גוריון ואנשיו כי: „לא ירשו להם לספסר בדם בניהם".

שר הפנים סגר את שני העיתונים. הנושא הגיע לבג"ץ. פסק־הדין שכתב אז שופט בית־המשפט העליון אגרנט מהווה, כאמור, את הפסיקה המשמעותית ביותר לגבי חופש העיתונות בישראל: „הזכות לחופש הביטוי היא לא זכות מוחלטת ובלתי־מוגבלת, אלא זכות יחסית, שניתנת לצמצום ופיקוח, מול מגמה של אינטרסים חברתיים מדיניים חשובים". הסעיף בחוק שאיפשר את סגירת העיתון על־ידי שר הפנים, התייחס למצב בו הפירסום „עלול לפגוע בשלום הציבור ובשלום המדינה".

השופט אגרנט פירש את המונח „עלול", לדעתו, פירושו „ודאות קרובה", לעומת זאת, לא מספיק שיש רק „נטייה" או אפילו „נטייה רעה". „זהו העיקרון שצריך להדריך אותנו", לדבריו, „אם עקב פירסום מסוים נוצרה סכנה לביטחון המדינה היא בגדר קרובה־לוודאי. לא מספיק שיש בכך רק נטייה". השופט אגרנט מצא, כי בפירסום ב„קול העם" לא היה משום סכנה וודאית לשלום המדינה והחליט שהעיתון יישאר פתוח.

בפני צוערי בית־הספר לקצינים עמדה בעיה מסובכת יותר מזו של המשפט המקורי. וזאת, משום שלפניהם עמד מקרה שבו המלחמה התנהלה על גבולותינו והיתה בעיצומה. כאשר העיתון „אחדות העם" מצא לנכון, תוך כדי מלחמת־דמים ולא תקרית גבול קטנה, לתקוף את שר הביטחון ולהסית, כביכול, את הקוראים נגדו.

אין ספק, שקצין חינוך ראשי והמפקדים על בית־הספר לקצינים, ראויים לכל שבח על נקודתם בהעלאת משפט פומבי זה, שפרטיו מזכירים — יותר מאשר בשמץ של דמיון — התרחשויות לא כל־כך רחוקות, הקשורות במלחמת לבנון. הן המושבעים, הן בית־המשפט, פסקו כל אחד בנפרד בהכרעת רוב, נגד סגירת „אחדות העם". [illegible]

[illegible]

השוה הקורא

ועדת חקירה — גם למצב הכלכלי

אחד הבזיונות הגדולים הוא שלא קם אף שר אחד להתנגד לקיצוץ בקיצבאות הזיקנה, שהוא גזל לאור היום. הזקנים אינם יכולים לארגן הפגנות ולסגור כבישים. בשעה שמדברים אצלנו כל־כך הרבה על הצורך בחידוש הצמיחה, אנו עדים למפולת אחר מפולת ובכל יום נולד כונס נכסים חדש. שביתות חלקיות של מורים מזה, ומספר גדל והולך של מובטלים מזה, ואין סוף פסוק.

לאור החרפת המצב הכלכלי, וכשם שקמה ועדת חקירה ממלכתית אחרי מלחמת יום הכיפורים ואחרי פרשת סאברה ושאתילה, כן יש למנות ועדת חקירה לענייני כלכלה, מורכבת מאנשים בלתי תלויים בתחום זה, שיביאו הצעות כדי להוציאנו מהמיצר.

נ. שרף, גבעת ח"ן

בין יבנאל לפתח־תקוה

הציבור החרדי והאורתודוקסי נסער ונרגש על שמועצת יבנאל דחתה את בקשת רבם של חסידי ברסלב מברוקלין, להקצות להם שטח אדמה לבניית שכונה חסידית ל־200 משפחות, בית מדרש וישיבה. הנימוק לדחייה היה שהרב וחסידיו הם אנטי־ציוניים ומנהלים „הסברה" נגד צה"ל. בו משרתים בני המושבה ורבים נפלו במלחמותיו. ראש המועצה אף ציטט בטלוויזיה מספר שכתב הרב מברוקלין, ובו השמצות ועקיצות על צה"ל. אם אמנם נכונים הדברים, הרי יש כאן לכאורה סיבה לבדיקת היועץ המשפטי האם אין בכך משום הוצאת דיבה והשמצה ועבירה לכאורה על אחד או יותר מחוקי המדינה. אם כן, יש להעמיד את הרבי המעליב והמשמיץ לדין, כאשר יגיע לארץ.

עם זאת אני מתקומם נגד אפליית כל יהודי חרדי שומר חוק בכל תחום מתחומי החיים במדינת ישראל, בגלל היותו יהודי חרדי, או הגבלת זכותו לחופש הפולחן ולהתיישבות בכל מקום בישראל, במסגרת החוק. באותה מידה אני מתקומם נגד הגבלת זכותו של כל אזרח יהודי, אורתודוקסי, קונסרבטיבי, רפורמי, מוסלמי או נוצרי לחופש הפולחן.

בימים אלה מפגינים יהודים חרדים ואורתודוקסים נגד קיום פעולות רבות בבית הכינוס בשבת, בקולנוע „היכל" בפתח־תקוה ובבית אגרון בירושלים, נגד משחקי כדורגל באצטדיון בגבעתיים ונגד הפעלת הרכבל בחיפה. הנני מציע איפוא לכל היהודים החרדים מאבק משותף ופעיל — בעד. בעד שוויון זכויות לכל הזרמים ביהדות. חרדים כרפורמים, אורתודוקסים כקונסרבטיבים: בעד זכותה של עיריית בני־ברק לא להקצות שטח לבניית אוניברסיטה אתאיסטית אנטי־דתית בתחומה: בעד זכותו של אזרח חילוני שרכש דירה כחוק בבני־ברק או במאה שערים לחיות את חייו הפרטיים ללא הטרדה וללא פגיעה. ובעד זכותו של כל יהודי חרדי שירכוש דירה כחוק ביבנאל, בחיפה או בגבעתיים לחיות את חייו הפרטיים ללא הטרדה.

אם כל החרדים יצטרפו למאבק למען כל אלה, יתכן שנוכל בעתיד להיאבק יחד גם בעד הפרדת המדינה החילונית מן האמונה הדתית. אמן כן יהי רצון.

יוסף קליין, אשקלון

„דילול" הצבאים ושמירת החי

באחרונה צפינו בטלוויזיה במישדר על טיפול וגידול חיות בר בחורשת הכרמל ע"י משפחה דרוזית. טיפול למופת. שבוע לאחר מכן — תמונה אחרת בטלוויזיה, על „דילול" הצבאים ברמת הגולן.

שנים רבות התחנכנו לגדל חיות בכלל, כולל חיות בר. כל זה עשיתי כמגדל וגם בתוקף תפקידי כרכז משקי לימוד מטעם ועדת החינוך הבין־קיבוצית. את אהבת גידול החיות ושמירתן העברנו לחניכים, שהם באופן טבעי דור ההמשך, ועד היום ישנם עדיין משקי לימוד רבים בקיבוצים ובבתי הספר, המחכים לקבל צבאים למשקיהם מרשות שמורות הטבע. יש לציין שבשנים האחרונות חל שיפור־מה בחלוקת חיות. אבל הכחדה כפי שראינו בטלוויזיה הוא מבצע לא מוצלח לדעתי. כמגדל, היו לי רגעים של צער לראות מה עושים, לעיני אלפי צופים. לאחר שכה רבות השקענו במודעות קדושת שמירת החי המוגן בארצנו. אוי לעינים שכך ראו, ואפשר היה גם אחרת.

סנדל רקל, עין השופט

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים בשל חוסר מקום. הקוראים הפונים למדור מתבקשים לכתוב בקיצור, בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות.

המערכת

מאת שלי יחימוביץ'

קשיש בר־מזל

רפי שיטרית, סגן ראש עיריית באר־שבע, היה בעיצומה של ישיבה, כשצילצל הטלפון בלשכתו. על הקו היה קשיש, שנשמע אך בקושי. שיטרית ביקש ממנו להשאיר את מספר הטלפון, למקרה שהשיחה תנותק. הקשיש השאיר את מספרו, והספיק עוד לומר: „אני חולה מאד וזקוק לעזרה, אנא, התקשרו איתי...", לפני שנותקה השיחה.

הנסיונות להתקשר אל הקשיש לא הצליחו, ושטרית פנה לשירות 16 של חברת בזק. מעברו השני של הקו היה עובד החברה, גדעון יעקב. האיש הבין כי מדובר בפיקוח נפש, ואיתר במהירות את כתובתו של הקשיש.

ניידת משטרה, אמבולנס, רפי שיטרית, ועוזריו — כל אלה הגיעו לביתו של הקשיש המופתע, שנמצא כשהוא חולה, ושרוי במצב של הזנחה חמורה ודיכאון כבד. ילדיו, כך סיפר, עזבו כולם את הארץ והם מתגוררים בארה"ב.

שיטרית שוחח עם הקשיש ארוכות, ובו במקום הוצעה לו תוכנית מלאה לפתרון כל בעיותיו. האיש יעבור בקרוב לגור במסגרת הדיור המוגן, ויקבל טיפול רפואי. חבל רק שלא כל הקשישים יכולים להתקשר לסגן ראש העיר דרך קו משובש ולמצוא פתרון לכל סבלותיהם. קשיש עם מזל.

פורים בדואי

פורים הקרוב בבאר־שבע, עומד להיות משהו מיוחד במינו. בעיה, שבה היוזמה והמחשבה הרעננה היא נחלתם של מתי מעט מקרב משרתי הציבור — זו משהו. עיריית באר־שבע שוקדת זה מספר חודשים על יריד פורים ענק, שיכלול שפע מופעים, לונה פארק, ביתנים שונים, סרנאות, ותהלוכת תחפושות ברחובות העיר.

כל השמחה הזו תיערך בעלות מינימלית. העירייה, מצידה, תיתן את משאביה — בעיקר כוח האדם שלה: הכסף הגדול יבוא מתורמים ויזמים פרטיים, שבתמורה יזכו בפרסום ובעשיית מעשה טוב.

חיים זמורסקי, מנהל אגף החינוך של העירייה אומר: רוצקא בימים של קיצוצים, חיסכון אבטלה וחוסר שמחה בלב — צריך לשמוח. ומנהל אגף החינוך של מחוז הדרום, עמרם מליץ: „בימים שיש חסרון כיס, אנחנו מחפשים דרך שתאפשר לשמוח בלי לפתוח את הכיס".

אחד הגימיקים של האירוע, שבבסיסו מגמה מודעת לקירוב יהודי־ערבי, הוא שיתופם של ילדים בדואים בחגיגות. כל ילדי בתי־הספר היסודיים בעיירות הבדואיות — כסייפה, ערוער, רהט, תל־שבע — ישתתפו באירועים. מאהלים בדואים יוקמו בעיר, ובתהלוכת התחפושות ישתתפו מאות ילדים בדואים כשהם לבושים בבגדיהם המסורתיים ורכובים על גמלים ועל כרכרות, מה שיעשה אותם חשובים במיוחד וראויים לקינאה.

כמה עשרות תלמידי המגמה לתפירה בבתי־הספר הבדואים כבר עמלים בימים אלה על תפירת מאה „תחפושות" בדואיות עבור ילדי פנימיות היום של באר־שבע. אלה יתחפשו לבדואים, ובתהלוכת התחפושות יתערבבו בין הילדים הבדואים.

עמרם מליץ, יהודי דתי ואיש חינוך אמיתי, אומר: „אנחנו מחפשים דרך לשלב את הילדים הבדואים בשמחה שלנו, כחג יהודי שמח. זו הזדמנות מצויינת להיות שותפים לעשייה אחת".

מי רוצה ועדה קרואה

ברוך אלמקייס – אופל־רקורד 86

חיים זהבי – מי שחשף ראוי לאמון

העיירה ירוחם החלה בימים אלה לנהל מאבק מסוג חדש. המאבק הזה אינו מתייחס לדרישת תקציבים, להעלאות שכר או לתכניה הנצחית לתקן את דרך העפר המשובשת המובילה אל העיירה. הפעם המאבק הוא על השאלה, האם תיסוג ירוחם הרבה צעדים אחורנית, או אם תוכל להמשיך לשאוף ליציאה מהבוץ ולהתפתחות אפשרית. והנידון הוא: האם תקום או לא תקום ועדה קרואה לניהול ירוחם.

דו"ח המבקר הפנימי של משרד הפנים, שעדיין (חמישה שבועות) מוחבא, שלא עפ"י חוק, על־ידי ראש המועצה, ברוך אלמקייס — חושף ליקויים שערורייתיים בניהול המועצה. אלמקייס, כאמור, מסרב להראות את הדו"ח לחברי האופוזיציה או לתת לו פרסום כלשהו. קטעים מהדו"ח בכל זאת דלפו, ותמציתם — המועצה עסקה ברכש ובעבודות יקרות חרף מצבה הכספי. ראש המועצה לא הגיש מעולם את תקציב המועצה לאישור מליאת המועצה, ואופן הניהול הכספי בכלל — גובל בהפקרות, תוך זילזול בהוראות משרד השיכון.

ירוחם גם הצליחה להגיע לגרעון אסטרונומי — 5.2 מיליון ש"ח. כל עוד נשמר תוכנו של הדו"ח בסוד, היתה גם שתיקה של משרד הפנים. אולם משדלף התוכן מצא מנהל מחוז הדרום מטעם משרד הפנים, שלום דנינו, לנכון להגיב. לדבריו היה פתרון — לפזר את המועצה הנבחרת ולהקים במקומה ועדה קרואה.

ההצעה הזו, יחד עם הפיטורים, העזיבות, האבטלה הגוברת, וגם האופל־רקורד המהודרת (ירוק בהיר מטאלי) מודל 86 שרכש אלמקייס — מעוררים תסיסה של ממש בעיירה. „למועצה יש סובארו מודל 84", אומר איש האופוזיציה במועצה (מפ"ם), אברהם וסקר. „ואם הוא צריך אוטו — אז לפחות לרוות, לבקש אישור, לחפש תקציבים. מצב המועצה הוא כל כך גרוע — זו לא בושה שראש המועצה יסע עם סובארו. מאז שהוא בתפקיד — אין אישורים תקציביים, אין מכרזים, אין חוק. איך אזרח פשוט צריך להתנהג אם זה מה שקורה במועצה?"

אלמקייס, מצידו, חרב מונחת על צווארו, מנסה לשסות את הרחוב באנשי האופוזיציה. במכתב ארוך ומפורט שנשלח לכל תושבי ירוחם, כותב אלמקייס: „רבותי, אנו נמצאים בימים אלה במאבק קשה עם משרד הפנים, אשר מנסה לכפות על המועצה מדיניות הנוגדת בתכלית למדיניות הממשלה ולצרכים החיוניים והלגיטימיים של ירוחם. צר לנו כי יש נבחרים הבוחרים בימים אלה לשתף פעולה עם הפקידות במשרד הפנים, ופועלים בכל דרך להכפשת המועצה... הנהלת המועצה קוראת לכל התושבים אשר ירוחם יקרה להם — לתת כתף למועצה, ולהתרות באותם נבחרים..."

כרגע, כאמור, מעבר להתמוטטות המועצה ולהתמוטטות ירוחם, יש הרואים את הסכנה המוחשית, המגולמת בדברי מנהל המחוז, שלום דנינו. מינוי ועדה קרואה הוא בבחינת נסיגה משמעותית. בראשית דרכה היתה לירוחם מועצה ממונה. אחר כך, משבגרה, החלה לבחור בעצמה את מועצותיה. חזרה לפקידים־ממונים שינהלו את ענייני העיירה, כמוה כלהתחל בחיתולים ילד בן עשר.

מרחיקי הראות בירוחם נטשו את שלב הטענות וכעת הם מתמקדים במאבק לאי־מינוי ועדה קרואה. „איננו צריכים להיענש על כך שחשפנו ליקויים", אומר חיים זהבי, לשעבר מזכיר מועצת הפועלים מטעם מפ"ם. „לא חטאנו בכך שחשפנו את מה שמתרחש במועצה. לא תבענו מעולם ועדה קרואה. לא רוצים את זה. זה לא כבוד. מי שחשף את המתרחש — ראוי לאמון, ולא להפגנת אי־אמון מטעם משרד הפנים".

מאת יצחק שור

השלום מתחיל בלשון

עכשיו הזמן להחליט על לימוד הערבית כשפת חובה בבתי־הספר

אנשי העלייה הראשונה והשנייה הבינו היטב, כי הכרת הלשון, ההווי והתרבות של שכניהם הערביים היא תנאי הכרחי הן לשלום והן לבטחון. אך ככל שהתחזק היישוב היהודי, כך גברה ההסתגרות שלו בתוך עצמו. מאז הקמת המדינה חלה נסיגה במעמדה של הלשון הערבית בציבור היהודי. מאות אלפי העולים מארצות האיסלאם התביישו בקשריהם התרבותיים עם העולם הערבי. הסכסוך המתמשך יצר בקרב גורמים רבים בציבור עויינות כלפי הלשון הערבית.

עכשיו קיימת שעת חסד: בראש מערכת החינוך עומדים שני אישים השולטים בשפה ובתרבות הערבית: השר יצחק נבון, ששימש כמורה לערבית בתיכון שליד האוניברסיטה בשנים של ערב הקמת המדינה, והמנכ"ל אליעזר שמואלי. בראש צה"ל עומד רב־אלוף משה לוי, המייחס חשיבות עליונה לידיעת ערבית, לא רק מנקודת מבט מודיעינית, המחייבת לדעת את האויב, אלא בעיקר משום שהרמטכ"ל סבור כי חובתנו היא „להכיר את אורח החיים, התרבות, המסורת והדת של העמים והאוכלוסיות שאיתם אנו חיים יחד". ביטוי לעמדתו זאת נתן הרמטכ"ל במכתב ששלח ליו"ר ועדת החינוך והתרבות, ח"כ נחמן רז (22.1.86) בזכות הרחבת לימודי הערבית במערכת החינוך. נוסף לכך השאיל צה"ל למשרד החינוך, לפני יותר משנה, קצין בכיר מן המודיעין, אל"מ נסים עצמון, כדי שיקדם את לימודי הערבית במערכת. במשך שנה שקד אל"מ עצמון על הכנת מסמך, אשר מתאר את המצב הנוכחי (שהוא לא הכי הכי), ממליץ המלצות לתיקון המצב וקובע לוח זמנים ופעולות.

השנה לומדים ערבית כ־160.000 תלמידים מכיתה ד' ועד י"ב. אבל מספר גדול זה יש בו כדי להטעות: רק 6 אחוזים מבין המתחילים מגיעים ללימודי ערבית גם בכיתה י"ב. בתשמ"ה נבחנו בערבית כ־1450 תלמידים יהודיים. זה אמנם גידול בשיעור של 20 אחוזים לעומת תשמ"ד, אבל ברמה הגבוהה של 5 יחידות לימוד נבחנו אשתקד רק 278 תלמידים.

דרושה הכרעה אמיצה

אלה ממצאים קשים — אומר לי אל"מ נסים עצמון בלהט. — בתקופה של קיצוצים, כל תחום שאינו מחייב על פי „פקודה" — ננגס. אם הוראת הערבית לא תהפוך למחייבת, יימשך הסחף. כ־25.000 תלמידים בכיתות ד'־ו' מתחילים כיום ללמוד ערבית מדוברת, אבל בהגיעם לכיתה ז' הם מתחילים ללמוד שפה ספרותית, שהיא ערבית אחרת לגמרי. אין רציפות בלימודים. לא כל מי שהתחיל ממשיך. רוב הממשיכים עוברים משפה מדוברת לספרותית. זה איננו תכליתי. עקב אכילס של הוראת הערבית בבתי־הספר היהודיים היא הכשרת המורים והשתלמותם. לפני עשרים שנה היה מעמד דומה לאנגלית. כיום התקדמה הוראה האנגלית פי שלושה־ארבעה. למפקחים על הוראת האנגלית יש עוצמה. מצויים כיום עשרות אנשים בארץ, שהגיעו לרמה טובה כמנהיגים בתחום הוראת האנגלית.

צעירים מוכשרים בורחים מהוראת הערבית. מורים טובים חיים בפחד שמא המנהלים יזרקו אותם בגלל צמצומים. הגיטו הולך וסוגר עלינו. כאשר התנהל המו"מ עם הגנרל גמאסי בק"מ ה־101, לפני בואו של סאדאת לירושלים, דיברו איתו הגנראלים שלנו באנגלית. היכן הפיקחות היהודית? אנחנו חיים בעולם בן 200 מיליון ערבים. בתוך הקו הירוק חיים כ־700.000 ערבים. זה יותר ממספר היהודים ביום הקמת המדינה. לא ייתכן שקובעי המדיניות בדור הבא, השרים, הפקידות הבכירה, הכלכלנים, משפטנים ואנשי הצבא, לא יכירו את שפת האיזור שבו אנו חיים. דרושה הכרעה אמיצה בזכות הוראת הערבית ליהודים, לפי לוח זמנים. אבל העיקר הוא שמשרד החינוך יקבע מדיניות של הוראת הערבית כשפת חובה, מסיים אל"מ נסים עצמון.

בדיונים שנערכו על נושא זה בוועדת החינוך אמר דובר צה"ל, תת־אלוף אפרים לפיד, שהוא חש כי במשרד החינוך מתרחש תהליך של ניכור כלפי הערבית. אם לא ייעשו צעדים מרחיקי לכת, קיים חשש למחסור כבד ביודעי ערבית בכלי התקשורת, במשרד החוץ ובקהיליית המודיעין. ד"ר אברהם ייגנן, מן האגף לתוכניות לימודים אמר, שמאז הגיש פרופ' פיאמנטה את הדו"ח שלו על הוראת הערבית, ב־1977, הוסיף משרד החינוך תקן אחד לנושא זה.

חסר תקציב

להערכת פרופ' א. לוין מן החוג לערבית באוניברסיטה העברית, המצב במערכת החינוך כיום הרבה יותר גרוע מאשר לפני שלושים שנה. מה שגרם להרס הוראת הערבית היתה השיטה: התחילו במדוברת ועברו לספרותית. את התרבות הערבית אפשר להבין ולהכיר כמעט אך ורק דרך הלשון הספרותית. חסרים ספרי לימוד ומורים מתאימים. ספר הלימוד הטוב ביותר בערבית ליהודים נכתב לפני 40 שנה בידי המפקח ד"ר ישראל בן־זאב. מה שדרוש אינו הגדלת מספר הלומדים, אלא העמקת הלימוד במספר בתי־ספר שיש בהם מורים טובים.

יו"ר המזכירות הפדאגוגית, דוד פור, נזהר מהצהרות. אפשר כמובן להצהיר שמשרד החינוך חותר לכך שכל התלמידים היהודיים בכיתות ד'־י"ב ילמדו ערבית. אבל כאן עולות שתי בעיות מרכזיות.

א) התקציב מוגבל. שעת הוראה שבועית בבית־ספר עולה 400 דולר. מהיכן יגייס משרד החינוך למטרה זאת עשרות מיליוני דולרים? כאשר מגדילים את מספר התלמידים יש להגדיל את מספר המורים, המנהלים והמפקחים. דרושים צוותים לכתיבת תוכניות לימודים. אבל קשה לעסוק בכך בתקופה של מצוקה נוראה בכוח אדם ובתקציב — אומר דוד פור.

ב) תוכנית הלימודים עמוסה לעייפה. משרד החינוך מעוניין שכל תלמיד יידע להשתמש במחשבים, אך לא להוסיף שעות הוראה. בעל־יסודיים מורכבת תוכנית הלימודים משעות חובה, בחירה ורשות. אם תתקבל החלטה להפוך את הערבית לשפת חובה, הרי שיצומצם במידה ניכרת היקף הבחירה של המנהלים, המורים והתלמידים. זה יחזיר אותנו למצב של תוכנית לימודים אחידה ומחייבת במערכת החינוך.

נחמן רז — בעד

עמדתו של יו"ר ועדת החינוך והתרבות, ח"כ נחמן רז, ועמדתה של ועדת החינוך בנושא זה זהה לעמדתו של אל"מ נסים עצמון: מנכ"ל משרד החינוך והתרבות צריך להכריז על הערבית כמקצוע חובה החל מד' ועד סוף י"ב, בכל מסגרות החינוך העיוני המקצועי המקיף והחקלאי. ההוראה תתחיל להתבצע בשלבים, מתשמ"ז. בחינות הבגרות יכללו בחינה בערבית ברמה של שתי נקודות לפחות. לביצוע ההמלצות יוקצו תקנים החל בהוראה ופיקוח וכלה בהכנת תוכניות, ספרי לימוד, הכשרת מורים והשתלמותם.

ימים אחדים לאחר שאישרה ועדת החינוך את ההמלצות הנזכרות, נערכה בלשכתו של השר נבון התייעצות רבת משתתפים על אותו נושא (29.1.86). השר נבון אמר כי על מערכת החינוך להגיע, בהדרגה, להוראת הערבית כשפת חובה בבתי־הספר בארץ. הדבר לא יוכל להיעשות בבת אחת, מכיוון שיש להכשיר מורים ולהכין תוכניות לימודים. תוך מגבלות התקציב יעמיד השנה משרד החינוך, מתוך התקציבים הקיימים, סכומים מיוחדים לעידוד הוראת השפה הערבית.

הכיפה היא פרטית

אחת הבעיות העומדות על סדר יומו של שר החינוך היא, מי יכהן כמפקח מרכזי על הוראת הערבית. לפני כשלושה חודשים פרש לגמלאות המפקח משה גרגיר. המועמד הרציני ביותר לתפקיד זה הוא שלמה אלון, המפקח על הוראת הערבית (בשליש משרה) במחוז ירושלים. אלא ששלמה אלון הינו שומר מצוות וחובש כיפה על ראשו. במשרד החינוך ובמפלגת „העבודה" מצויים רבים אשר טוענים נגד ריבוי מספר חובשי הכיפות בתפקידי מפתח במשרד החינוך.

בדקתי ומצאתי: שלמה אלון אינו חובש „כיפה מפד"לית", אלא „כיפה פרטית". חבריו לעבודה בבית־הספר התיכון שליד האוניברסיטה סיפרו לי, שמעולם לא עסק שלמה אלון במסיונריות. שמירת המצוות היא עניין שבינו לבין בוראו. ידוע לי כי השר נבון איננו זולל דתיים לתיאבון, ואני מקווה שהשיקול למינויו של אדם לתפקיד המפקח המרכזי על הוראת הערבית יהיה מקצועי וענייני.

לא שולטים במדוברת

בדו"ח שלו משנת 1980 קבע מבקר המדינה שרוב הבוגרים, אשר נבחנו בבחינות הבגרות בערבית, לא פנו לבתי־המדרש למורים אלא לאוניברסיטות. למסלולים להכשרת מורים לערבית בסמינרים נתקבלו, לעתים מחוסר ברירה, תלמידים שאינם יודעים את השפה הערבית.

הכשרת המורים לערבית ספרותית נעשית באמצעות בתי־הספר לחינוך הפועלים במסגרת האוניברסיטות. ממסמכי משרד החינוך שהוגשו למבקר המדינה עולה, כי ההכשרה הניתנת לסטודנטים במסגרת זו – איננה מספקת. ישנם בוגרים רבים שאינם שולטים בערבית מדוברת, ולעתים אף אינם יודעים לשוחח באופן חופשי בערבית ספרותית.

האם השתנה משהו מאז הוגש דו"ח המבקר, לפני חמש שנים? משיב לשאלתי אל"מ נסים עצמון: „קיים נתק בין דרישות בתי־הספר העל־יסודיים לבין מה שמתרחש באוניברסיטות. החוג לערבית איננו מכשיר מורים לערבית, אלא חוקרים. בית־הספר לחינוך איננו מכשיר מורים לערבית, הוא מכשיר סטודנטים להיות מורים, מתוך הנחה שהם כבר יודעים ערבית. חסר, איפוא, גוף שיוכל להכשיר מורים בעלי מיומנות בתחום השפה ובעלי יידע בתחום הפדאגוגי".

שחיקה מקצועית

מדי שנה פורשים ממקצוע ההוראה 8־6 אחוזים מעובדי החינוך, שהם כ־3400 איש. מאות פורשים בהגיעם לפנסיה. אלפים פורשים בשל שחיקה. מנהל מכון סאלד, ד"ר יצחק פרידמן, ואיילה לוטן הגישו לאחרונה לשר החינוך ממצאי מחקר ראשון בישראל על שחיקת מורים.

שחיקה איננה מיוחדת לעובדי הוראה. היא אופיינית לעובדים עם אנשים, כמו עובדים סוציאליים, אחיות ורופאים, פסיכולוגים וכיוצא באלה. סימני השחיקה אצל עובדי הוראה הם כעס, חרדה, חוסר שקט, דכאון, עייפות, שעמום, ציניות, תחושת אשמה, תגובות פסיכוסומטיות ובמקרים קיצוניים גם התמוטטות נפשית. אצל השחוקים ניכרת ירידה משמעותית בכושר ההוראה, קשיחות ונוקשות, ציפיות נמוכות מתלמידים, עייפות נפשית וגופנית, מחויבות נמוכה למקצוע ולתלמידים. דיבורים על עייפות נשמעים מפי מורים בתחום שנת עבודתם הראשונה, גם מוותיקות. אך לעומתם מצויים ותיקים שאינם „מותשים" כלל.

במחקר שערכו פרידמן ולוטן השתתפו 1600 מורים, במדגם מייצג של החינוך היסודי. המשתתפים מילאו שאלונים אנונימיים. נמצא קשר בין גודל הכיתה והשחיקה: מורים המלמדים פחות מ־20 תלמידים שחוקים במידה פחותה יותר. מורות בכיתות א' — ג' חשות יותר סיפוק ממורות בכיתות ד' — ה'. ככל שעולה המורה בדרגת הכיתה כן ההוראה מכבידה יותר ומספקת פחות. ככל שמספר ילדיו של המורה, בביתו, גדול יותר, כך רבה השחיקה. אבל גברים נשחקים יותר מנשים, ובעלי תואר אקדמי יותר מבוגרי סמינרים.

ואלה חמשת הגורמים המרכזיים ה„תורמים" לשחיקה: (א) יחסי גומלין בין המורה לתלמידיו ויחסי התלמידים בינם לבין עצמם. מורים מתקשים לטפל ביחסים בלתי־תקינים בכיתות. ככל שהכיתה גדולה והטרוגנית יותר, כך גדל העומס המנהיגותי המוטל על המורה. הוא צריך „להגיע" לכל תלמיד. בכיתות גדושות עליו לתת תשובות לדרישות צולבות. הוא מבקש לשמור על הלכידות החברתית בכיתה, להעניק לכל תלמיד תשומת לב וחמימות, להתמודד עם דרישות בתחום המקצוע שהוא מלמד, להקנות „חומר" ו„חינוך". כאשר הכיתות גדושות, המורה מרגיש שהוא „לא טוב" משום שאינו מעניק מה שהוא יכול. לעתים נפגע הדימוי המנהיגותי של המורה. זאת הסיבה לכך שמורים שאיכפת להם הם הרגישים ביותר לשחיקה.

ב) תלונות בן הזוג על כך שעבודת ההוראה פולשת הביתה, וכן נוצרים קשיים עם המטפלת, ומחלות הילדים.

ג) ניכור: המורה חש שאין לו על מי לסמוך בבית־הספר. אין משתפים אותו בקבלת החלטות. חבריו אינם מגלים התלהבות לעבודתם. חסרה לו פרטיות בבית־הספר.

ד) דימוי עצמי שלילי — המורה חש שאין הוא מסוגל למלא את תפקידו, אם משום מחסור בזמן ואמצעים ואם משום שהוא מקבל ביקורת לא מחמיאה.

ה) המורה מתקשה להתמודד עם האתגר האינטלקטואלי שבהוראה. חסר לו יידע בנושאים קשים.

הדרך להקלת שחיקה היא דרך של טיפול בהיבט יחסי האנוש וההיבטים החברתיים של הכיתה, ובדימוי העצמי של המורה. הכשרת המורה צריכה לקחת בחשבון הקניית מיומנויות מנהיגותיות. תהליך ההשתלמות תוך כדי עבודה צריך לכלול בחינת ציפיותיו של המורה וציפיות החברה ממנו. בדיקת הדימוי העצמי, במגמה להגיע לדימוי ריאלי ולקביעת סדרי עדיפויות בעבודתו. אפשר להפחית את הניכור על־ידי הגברת שיתוף המורים בקבלת ההחלטות.

מאת צביה בן־שלום

לא בעצב ולא על הגב

כך – (ערכת בובה־יולדת המסבירה לילדי הגן איך הם באו לעולם)

– או כך (רישום משנת 1554 המתאר לידה בכיסא)

ככל שהטכנולוגיה מתקדמת, חוזרת ומגלה מחדש גם שיטות עתיקות. לה לחזור לטבע, מרשמי „סבתא" עמים מנסים לשכנע את הזקוק שלא ישתמש באמצעים מלאכותיים, „כימיות" וכו', אלא להתמודד עצמיים וטיפול טבעי כדי להתגבר כאב או משברים. שוכחים שכמו קיצוניות, גם הטיפול הטבעי יכול לגרום למצב החולה ולשבש תהליכי הבראה.

עניין ההריון והלידה. מחלות כמו ההריון, אשר בעבר גרמה כמעט תמיד הילוד ואף האם, כבר אינן נושא לדיון. המוניטור, האפשרות לעקוב אחרי העובר ואפילו לטפל בו בתוך רחם במירב הביטחון שאכן ייוולד לאם בריאה. הסיסמה הנוראה „ילדי בנים" נשכחה כמעט לגמרי. רבות למניעת כאבים עומדים היולדת, ומבטיחים לה לידה ללא סבל קלה לאוויר העולם. הלידה בעבר היתה כרוכה בסכנות רבות וגם לוולד, נשכחה כמעט ואפילו פרימיטיביות הוכשרו בתי יולדות, סניטאריים ובהשגחת מומחים. תינוקות ואימהות ולידת ילדים למינימום, ולו חדרי הלידה היו לא מבחינה טיפולית אלא היולדת, — היה יפה ונפלא. רוצים לחזור לטבע! ללדת בלי, לא לשכב על הגב ולהבטיח את של העובר במוניטור.

החודש נערך בתל־אביב כנס „לידה". הכנס אורגן על־ידי לחינוך ללידה בישראל, הפועל בקשר עם כמה מוסדות רפואיים ומנהלים להתנסות בשיטות ה„חדשות" בעמים פרימיטיביים. קהל של נשים וכמה גברים השתתף בכנס, בו בסרטים על הריון ולידה טבעית. מן השורה הראשונה. בעלי פתיחות הירצו על בעיות הריון ולידה, ושיחות נתנו לכל משתתף אפשרות לראות ולהשתכנע, שאכן צריך לחזור. הרצאות של מנהלי מחלקות לידה, דוד סר (שיפורים טכניים והשגחה ולידה) פרופ' אילן טימור (אורות), ד"ר קורט סימון (הקלת לידה) ד"ר פטריק קראושואו (היפנוזה לידה) ועוד רבים אחרים, ביניהם ופסיכותראפיסטים, חיזקו כי את מישור, גם לא כהריון ולידה, כצורה קיצונית. פרופ' סר, אחד ההכנה ללידה, מוכן לקבל חידושים, שהיולדת נמצאת תחת השגחה מקצועית ומצבו של העובר תקין.

בתי היולדות בארץ מעודדים את ההכנה ללידה, לא רק אצל היולדת בשיתוף־פעולה עם בן־זוגה ואפילו הורי ילדיה. רוב בתי־היולדות מעודדים נהוג בשעת הלידה, אך מעטים היולדות המוכנים להכניס שיטות לא ללידה.

שוחחתי עם אילנה זמיר, מיילדת ומכינה נשים ללידה בבית־החולים „אסותא" בתל־אביב. אילנה, כרוב חברותיה למקצוע החברות במרכז לחינוך ללידה בישראל, מתנגדות לשיטות המקובלות ברוב בתי־היולדות בארץ וגם בארצות אחרות. „הנשים הפרימיטיביות ילדו בעמידה או בישיבה. מי אומר שאשה צריכה כל הזמן לשכב על הגב, וכפי שנהוג היום, המוניטור קשור לבטנה כדי לדעת את מצב העובר בשעת הלידה — אומרת אילנה — יולדת צריכה לשכב או לשבת או אפילו להסתובב חופשית, ואת בדיקת העובר אפשר לעשות על ידי בדיקה עצמית, במכשיר תקוע בקיר החדר. חדר הלידה צריך להיות אישי, עם אפשרות לשמוע מוסיקה או אפילו לצפות בטלוויזיה. כל אשה צריכה לעבור קורס הכנה, אשר יאפשר לה לעבור את הלידה בכוחות עצמה מבלי להזדקק לתרופות לשיכוך כאבים. אשה אשר מזריקים לה אפידורל (משכך המוזרק לעמוד השידרה) מחמיצה את החוויה הנפלאה של לידת ילדה".

אך רוב הרופאים המרצים בכנס טענו שאסור להוציא את היולדת מן ההשגחה של חדרי הלידה המבוקרים. הרי רבים מהצוות המכין ללידה רוצים להחזיר את היולדת לחיק המשפחה, ללדת בבית. כמובן, יש להכין את הנחוץ ללידה שמורה בהשגחת צוות מתאים: מיילדת צמודה לבית, אמבולנס המאפשר בשעת הצורך להביא ציוד רפואי נחוץ, רופא, וכמובן — להכין את הבית לקראת הלידה.

את היומיים של דיונים, הרצאות ושיחות אפשר לסיים כך: אין להגזים בשיטות השונות. יש לקבל חידוש המבטיח לידה בריאה לאם ולעובר, ולפי רצונה תבחר לה היולדת את תנאי הלידה. ובכל מקרה, יש להתייעץ ברופאים מומחים.

חיה יוסף

לגלות בישול אמריקני

בעקבות הספר

קל, מהיר ואלגנטי, מאת מינדי גינצבורג (ספריית בישול בעריכת רות סירקיס) הוא ספר על בישול אמריקני. מסתבר שיש דבר כזה!

גם המחברת, עולה מארה"ב, מצפה לשאלה זאת. על כן, בהקדמה היא כותבת „יש ודאי רבים המקשרים בישול אמריקני עם מזון משומר או ארוחות טלוויזיה מוכנות..." מסתבר, אליבא דמינדי גינצבורג, שהאמריקנים השכילו לשמור מירשמים משפחתיים, שהגיעו לעולם החדש מכל קצות תבל וקצת התערבבו ביניהם. יש אנשים האוהבים ויודעים לבשל מאכלים מסורתיים — איטלקיים, איריים, צרפתיים, סיניים או ספרדיים, אבל הם התאימו אותם לעזרי מטבח מודרניים ולקצב החיים האמריקני.

הספר אכן מגלה את אמריקה הטעימה. והמיוחד במירשמים של מינדי גינצבורג הוא שהם מהירי הכנה ובדרך כלל — לא מסובכים. התוצאה, לעומת זאת — אלגאנטית ומעניינת. בספר מבחר גדול של סלטים וקצת מרקים, הרבה ירקות מבושלים וקצת דגים, פאסטה ובשר, הרבה עוגות מסוג „פאי" ועוגיות וקצת עוגות וקינוחים. משתמשים הרבה בסוכר חום, לבישול ולאפייה, בגבינה צהובה ובשיבולת שועל. נסיתי — קצת בחשש — כרוב אדום חמוץ־מתוק ועוגת מוקה ושיבולת שועל, ולהפתעת כל בני הבית זה היה מצויין. אגב, בספר גם מלאן עצות טובות, כמו איך להכין פתיתי שוקולד או מהן הסיבות לתקלות שונות בעוגה.

כרוב אדום חמוץ־מתוק

50 גרם מרגרינה או 3 כפות שמן, בצל קצוץ, 2 שיני שום מעוכות, כרוב אדום, בינוני, קצוץ גס, רבע כוס סוכר חום, שליש כוס חומץ הדרים, 1־2 כוס מיץ לימון; מלח ופלפל שחור, לפי הטעם.

מחממים את המרגרינה או השמן בסיר גדול ומטגנים קלות את הבצל והשום כ־10 דקות. מוסיפים את יתר החומרים, מערבבים היטב בכף, מכסים ומבשלים על אש נמוכה עד שהכרוב רך (כ־30 דקות). בוחשים מדי פעם. מגישים פושר, כתוספת למנה עיקרית. או קר, כסלט.

פינת אוכל

טבעות בצל מטוגנות

טבעות בצל. כמות שווה של מים וחלב. קמח. שמן לטיגון עמוק. מלח.

שורים את טבעות הבצל בתערובת המים והחלב למשך חצי שעה. מסננים ומניחים על מגבות נייר. טובלים כל טבעת בקמח. מחממים את השמן במחבת מתאימה לטיגון עמוק ומטגנים בו את הטבעות. מסננים וזורים על הטבעות מלח.

עוגת מוקה ושיבולת שועל

כוס פתיתי שיבולת שועל; 2 כפות אבקת קפה נמס; כוס ושליש מים רותחים; 2 כוסות קמח; כפית ורבע אבקת סודה לשתייה; קורט מלח; 3 כפות אבקת קקאו; 150 גרם חמאה או מרגרינה (בטמפרטורת החדר); כוס סוכר רגיל; כוס סוכר חום; 2 ביצים; כפית וחצי תמצית וניל.

מחממים את התנור לחום בינוני (180 צ', 350 פ.). שמים את שיבולת השועל בקערה. מערבבים את אבקת הקפה במים ויוצקים על שיבולת השועל ומערבבים. מכסים ומניחים למשך 20 דקות. בינתיים מנפים את הקמח עם אבקת הסודה, המלח, ואבקת הקקאו לקערה. במערבל מקציפים את החמאה (או המרגרינה) ואת שני סוגי הסוכר, במהירות בינונית, כדקה. מוסיפים, תוך הקצפה, את הביצים, אחת־אחת, ואת הווניל וממשיכים לערבל כ־5 דקות. מוסיפים את שיבולת השועל ומערבלים כדקה. מנמיכים את המהירות ומוסיפים את תערובת הקמח. מערבלים רק עד לתערובת אחידה. משמנים תבנית קפיצית (קוטר 26־24 ס"מ) או תבנית טבעתית בקוטר 25 ס"מ. זורים עליה אבקת קקאו ומנערים את העודף. יוצקים את הבלילה ואופים בתנור בחום בינוני כ־50 דקות. מצננים בתבנית על רשת במשך חצי שעה. מוציאים את העוגה מהתבנית וממשיכים לצנן לגמרי על הרשת.

הופעת בכורה תמיד מרגשת

כל פרימיירה — ולא חשוב האם זו הצגה, סרט, תערוכה או תצוגה — מעוררת רגשי תקוות, סקרנות והתרגשות. רחל נוימן חלמה שנים רבות להיות מעצבת של אופנת נשים, רק עכשיו יכלה להגשים את חלומה, וכך יצא לנו לצפות בתצוגת אופנה ראשונה שלה. רחל נוימן היא בעלת חוש יפה לצבע ולשילובי צורות. הקולקציה שלה כוללת שמלות־יום אלגנטיות, המנסות להיות ספורטיביות.

מערכת דו־חלקית ממשי בצבע בז' משולבת במשבצות תואמות.

שמלות קוקטייל וערב — הכל מאוד רך, נשי, מחניף לגוף. את שלל פריטיה הציגה רחל נוימן לפני חברות ויצו, בבית ויצו בתל־אביב. מורגש היה שחברותיה הרבות מכירים את דגמיה ודבר אחד בטוח אין שום סכנה ברכישת בגדים אלה — זה לביש, רב־שימושי ולא יקר במיוחד.

חיה יוסף

„השחורה הקטנה". קלאסית. פלוס חרבה זהב בצווארון. חגורה וחפתים.

תיזהרו בריחות!

ניסו זאת גם אצלנו — ללא הצלחה יתרה וויתרו. אבל בארה"ב ואירופה המערבית ממשיכים הפירסומאים לנסות ולהשפיע על חוש הריח של הלקוחות הפוטנציאליים. ניתן איפוא לרכוש (די ביוקר) תקליטי „ארומה דיסק" המבטיחים — ומפיצים — „ניחוח של חורשת אורנים", „אוויר הרים צלול" או „ריח ים כלות". בפרוספקטים המדיפים ריח של סבון ריחני, פרי טרי או יין — אין חידוש. לעומת זאת עלון פרסומת של מפעל בשר קליפורני, המפיץ ריח של בייקון, עורר מהומה לא קטנה. העלון צורף לעיתונים והכלבים הוציאו אותם מתיבות הדאר. הפרסומת של חברה אחרת, רוויה ריח של דג מטוגן, שיגעה את כל חתולי האזור וגם על כך נאלצו המפרסמים לוותר...

אמונה נגד נעמת

ההזמנה היתה דרמאטית: אמונה — תנועת האשה הדתית־לאומית, מתכבדת להזמינך למסיבת עיתונאים בנושא הנסיונות לקעקע מסגרת התא־המשפחתי בסיסמת הקידמה ושחרור האשה. סכנה כזאת מאיימת על עם ישראל — מי יעמוד מנגד? ואכן — החדר היה מלא.

שלא נחשוב — אמרה מרים יחיאלי, מנהלת מדור פרסום והסברה של התנועה, — שאמונה התעוררה מפני שנעמת יוצאת לפעולה. התגובה היא על מה שנעמת עושה. הנושא הוא חשוב ועתיד האומה והעם תלוי בו. „אנו עדים למיתקפה של פרסומים הבאים כאילו לתקן והשאלה היא, האם אינם מקלקלים" — אמרה שרה שטרן־קטן, יו"ר התנועה וגילתה שאמונה עושה עבודה שקטה, יסודית, שיטתית שלא עלינות לפרסמה. לפני כשנתיים הוקמה ועדה למען המשפחה באמונה, ובה משפטניות רבות, ותפקידה להציע שיפורים במערכת בתי־הדין הרבניים... בשבט תשמ"ו שיגרה הוועדה איגרת לכבוד הרבנים הראשיים — תזכיר לנשיא בתי־הדין הרבניים בישראל, ובה לרעיונות לתיקון המצב.

טובה ארזם, משפטנית, מסבירה מה באיגרת: קודם כל הצעה שבתי־הדין הרבניים יאמצו את הנוהל המקובל בבתי־המשפט הרגיל בנושא מזונות ויחייבו את הצדדים להגיש, בישיבה הראשונה, את כל המיסמכים המצביעים על המצב הכלכלי. יש בכך חסכון בזמן, המונע עינוי הדין. מסתבר אליבא המשפטניות של אמונה שההבדל בין בתי־הדין הרבניים ובתי־המשפט של המדינה הוא בפרוצדורה בלבד. יאמצו בתי־הדין את הפרוצדורה החילונית, וגם האשה תצא נשכרת.

כבוד הרבנים התייחסו בכובד ראש לתזכיר ונאותו לקבל את חברות הוועדה לראיון, לשמוע פרטים על ההצעה. בהזדמנות זאת הועלו רעיונות נוספים לשיפור המצב: שיוטל קנס בשל אי־הופעה (עכשיו נוהג אחד הצדדים, בהמלצת פרקליטיו, למשוך את הזמן על־ידי אי הופעה לדיון. לרוב זה תכסיס של הגבר, כי לגבי האשה — יכולים הדיינים לפסוק לרעתה בהעדרה...), רצוי גם — טענו המשפטניות — למנוע בזיון בית־הדין על־ידי הטלת קנס (והוצאה מהאולם) על מי שהתנהגותם אינה הולמת את המעמד והמקום, כפי שנהוג בבתי־המשפט של המדינה ואף להקציב מימון למדים נאים בשביל השמשים והסדרנים — שיעוררו כבוד... לעיתונאיות זה נשמע כמו תיקונים קוסמטיים. אבל הרה"ג א. שפירא, שליט"א, הרב הראשי לישראל, התרשם עמוקות — אליבא דגברת ארזם — העביר את המלצתו למי שצריך ולפני ימים אחדים קיבלה הוועדה מכתב ממזכיר בתי־הדין הרבניים, המבקש מהם הצעות מפורטות בכתב.

רגע, ואיפה הסכנה למשפחה בישראל?

על כך קוראת בפאתוס משפטנית ציפורה פיק: „אמונה שוללת את הצעת נעמת להחתים זוגות צעירים על הסכם ממון" ובלא פחות פאתוס היא מנמקת: הדבר עלול לעורר משא־ומתן בין בני הזוג ומשפחותיהם עוד לפני הנישואין; אחד מבני הזוג עלול לחתום על הסכם מבלי להבינו — ולהיפך: ההסכם אינו משרת את האשה, כי מדובר בו על חלוקת הדירה. בעוד שלפי חוק חלוקת הממון ההחלטה על כך היא בידי בית־הדין, המשאיר בדרך כלל את הדירה בידי האשה והילדים (פרט למקרים שבהם מוצאים גם הילדים מידי האשה מפני שהבעל חזר בתשובה והיא, לא עלינו, חילונית — צב"ש).

הפתרון — אומרת הגברת פיק — תיקון חוק יחסי ממון, שיאפשר לתבוע את חלוקת הרכוש גם בעיקרו של סכסוך ולא כמו שזה עכשיו, רק אחרי הפקעת נישואין.

„אנו מרגישות שציבור נשים אחר דוחף לנישואין אזרחיים" — אומרת מרים רכטמן, היועצת המשפטית של אמונה — מטרת ההסכם שנעמת ממליצה עליו הוא להקל על הגירושין ונסתכר שדי בנוכתב רשום כדי לקבל גט. הקנס על התבהמיהם בגירושין (אלף עד אלפיים דולר לחודש) יגרום לכך שהצדדים יתגרשו אחרי כל סכסוך, בלי שיקול דעת, וזה יפגע בעיקר באשה, כי היא פחות מעוניינת בגירושין מאשר הגבר. אנחנו מתנגדות להסכמי ממון: לעומת זאת נחזק את המשפחה על־ידי חינוך לחיי המשפחה. נלמד ילדים — בגנים ובבתי־הספר — מהם תפקידי האשה והאם במשפחה, כי אין שיוויון בין המינים, האחד משלים את השני".

שרה שטרן־קטן מתרעמת על תשדירי השירות של נעמת. „חסרי־טעם ועלובים". יש בזה משהו. היא גם מתרעמת על שהעיתונות אינה מתייחסת לדעתה של אמונה לגבי הידועה בציבור. רק לגירושין דואגים — ואילו גורלה של אשה אומללה, שבעלה זנח אותה וחי — בחסות החוק — עם ידועה בציבור, אינו נוגע לאיש... נישואי מעירה שחוקי המדינה העניקו זכויות לידועה בציבור מפני שזוגות רבים לא יכלו להינשא כדת וכדין. וייתכן שנישואין אזרחיים יפתרו גם בעיה זאת. חברות אמונה מתחלחלות — זה יפלג את העם: תשובה נוחצת.

צב"ש

מאת א. אבישר

כוונה לקטול

בערבו של יום נמצאו יוסף וחבריו שמחוני, במועדון השוכן במרתף בית בתל־אביב. היה שם גם דורון עם חבריו וידידתו רוזה. שמחוני ביקש לרקוד עם רוזה, ומשזו סירבה, הוא ניבל פיו כלפיה ותוך חילופי דברים דחף אותה וגם סטר לה. לאחר תנועה מעליבה של שמחוני הזמינה אותו רוזה לעלות אל רחבה במעלת המועדון. משעלו לשם יוסף ושמחוני, מצאו ברחבה את דורון וחבריו, ולאחר שרוזה התלוננה בפני דורון על שעשה לה שמחוני, סטר לו דורון פעם או פעמיים ושתי הקבוצות החליפו מהלומות, עד שאנשים הפרידו ביניהן.

יוסף ושמחוני חזרו למועדון, ואילו דורון וחבריו (שהיו לפחות שלושה או יותר) נשארו ברחבה, משום שבעל המועדון מנע מדורון את הכניסה מחשש להמשך הקטטה בפנים. כאן הם המתינו עד סגירת המועדון, כעבור מחצית השעה.

על מארב זה ידעו יוסף ושמחוני. בעת הישיבה במועדון מסר שמחוני ליוסף אולר קפיצי שהיה עמו, וזאת על־פי יוזמתו של יוסף.

כאשר הגיעה שעת סגירת המועדון, עלה יוסף עם אחרים למעלה, והאולר או בכיסו כשהוא סגור. כאן המתין לו דורון, כשלצידו לפחות שלושה מחבריו, ועל יוסף היה לעבור על פניהם. תחילה הוחלפו מלים, ובעקבותיהן — מהלומות. בשלב מסויים של התקרית הוציא יוסף את האולר ופתח אותו, ואילו דורון תפס רגל של כסא והתכוון להלום בראשו של יוסף. אך הודות לזריזותו, הונחתה המכה על כתפו. היתה זו מכה בעלת עוצמה כה רבה, עד כי רגל הכסא נשברה. בתגובה, דקר יוסף את דורון חמש דקירות, שלוש דקירות באזור החזה, אחת באזור הבטן ואחת בעכוז. הדקירה הפטאלית היתה באיזור החזה, כאשר שאר הדקירות היו שטחיות בלבד. דורון הובהל על ידי חבריו לבית־החולים, נעשה נסיון של עיסוי לב על־ידי פתיחת בית החזה, אך הכל לשוא והוא נפטר. יוסף הסתלק מהמקום, נפטר מהאולר וגילח את שפמו. באותו לילה לא ישן בביתו, וכעבור יומיים נעצר.

בבית־המשפט המחוזי, תל־אביב־יפו, הורשע יוסף, ברוב דעות, בעבירת רצח, ונידון למאסר עולם. שופט שהיה במיעוט הטיל ספק בכוונתו של יוסף לקטול את דורון והציע להרשיעו בהריגה בלבד.

יוסף עירער לבית המשפט העליון ובפיו שתי טענות: לא הוכחה החלטתו שלו להרוג את דורון וכן — מחומר הראיות עולה בבירור, כי קדם לאירוע קינטור קשה, ולכן, שתי הסיבות גם יחד אין בהן כדי להרשיע ברצח אלא בהריגה בלבד.

היסוד של כוונה תחילה בעבירת רצח, מדריך את החלטה להרוג, היינו, כי בשעת מעשה קיננה בלב הנאשם כוונת קטילה ממשית. זהו יסוד נפשי־פנימי, הטמון בכוונה הפלילית, הקשור בצורה הדוקה בחזות מראש של התוצאות המזיקות של המעשה או המחדל, וברצון להגיע לאותן תוצאות. כיוון שיסוד זה קשה בדרך כלל להוכחה משום שהוא בבחינת צפונות לב, יש שהדבר מטיל על התביעה הוכחה בשני מישורים: כי צפה הנאשם את אפשרות התרחשותה של התוצאה הקטלנית, וכמישור „הרגשי" — כי הוא רצה בתוצאה זו.

ומכאן, לנסיבות המקרה הקונקרטי.

אמצעי הפחדה

רק למערכה הראשונה של הקטטה נכנס יוסף מרצונו. אך שלב זה נסתיים בהפרדת הניצים ובשובו של יוסף, בצוותא עם שמחוני, אל פנים המועדון. נתברר להם כי חבורת אנשים ממשיכה להמתין להם בחוץ וכי נסיונות הפיוס לא נשאו פרי. שעת סגירת המועדון התקרבה, וליוסף ולשמחוני לא נותרה כל ברירה, אלא לעבור על פני דורון וחבריו. היה איפוא מקום לחשש, כי תוך כדי היציאה יעשו בהם שפטים. משום כך נטילת האולר לא בהכרח מצביעה על החלטה להרוג את דורון, אלא כאמצעי לפלס דרך לעצמו. ההצטיידות באולר נועדה כאמצעי הפחדה, כלפי הרבים יותר, שלא נעתרו לנסיונות הפיוס, מאשר כהחלטה להרוג. כאשר הוציא יוסף את האולר מכיסו ופתחו, הוא לא התקדם לעבר דורון אלא להיפך. נסוג אחורה. את השימוש באולר עשה רק כאשר הונחתה עליו מכת רגל־הכסא. הדקירה הראשונה לא היתה פטאלית ודורון המשיך להסתער עליו. הדקירות האחרות באו לאחר מכן, ייתכן כפעולה אינסטינקטיבית של הריפת היריב או בעידנא דריתחא כלפי מי שכיוון את רגל הכסא בתנופה חזקה לעבר ראשו ועדיין מתכוון להלום בו, אפילו כהפחדה נוספת.

השופט בייסקי סבור, כי על פי נסיבותיו המיוחדות של המקרה, כשיוסף עמד בפני לחץ של חוסר יכולת לצאת מהמקום, ונוכח התקיפה שהותקף ברגל הכסא והנסיונות החוזרים לתוקפו שוב, היו הדקירות שדקר את דורון תגובה ספונטאנית לתגרה ההדדית שהתפתחה, והמוות שנגרם היה עקב מעשה של חמימות מוח ופזיזות פושעת, אך לא בהכרח תוך החלטה להרוג.

לפיכך הוחלט לבטל את הרשעתו של יוסף ברצח ולהרשיעו בעבירת הריגה.

שעורים בנימוסין, תרגילים בחנופה

שליחיו של קדאפי משתוללים כאוות נפשם באירופה ואין פוצה פה ומצפצף. חס וחלילה, לא להרגיז את מדינות ערב. וכך יכול קדאפי להופיע בטלוויזיה הצרפתית עם תדמית של אבא טוב ונבון ומה־פתאום־טרוריסט ■ „נימוסים" נוסח אירופה

מאת ארנון יפה, פאריס

הקולונל קדאפי, שהופיע בטלוויזיה הצרפתית עם שלושה מילדיו, כדי להציג תדמית של אבא נבון, לא טרוריסט — זכה לטיהור בלתי־צפוי מאירופה. אבל בפאריס מסתובבים כל ערב מחבלים ערביים, מתלמידיו, מטעני נפץ במקומות הומים אדם. שרי החוץ האירופים לא העזו להזכיר אפילו ברמז את לוב כמדינה המטפחת טרור.

להיפך, הם הצדיקו בעקיפין את הטרור הפלשתיני והערבי. בהדגישם כי „הבעיה אינה משטרתית אלא פוליטית". העיתון „לה־מונד" גינה התרפסות זו בכותבו כי האירופים מאמתים מה שכתב בשעתו לנין: „הקפיטליסטים ימכרו לנו אפילו את החבל המיועד לתלייתם".

יוון, צרפת, איטליה וספרד, מעין איחוד מדינות ים־תיכוניות בשוק המשותף, הכשילו הצעה להטיל אמברגו על משלוחי נשק ללוב ולשגר מחאה לקדאפי על תפקידיו בהתקפות הרצחניות ברומא ובווינה, על אף ראיות מרשיעות נגד ארצו. מדינות אלה תמיד העדיפו, מי פחות ומי יותר, „להסתדר" עם מפעילי הטרור, להרגיעם, לשכך את להיטותם.

איטליה וצרפת טיפחו קשרים עם אש"ף כדי לזכות את עצמם בחסינות, אך לשווא, לדידם, אין תוחלת במאבק פעיל נגד הטרור כתופעה. צריך לחסל את הבעיות המולידות אותו. כמה ימים אחר־כך פוצצו מחבלים ערביים בפאריס שלוש פצצות תוך יממה אחת, בפעולות במקומות ציבוריים הומים. 22 נפצעו, שישה מהם קשה. אופן פעולתם לימד כי הם חשים כאן ביטחון כמו דגים במים: לא עוד הסתלקות אחרי פיגוע אחד, אלא סדרה מקבילית, ערב אחר ערב. אין מוציאים מכלל אפשרות, שמחבלים אלה זוכים לסיוע משגרירויות לוב, איראן וסוריה. הפוליטיקאים מביעים כאב והזדהות עם הקורבנות, אך אינם מוכנים לנהל מאבק פעיל נגד שולחיהם — לוב, סוריה ואיראן — מחשש שמא „יסתבכו" עם מדינות ערב.

הפיצוצים בפאריס מיוחסים עתה לאבו־ניראל. שאיים על צרפת ב„פעולות טרור מכאיבות". שר הפנים הצרפתי חתם על הסכם לשיתוף פעולה ללוחמה בטרור עם „מספר שניים" באש"ף, אבו איעד. אש"ף הבטיח לספק מידע מודיעיני על תנועת מחבלים, אך השיטה של אימוץ ארגון טרור אחד לצורך ניטרול האחרים — איכזבה.

מיטראן מסרב, לפי שעה, להיכנע לסחטנות ולשחרר מחבלים פלשתיניים ולבנוניים הכלואים פה. האירופים יודעים בדיוק מי משגר מחבלים להטמנת פצצות. תת שר החוץ האמריקני העביר מסמכים מודיעיניים שאינם מותירים ספק לגבי תפקיד לוב בהתנקשויות. גם פרס קרא בבון לאירופים להטיל חרם על לוב. שר החוץ הצרפתי לשעבר, קלוד שסון, האשים בגלוי את קדאפי באומרו, כי „צריך ליבש אותו בחרם על רכישת נפט לובי". אך לשווא. השרים האירופים התעלמו מדעת הקהל הלוחצת על צעדים נגד קדאפי כמקור טרור, מתוך חשש שמא יקוממו נגדם את מדינות ערב.

על־פי „לה־מונד", לא עשו מאומה מתוך שיקולים כלכליים, מחשש לעצבן את מדינות ערב. הליגה הערבית הזהירה מפני פעולה נגד לוב. האירופים הם הקורבנות העיקריים של הטרור הערבי העיוור של קדאפי ואבו־ניראל. אך לא נראה כי זה כל־כך מפריע לשלטונות. העם הצרפתי קיבל באדישות מתמיהה את גל הפצצות האחרון, כאילו התרגל להתנקשויות. השלטונות ציניים בתמיה. אינטרסים פוליטיים וכלכליים שווים כמה הרוגים או פצועים בשנה. שר הפנים הציג טרור זה כ„אינו נוגע לנו ומיובא מהמזרח התיכון".

בלאו־הכי, נבצר מהם לכרות את מקור הטרור. צרפת משקיעה מאמצים בהגברת אמצעי הביטחון הסבילים והמודיעיניים לסכל פעולות טרור. אך כמו שאמר רבין בראיון ל„נובל אובזרבטר", די שהאירופים יבדקו את הדואר הדיפלומטי של מדינות כמו לוב וסוריה כדי לסכל פיגועים.

ההכרזה האירופית נגד הטרור נחתמה לסטירת־לחי לוושינגטון ולניצחון לקדאפי. „לה־מונד". שגינה אותה כפחדנות, כתב כי הנוסח מתחנף למדינות ערב ומוחל בנקיבה לטרור, על שום הבטחתם לטפל בשורשי הטרור, כלומר בפתרון השאלה הפלשתינית. „השתיים־עשרה מביעים רצון לשתף פעולה עם כל המדינות, כולל מדינות האיזור, כדי לשלול מהמחבלים כל סיוע, מקלט או מחסה" — אומרת ההצהרה. מעשית, החליטו השרים להקים קבוצת עבודה „לתיאום פעולות משותפות". שוטה מי שימסור מידע לקבוצה זו.

כל פעולה אירופית נגד הטרור מתוכננת כבדרונה לכישלון. מדינה כמו יוון, שרבים רואים בקבלתה לשוק המשותף משגה היסטורי — משתפת פעולה עם הטרור. על פי שירות הביון הצרפתי, יוון — החתומה על ההצהרה — מסייעת למחבלים פלשתינים. השגרירות רחבת־הידיים של לוב באתונה נחשבת בסיס טרור, שממנו יוצאים מחבלים לפיגועים באירופה.

בשעה שהאירופים חששו לנקוט בצעד של ממש נגד מפעילי הטרור נגדם, האשים קדאפי מעל מסכי הטלוויזיה הצרפתית את ישראל ואת ארצות־הברית כ„טרוריסטים" ותבע „לשפוט את הנשיא רייגן על פשעי מלחמה". ילדיו עמדו מאחוריו בשקט. קדאפי יוצא מחוזק מהרפתקאותיו.

הוא אפילו הודה בעקיפין כי הוא הבוס של הטרור, בהציעו לאירופים חסות בעסקה שתגן על אירופה מפני התקפות טרור חדשות. עם כישלון פעולת יירוט המטוס הלובי, הוא מעמיד פני קורבן. העיתונים כאן שמו ללעג את הפעולה בציטוט משל של לה פונטין על איכר החולם מה יקנה במחיר החלב שימכור בשוק אך החלב נשפך יחד עם חלומותיו. עם זאת, „לה־מונד" כתב כי הטקטיקה הישראלית החדשה לחטוף את המחבלים ולצוד אותם, עדיפה על אופי פעולות הגמול הקודמות של התקפות נקמה על בסיס פלשתיניות שתבעו קורבנות חפים מפשע.

המחזור היפאני באוטאווה

מאת גלעד דותן, קנדה

יאסוהירו נאקאסונה, ראש ממשלת יפאן, נהג בחמימות מופגנת בביקורו בקנדה חרף מזג־האוויר המקפיא — ההתקדמות לקראת שוק צפון אמריקני משותף עשויה לדחוק את מוצרי התעשייה היפאנית אל מחוץ לשוקי ארה"ב וקנדה

בטמפרטורה של 12 מעלות מתחת לאפס הגיעו לנמל־התעופה הבינלאומי בטורונטו, ראש ממשלת יפאן יאסוהירו נאקאסונה ורעייתו לביקור ממלכתי. היה זה ביקורו הראשון של נאקאסונה במדינה הצפונית. ניתן ללמוד על החשיבות שהיפאנים ייחסו לאירוע מן הפמליה: חמישים יועצים ומלווים וארבעים עיתונאים.

ארבעה ימים ארך הביקור. במהלכו נפגש נאקאסונה פעמיים עם ראש ממשלת קנדה בריאן מאלרוני, עם פיטרסון, מושל המחוז הגדול ביותר אונטריו, ועם בנט, מושל המחוז המערבי קולומביה הבריטית.

חרף מזג־האוויר המקפיא של ינואר, הצהיר ראש ממשלת יפאן: „בגלל קבלת הפנים הלבבית, חשתי שבתוכי אני מזיע כל הזמן". החמימות המופגנת היא אהבה תלויה בדבר: קנדה ויפאן נעשות חשובות זו לזו משנה לשנה. היקף הסחר בין שתי המדינות הגיע בשנה שעברה ל־12 מיליארד דולר קנדיים. יפאן תפסה את מקומה של בריטניה כשותפה המסחרית מספר שניים מבחינתם של הקנדים.

המאזן בין השתיים נוטה רק במעט — 250 מיליון דולר קנדיים לטובתם של היפאנים — ועניין זה איננו מטריד את אוטאווה. יפאן מייבאת קרוב למאה אחוז ממקורות האנרגיה שלה, והתלות הקיצונית בנפט הערבי מדאיגה אותה מאוד. לצורך זה חיפשו מנהיגי ארץ השמש העולה תחליפים, והחשוב שבהם עד עתה: מירבצי הפחם הענקיים שבקולומביה הבריטית. העברתו של אוצר־טבע זה זולה, משום שהדרך בין חופה המערבי של קנדה לבין יפאן, העוברת בצפון האוקיינוס השקט, נעשית בקו ישר וקצר יחסית.

יפאן קונה מקנדה שורה של מחצבים נוספים וכן עץ ותאית. היא גם הקניינית הגדולה ביותר של הדגים הנישלים במימי קנדה: דגים, כידוע, מהווים את החלבון העיקרי בסל המזונות היפאני. קנדה רוכשת במדינה האסייאנית בעיקר את מוצרי התעשייה המצליחים שלה: מכוניות, מכשירים אלקטרוניים ומכשירים אופטיים. מאלרוני ומושל מחוז אונטריו, בו מרוכזים 55 אחוז מהתעשייה הקנדית, לחצו שיפאן תקנה יותר מוצרים מוגמרים. הסיבה — מוצרים אלה יוצרים מקומות עבודה רבים, והגברת הביקוש להם תקל על בעיית האבטלה.

לנאקאסונה יש בעיות חמורות מסוג אחר. הפחות חמורה, מבניהן קשורה בצרפת. מיטראן רמז לא אחת, שהוא אינו נוטה להשתתף בוועידה השנתית של שבע המעצמות הכלכליות של המערב, שתיערך בפעם הבאה בטוקיו. נשיא צרפת יצא מן הוועידה האחרונה בבון מאוכזב וכעוס וקיים סיכוי שצרפת תפגין שוב את האינטרסנטיות הצרה והלאומנות האופיינית לה. קנדה חברה לא רק בקהיליית העמים הבריטית, אלא גם בפדרציית המדינות הפרנקופוניות, ונאקאסונה מבקש לנצל את מערכת היחסים המיוחדת שבינה לבין צרפת. בעוד שבועות מעטים ייסע מאלרוני בראש המשלחת הקנדית לכנס המדינות הפרנקופוניות. יש להניח, שנאקאסונה ביקש ממנו לשכנע את מיטראן לבוא לוועידה שתיערך בחסותו.

עניין המדאיג את היפאנים הרבה יותר הוא ההתקדמות לקראת שוק צפון־אמריקני משותף, שהיפאנים מכנים בחשש „מבצר צפון אמריקני". ארה"ב קונה 80 אחוז מכלל היצוא הקנדי, ואילו המדינה הצפונית היא הלקוח מספר אחד למוצרים אמריקניים. הסחר הדו־צדדי בין השתיים הוא הגדול בעולם, אך מכיוון שהבעיות הכרוכות בו נפתרות בשקט, לא שומעים עליו הרבה. גם רייגן וגם מאלרוני רוצים בהרחבתו ובהעמקתו של סחר זה, בעיקר באמצעות הנמכת תעריפים, מיסים ומכסי מגן. היפאנים חוששים שביטול והנמכת המחיצות בין שתי השכנות תגביה את החומה סביבן כלפי יפאן.

נאקאסונה זכה באוטאווה לכבוד מיוחד: הוא נשא נאום בפני מושב מיוחד, המשותף לבית הנבחרים ולסנאט (זה האחרון חסר סמכויות ממשיות, בדומה לבית הלורדים הבריטי, ולא לסנאט האמריקני). בנאום זה חשף את דאגתו והזהיר מפני „הסכנות הכרוכות באמצעי מגן כלכליים" למערכת הבינלאומית.

לנאקאסונה יש סיבה טובה לדאגה. עודף היבוא היפאני לארה"ב עלה בשנה האחרונה ב־37 מיליארד דולר על היצוא האמריקני ליפאן, והממשל בוושינגטון הולך ומאבד את סבלנותו. זוהי הבעיה השלישית. ראש הממשל היפאני מנסה לזכות באהדת קנדה שתסייע לו בריכוך הלך־הרוח האנטי־יפאני. בבירת ארה"ב נשמעות יותר ויותר הצעות מפורשות לקזז את החשבון במערכת יחסים כלכלית, שרבים מעריכים אותה כלא הוגנת מעיקרה. נאקאסונה ער מאד לעוינות הגוברת כלפי ארצו, ולקשר שיש לעניין זה לחיזוק הציר וושינגטון־אוטאווה, ציר שרייגן פועל לחיזוקו לפחות כמו מאלרוני.

האם יצליח נאקאסונה להנמיך את חומת „המבצר הצפון אמריקני"? האם יצליח להסיר את הטינה כלפי יפאן בארה"ב, טינה היונקת גם מזכרונות מרים ממלחמת העולם השנייה? עיתונאים שאינם מתכננים יעדים לסיים כאן בנוסח הנדוש: „ימים יגידו".

בולים ובולאים

בעריכת יהושע מרקוס

סידרת בולי או"ם

אפריקה במשבר

ב־31 בינואר הופיעה סידרת בולי או"ם המוקדשים למשבר הכלכלי באפריקה. על הנפקת סידרה זו החליטה העצרת הכללית של האו"ם בחודש דצמבר 1984. בהחלטה נאמר, כי הנפקת סידרת בולים זו באה להסב תשומת ליבה של הקהילה הבינלאומית לחומרת המשבר החברתי־כלכלי המוקף את אפריקה.

העצרת הכללית גם החליטה שמחצית ההכנסה ממכירת בולים אלה תוקדש לפעולות האו"ם במדינות אפריקה. המחצית השניה תופקד בחשבון מיוחד לאותה מטרה.

הסידרה כוללת שלושה בולים המופיעים בשלושה ערכים — 8 שילינג (מהדורה אוסטרית), 22 סנט (מהדורה אמריקנית) ו־1.40 פרנקים שווייצריים (מהדורת ז'נבה־שוויץ). את שלושת הבולים ציירו שלושה ציירים אתיופים: אלמייהו גאברמריין: ווזנה קוסרוף וטספייה טסמה. והודפסו בצבעים בשווייץ. כמקובל בבולי או"ם יורכב כל בול על מעטפה נפרדת עם חותמות נפרדות של דואר האו"ם בניו יורק, ז'נבה ובוינה.

הרעב

הבעייה המרכזית של מדינות אפריקה היא חוסר היכולת של כל היבשת להזין את האוכלוסיה. את התוצאות אפשר לראות בפניהם של האנשים והילדים הנמצאים במצב של תת־תזונה, בשדות התירס אשר קמלו ונבלו, במחנות הפליטים, בתורים הארוכים לקבלת מזון בערים רבות, כן אפשר לראות חלקות קרקע שננטשו, כאשר טרקטורים ומכוניות משא עומדים ללא שימוש בגלל מחסור בחלקי חילוף. מספר מדינות אפריקניות הגיעו לפשיטת רגל טוטלית כתוצאה מבעיות של מדיניות פנים, גידול עצום של האוכלוסיה, סיכסוכים ומלחמות אזרחים (חוסר יציבות פוליטית) נוסף לבצורת ולרעב. ואם לא די בכל אלה, נפגעה אפריקה גם כתוצאה מהשפל הכלכלי במערב.

ברור שאין פתרון של קסם לבצורת ולרעב. מצב זה יכול להימשך שנים, ולהחמיר עוד יותר.

ראשי האו"ם סבורים שגם מדינות אפריקה בעצמן חייבות לגלות יוזמה ולאמץ מדיניות לאומית של אספקת מזון.

המלחמה ברעב לא יכולה להיות פעולה בודדת יחידה וזמנית, אלא מסע צלב של ממש נגד אחד האויבים הגרועים ביותר של האנושות. יש לציין שבדצמבר 1984 הוקם משרד של או"ם למען פעולה דחופה באפריקה במטרה להבטיח למזכיר הראשי מעורבות אישית וישירה בנעשה, כדי שאפשר יהיה לתאם סיוע חרום למדינות הזקוקות לכך.

שלושת המהדורות של סידרת הבולים שהוציא האו"ם שהכנסות מהפצתם קודש לסיוע לאפריקה

מיסוי בהכנסה (2)

התאגידים משלמים פחות מחצי

● פיגורים בדיווח ● הטבות מס חוקיות ● העדר פיקוח ● פער עצום בין הצהרה לשומה

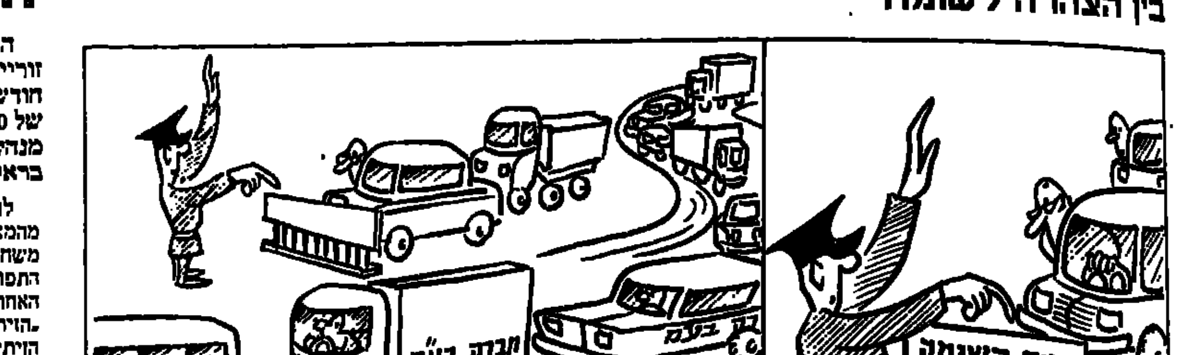

פרק מיוחד בדו"ח הסטטיסטי של מנהל מחלקת המחקר הכלכלי, אבי אלקינר, עומד על תשלומי התאגידים והחברות ב־1982 וב־1983. בישראל 25,493 חברות, מהן דיווחו למס הכנסה כ־90־80 אחוז. מהיתר לא נתקבל כל דיווח.

רק כמחצית ההכנסות החייבות בשנת 1983, שהסתכמה ב־101 מיליון ש"ח (כ־1.25 מיליארד דולר), היו הכנסות רגילות החייבות בשיעור מס רגיל. המחצית האחרת של ההכנסות נהנתה משיעורי מס מופחת — 14.5% הכנסות ממפעל תעשייתי, 13.1% ממפעל מאושר והיתר הכנסות הוניות או הכנסות חריגות. במפעלי תעשייה, הטבות המס ניתנו ל־70 אחוז מההכנסות.

בענף הפיננסים והשירותים העסקיים היוו ההכנסות ההוניות 41.4 אחוז מכלל ההכנסות, לעומת 16.4% בשנת 1982. הכנסות הוניות, מבחינת הדו"ח, הן הכנסות מועדפות מבחינת שיעור החיוב במס כמו רווח הון, דיווידנד שהתקבל מחברה ישראלית או ממפעל מאושר, הכנסה מהשקעה מאושרת, דמי מפתח וריבית מוגבלת ל־35% מס. כל עוד יכול מישהו לראות תועלת כלשהי בהעדפת מפעלי תעשייה, קשה לראות סיבה להעדפת הסקטור הפיננסי, ועוד יותר קשה להסביר את הקפיצה מ־16 אחוז של ההכנסות ל־41 אחוז של כלל ההכנסות תוך שנה אחת.

הטבות אלו הן בנוסף לחוק המיסוי האינפלציוני, שעלה על־פי אומדן מינהל הכנסות המדינה כ־1.5 מיליארד דולר במשך שלוש שנות קיומו, כאשר השפעתו של החוק עוד תורגש תקופה ארוכה; כי סכום הניכוי לשמירת הון שהועבר לשנים הבאות הגיע ל־104,827 אלף שקל חדש (כ־1.3 מיליארד דולר). הקטנת ההכנסה ללא העברות לשנים הבאות הגיעה ל־1.1 מיליארד דולר (את הטבת המס יש לחשב בערך כמחצית ההכנסה, אך הנתונים אינם כוללים את השנה השלישית של החוק, 1984).

לא כל החברות נהנו מחוק המיסוי האינפלציוני. 7358 תאגידים דיווחו על הקטנת ההכנסה בשל החוק, בעוד 8,293 תאגידים דיווחו על הגדלת הכנסה בשל החוק.

בענף התעשייה המס הוקטן, בענף הפיננסים והשירותים העסקיים, לעומת זאת, חלה עלייה בהכנסה החייבת. ככל הנראה, גופים אלה הגנו על עצמם במידה גדולה יותר מפני האינפלציה ממה שסברו, אם כי גם הענף הפיננסי צבר סכום המועבר לשנים הבאות בסך 45 מיליון ש"ח (כ־570 מיליון דולר).

בהשוואה בין שתי השנים, לפי נתונים של אוכלוסיה קבועה, נמצא כי ב־1983 לעומת 1982 חלה ירידה ריאלית בשיעור 35.2% בהכנסה החייבת, ובמקביל ירדה גביית המס ב־36.6 אחוזים.

בתעשייה הגיעה ירידת ההכנסות הריאליות ל־33%, בענף הבנייה ל־44% ובענף הפיננסים ל־42.8% בהכנסות ול־49.2% במס.

שיעור הגידול בהכנסה החייבת לעומת ההצהרה היה 82.4%, ובמס המגיע — 102.6%. במקרים בהם נעשה טיפול ע"י פקיד השומה (לא כולל הצהרות שנתקבלו ללא טיפול) היה שיעור הגידול בהכנסה החייבת 104.2 אחוז, ובמס המגיע 131.4 אחוז.

בענף המסחר הגיע שיעור הגידול בהכנסה ל־163.9% ובענף הפיננסים ושירותים עסקיים ל־205.6%. בענף התעשייה הפער היה קטן יחסית והגיע ל־24.3 אחוז בלבד.

למרות הפערים של 100 אחוז ויותר רק 4606 תיקים לשנת המס 1982 נבדקו. כלומר, רק 18 אחוז מכלל התיקים. מכאן, ש־82 אחוז מכלל החברות במשק שילמו רק כמחצית המס המגיע מהן לשנת 1982, וקרוב לוודאי שיעור פחות מזה בשנים שלאחר מכן.

(רשימה שנייה בסידרה)

השוואת שומות לעומת הצהרות בתאגידים לפי ענפי כלכלה

שנת מס 1982

ענף כלכלי	מספר מקרים	אחוז מקרים עם רווח		הצהרה באלפי שקלים חדשים		שומה באלפי שקלים חדשים		אחוז שינוי שומה לעומת הצהרה	
		הצהרה	שומה	הכנסה	מס	הכנסה	מס	הכנסה	מס
כל הענפים	4,606	79	86	16,621	8,154	30,314	16,844	82.4	106.6
חקלאות	110	80	86	204	82	900	508	341.2	519.5
תעשיה	1,145	80	87	5,935	2,718	7,043	3,418	18.7	25.8
בנייה	543	82	90	1,965	946	2,814	1,668	43.2	76.3
מסחר, שירותי אוכל והארחה	908	80	87	2,761	1,589	6,631	3,843	140.2	141.9
תחבורה, אחסנה ותקשורת	233	80	86	295	167	330	181	11.9	8.4
פיננסים ושירותים עסקיים	1,370	76	81	4,987	2,435	11,894	6,865	138.5	181.9
שירותים ציבוריים	56	83	92	78	42	117	67	50.0	59.5
שירותים אישיים	153	74	84	91	51	139	80	52.7	56.9
אחרים	88	73	85	305	124	446	214	46.2	72.6

תחזיות פסימיות בשוק הדיור

קיימת תחושה ברורה בקרב העוסקים בענף הבנייה, שהפעילות בו תהיה מוגבלת בעתיד הקרוב — קובע מחקר בשם „תחזית ביקוש וצרכים לבנייה לשנים 1986 עד 1990", על־ידי המרכז למידע במשרד השיכון ונערך על־ידי חברת „קמברידג' סיסטמטיקס ישראל".

פרופ' יואל חייטובסקי וד"ר אילן סלומון, כותבים במחקר, כי מגמת מיתון הפעילות החלה כבר בשנת 1982, התגברה במיוחד ב־1984 ולדעתם השאלה שנותרה פתוחה היא באיזו מידה תימשך מגמה זו ומה יהיו השלכותיה על המשק. הם מדגישים, כי הבנייה היא אחד מענפי המשק העיקריים.

ההשקעות בענף בשנים 1980־1982 הגיעו לכ־12.5 אחוז מכלל התוצר המקומי הגולמי ולכ־60 אחוז מכלל ההשקעה הגולמית המקומית בנכסים קבועים. כאשר 9 אחוזים מהמועסקים עובדים בענפי הבנייה. מחברי המחקר סבורים, כי חיזוי היקף הבנייה ל־5 השנים הקרובות יוכל לסייע למופקדים על כלכלת המדינה, ובעיקר למשרד הבינוי והשיכון, להיערך בעוד מועד לשינויים האפשריים בהיקף פעולת הענף. גם אם יתברר שהיקפי הבנייה אינם תואמים את צרכי המשק ויש צורך להכשיר עובדים, יש לגייס משאבי הון.

תחזית הבנייה למגורים לשנים 1984 עד 1990 נשענת על חלוקת אוכלוסיית הזקוקים לשיכון לשלוש קבוצות: האוכלוסיה היהודית, המהווה 91 אחוז ממשקי־הבית המוגדרים כבאלה שיש להם צורך ביחידת דיור; האוכלוסיה היהודית מחולקת לקבוצות משנה וכה 4 קבוצות גיל ו־4 מצבים משפחתיים, השינויים בהן עשויים להיות מנימים, כגון נישואים וגירושין, פטירה וכיו"ב. חיזוי משקי־הבית הלא־יהודיים מתבסס על הבחנה בין מיגזר עירוני למיגזר כפרי בעלי הרגלי דיור שונים. הקבוצה השלישית היא של רוכשי דירות מחו"ל, למטרות השקעה או לדיור זמני.

התוספת השנתית הדרושה של דירות מגורים נעה בשיעור שנתי של 14 אלף באוכלוסיה היהודית, על־פי מגמה רב־שנתית. במיגזר הלא־יהודי הגידול הממוצע הוא 5,500 דירות ורכישת דיור על־ידי אזרחי חוץ מגיעה ל־4,000. בהנחה השנייה הגידול השנתי החל מ־1986 ינוע בשיעור של 20 אלף דירות בשנה ויידרש כאמור היערכות שונה של משרד הבינוי והשיכון.

מחברי המחקר הכינו שני תסריטים. האחד, הריאלי, מתבסס על העובדות, לפיהן בשנת 1984 היתה ירידה של קרוב ל־30 אחוז בהתחלות בנייה, שנמשכה גם ב־1985 ובשנת 1986 עוד תגבר. גובה המשכנתאות וערכתן פיגר לעומת הצרכים. שיעור האבטלה הממוצע בשנת 1985 היה 8 אחוזים ושיעור זה יתייצב גם ב־1986. שכר העובדים יישמר ברמה הממוצעת של 1985 ומאחר שלא יהיה כסף בידי הציבור, מחירי הדירות ימשיכו לרדת למרות שגם התחלות הבנייה יהיו בירידה. לעומת זאת, בסוף תקופת החיזוי, בשנת 1990, צפויה עלייה בהתחלות הבנייה והתאוששות בשוק הדירות.

לעומת התחזית הריאלית מציגים מחברי המחקר גם חלופה אופטימית, לפיה תתחדש הצמיחה כבר בשנה הנוכחית. הביטוי הכמותי לצמיחה יהיה ירידת האבטלה מ־8 ל־7 אחוזים ב־1986, ועד לשיעור ממוצע של 4.5 אחוזים בשנים 1989־1990. השכר הריאלי יעלה, בהתאם לתסריט זה, ויניע את התחלות הבנייה. בשנת 1985 עמדו התחלות הבנייה על כ־19,000 יחידות. בשנת 1986 יעמדו על 21,000 יחידות דיור ולאחר מכן יעלו ל־28,000. תסריט אופטימי זה צופה עלייה מוגברת, כך שהיקף העלייה ב־1990 יידרש עוד 9000 יחידות דיור.

תוך היעזרות בשני המודלים יוכל משרד הבינוי והשיכון לנהל מדיניות שתקבע את מחיר דירות המגורים והצורך במיבני ציבור.

חיים מרגלית

מוור החדשות

פיצויים מוגדלים למפוטרי המפעלים האזוריים בית־שאן

העובדים שיפוטרו מהמפעלים האזוריים יקבלו פיצויים רגילים בגובה של חודש שכר לכל שנת עבודה, עם תוספת של 10 אחוזים לחודש — אומר דן צמחי, מנהל המפעלים האזוריים בית־שאן, בראיון לבטאון „יחד".

לדבריו, הפיטורים הם תוצאה בלתי נמנעת מהמצב הכלכלי בארץ. צמחי מציין, כי משחטת „עוף־טוב" עובדת זה מכבר במחצית התפוקה, ולכן פוטרו 100 עובדים בשנה האחרונה, ברובם עובדים עונתיים. במפעל „הזית" נתקבלה כמות של 55 אחוז מכמות הזיתים הרגילה, כי המגדלים לא הביאו תוצרת. במפעל הדגים „דג־שאן" אין דגים, כי רובם נפגעו בקרה. כמות הכותנה ירדה בשיעור של 30% והיה צורך לסגור את אחת המנפטות. כל אלה, יחד עם הגידול בהוצאות המימון, הביאו למצב הקשה של המפעלים.

הדבר חייב חסכון בהוצאות שהתבטא בפחות נותני שירותים, כגון אנשי תחזוקה, חשבונאים ועובדי נקיון, וגם החזרת חברי קיבוצים הביתה.

עוד מסר צמחי, כי מספר כלי הרכב ירד ב־20 אחוז, והוחלט גם לא לגייס את כל מצבת הפעילים מהקיבוצים. התמורה לעבודה של חברי הקיבוצים קוצצה ב־20 אחוז. עם זאת הוא סבור, כי אין להעביר את הבעלות על המפעלים האזוריים ל„תנובה" או ל„כור". „זוהי הונאה עצמית," אמר. „כי תנובה זה המשקים. ופשוט נעביר את הפניית האצבע המאשימה מהמפעלים האזוריים לתנובה. המפעלים הרי ישארו באיזור".

גם להעביר את הבעלות ל„כור" תהיה טעות לדבריו, שכן „איננו יודעים מי ישלוט בכור וגם כיום יש קונפליקטים קשים עם כור־מזון בענפים רבים".

אייל שגב

תובעים לבטח כספי ההפקדה של רוכשי מכוניות

הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות פנתה בימים אלה לאריה קרסו, יו"ר איגוד יבואני הרכב, בדרישה להבטיח את כספי ההפקדה ששילמו רוכשי המכוניות, אך עדיין לא קיבלו אותם בחזרה מהיבואנים.

יצחק כספית, מנהל מדור הרכב ברשות לצרכנות, מציין אומנם כי הרשות אינה סבורה שעסקי יבוא הרכב עומדים לפני כינוס נכסים, בשל ה„עמנת" שקדמה למצב הנוכחי. „אולם", כותב כספית, „לנוכח הפרסומים שאיגודך מרבה להפיץ באחרונה. על הקשיים החמורים בהם נתון הענף. הננו רוצים לקדם סכנה של התמוטטות אפשרית אצל מי מחברי האיגוד. אי לכך, הננו תובעים מכם לשקול בכובד ראש את ביטוח כספי ההפקדה של הלקוחות, כדי להבטיח החזרתם בשלום לבעליהם, שכן במצב הקיים הם עלולים להגיע לידיו של כונס הנכסים. במידה שהסכנה הצפויה לענף, כפי שזה מתבטא בפרסומים שלכם, אכן תתממש".

הרשות להגנת הצרכן מציינת, כי אין התנגדות לחיוב הקונה במחיר הביטוח הזה, כתוספת למחיר, לפחות כאופציה אפשרית לפני הקונה.

א.ש.

יבואני הרכב התבקשו להגיש מחירונים

משרד האוצר מבקש לבדוק את מחירוני יבואני הרכב, שצריכים להיות בתוקף אם תבוטל הקפאת המחירים.

אתמול נתבקשו כל היבואנים להגיש מחירונים מפורטים ובהם מחירי כל דגמי המכוניות שלהם שצריכים להיות בתוקף בחודש פברואר אם תבוטל הקפאת המחירים. וכן את המחירונים שיהיו בתוקף בראשית ההקפאה. לאוצר הומצאו כבר בסוף השבוע שעבר מחירונים של 4־5 היבואנים הגדולים, המפרטים את המחירים החדשים והמחירים הישנים.

מן התחשיבים עולה, כי מחירי המכוניות המיובאות מאירופה, במארקים או בפרנקים צרפתיים, צריכים להתייקר בשיעור של כ־30 אחוז. מחירי מכוניות המיובאות בדולרים צריכים להתייקר ב־6־10 אחוזים, ומחירי מכוניות המיובאות בפזטות (ספרד) ב־12־14 אחוזים.

יבואני הרכב מטילים ספק אם עתה, לאחר הגשת המחירונים, תאושר להם העלאת המחיר, או שהאוצר יגיש שוב תביעות נוספות, כתנאי למתן אישור להעלות מחירים.

א.ש.

התעשיינים לא מנצלים קרנות

התאחדות התעשיינים מדרבנת בימים אלה את חבריה לנצל קרנות סיוע לעידוד התעשייה, שאינן מנוצלות בדרך כלל.

בחוזר ששיגר אגף הכלכלה וסחר חוץ של ההתאחדות למנכ"לים של מפעלי תעשיה, נאמר: „ברצוננו להזכיר לחברים על קיום מספר כלים לעידוד התעשייה. שהתעשייה אינה משתמשת בהם תמיד:

● קרן סיוע למפעלי תעשייה — הקרן מסייעת למפעלים שהינם בריאים ביסודם ונקלעו לקשיים זמניים (הקטנת יצוא, ירידה בביקוש המקומי) וכו'. קבלת סיוע מהקרן מותנית בתוכנית הבראה ובהשקעה נגררת של הבעלים. בקשות לקבלת סיוע, יש להפנות לחטיבה המקצועית במשרד התעשייה והמסחר.

● הגנה למוצרי־ינוקא — ניתנת הגנה מכס זמנית למוצרי ינוקא.

● מענקים למתקנים חוסכי אנרגיה — בקשות למענקים בגין מתקנים אלה יש להגיש למעבדה הישראלית לפיסיקה.

א.ש.

עד 2,000 ש"ח משיכת־יתר לשכירים בבנק הפועלים

בבנק הפועלים מגדיל בשיעור ניכר את סכומי משיכת היתר בריבית מועדפת ללקוחות מקבלי משכורות וללקוחות פרטיים. סכומי משיכת היתר ברבית מועדפת יהיו עד 2,000 ש"ח (2 מיליון שקלים ישנים), וקבלתם לא תהיה מותנית בטחונות ע"י הלקוח.

לפי ההסדרים החדשים שמפעיל הבנק, תחול על משיכות־יתר רבית מועדפת בשיעור מדורג — בין 3% ל־3.75% לחודש — בהתאם לתקרת משיכת היתר. לקוח המעוניין בתקרת משיכת־יתר בסכום לא גדול, יחויב ברבית נמוכה יותר בהשוואה למי שיבקש לקבל מסגרת גבוהה יותר של משיכת יתר.

לקוחות מקבלי משכורות ייהנו ממשיכת יתר אוטומטית בסכום של עד 500 ש"ח, ברבית מועדפת של 3% לחודש.

על משיכות יתר ללקוחות פרטיים, למקבלי משכורות שיבקשו לקבל מסגרות של משיכות יתר העולות על 500 ש"ח, יחולו שיעורי רבית כדלהלן: על מסגרת של עד 1,500 ש"ח רבית של 3.5% לחודש, ועל מסגרת של עד 2,000 ש"ח רבית של 3.75% לחודש. למקבלי משכורות וללקוחות פרטיים אחרים תותאם תיקרת משיכת יתר מועדפת עד לגובה של 2,000 ש"ח, לפי גובה הכנסתם השוטפת ולפי כושר הפרעון שלהם. לקוח שיבקש ליהנות ממשיכת יתר מוגדלת לפי ההסדרים החדשים, יפנה אל הסניף שבו מתנהל חשבונו, ושם תיקבע לו תקרת משיכת היתר אותה יוכל לקבל.

בדיסקונט — לפי המשכורת

על־פי הסדר חדש יאשר בנק דיסקונט לעצמאים ולבעלי עסקים מסגרת אשראי בחשבונם הפרטי עד לסכום של 2,000 ש"ח ללא הכרח בבטחונות, ובהתאם למספר קריטריונים כגון ותק החשבון בבנק, גודל העסק, אופי פעילות הלקוח בבנק ויכולתו של מקבל האשראי לעמוד בתשלומים.

שיעור הריבית בגין משיכות היתר ייקבע בהתאם לגובה קו האשראי — קווי אשראי עד 400 ש"ח יחוייבו בריבית בשיעור מועדף של 3.5% לחודש, קווי אשראי בסכומים גבוהים יותר יחוייבו בריבית חודשית של 3.5% עד 4.5%.

מפוף ומשם

טלוויזיה

„זי.טי.טי" — הסקנדאל הוליד אימפריה

פרנקי הולך להוליווד – בלי ניסוחים מעורפלים. משמאל: פיטר גיל, פיל רתרפורד, בריאן נש, מארק או'טול, הולי ג'ונסון

מאת עופר ניר

אצלנו יש פאטנט לקידום מכירות בריטיים של הצגה או סרט קולנוע: להסתבך עם הצנזורה באופן כלשהו: לשון גסה, שדיים צעירים וחצופים. צריך לעשות קצת רעש בעיתונות וזה מפעיל את הצנזורה שבודקת, ואם יש מול אוסרת (ואחר־כך, כמובן, מתירה, שהרי צריך להביא קהל ולהרוויח כסף). נראה שהפאטנט הזה אינו בלעדי לישראל. הוא נוסה, בהצלחה רבה, גם באנגליה. אלא ששם, זה קרה בהיסח דעת במעט, בלי כוונה. אנחנו מדברים על להקת „פרנקי הולך להוליווד" ונזכרנו בה פתאום, משום שב„עד פופ" הקרוב, ב־10 בפברואר, תוקדש התוכנית לחברת התקליטים „זי.טי.טי.", בה מקליטה הלהקה.

טרבור הורן, מפיק מוסיקה מן המבוקשים ביותר בעולם, הוא אחד מבעליה של חברת התקליטים, יחד עם פול מורלי, עיתונאי־פופ שנכון שכתב בעבר ב„ניו מיוסיקל אקספרס" והגיע למסקנה שאת הכסף האמיתי אפשר לעשות מן הצד השני של המתרס. מורלי אחראי ליחסי־הציבור של „זי.טי.טי.", למודעות הפרסומת המשעשעות, המנוסחות בחריפות אינטלקטואלית שיש בה יותר משמץ של התנשאות ולשון נופל על לשון. מורלי והורן יודעים לתפוס את הקהל. הם מרגיזים עיתונאים ומבקרים דווקא משום שאינם מצטעצעים בניסוחים מעורפלים באשר למטרותיהם. הם רוצים לעשות כסף, הרבה. משום כך, הוציאו את אלבום הבכורה של „פרנקי הולך להוליווד" כתקליט כפול וגבו תמורתו מחיר מלא של שני תקליטים, דבר שאינו מקובל בדרך־כלל (אם כי לא בלתי־חוקי). הם גם מטפחים את נושא המרצ'נדייזינג, כלומר: מוצרי־לוואי שונים כמו חולצות טריקו, פוסטרים, מדבקות. לאלבום „פרנקי" צורף קטלוג שהציע למעריצים הכל־בכל. העיקר הכסף.

נאסר לפירסום

האימפריה של „זי.טי.טי." (ראשי־תיבות של „אנג טאמב טאם"), החלה עם הוצאת התקליטון של „פרנקי הולך להוליווד" — „רילקס". השיר הזה הושמע פעמים אחדות ברדיו. הורכב בתחתית המצעד, עד שדי.ג'יי. אנגלי החליט שאינו מוכן לשדרו משום שראה בו שיר גס על יחסים הומוסקסואליים. הולי ג'ונסון ופול רתרפורד, חברי הלהקה, אינם מסתירים את נטיותיהם המיניות. בעקבות החלטתו של אותו שדרן, נאסר התקליטון לשידור ולהקרנה ב„טופ אוף דה פופס" בטלוויזיה. „רילקס" זינק אל המקום הראשון ושהה בו מספר שבועות. אחריו יצא תקליטון נוסף, „שני שבטים", והפעם עורר חמת־זעם בגלל הווידיאו שלו בו נראו שני מתאבקים, שדמו מאוד לרונלד ריגן וקונסטנטין צ'רניינקו, בזירה מוקפת צופים בני כל הגזעים, רמז למאבק בין הגושים). גם סרטון הווידיאו של „רילקס" לא היה פוריטני, הסיוהליה, והזכיר אורגיה רומאית. התקליטון „שני שבטים" תפס גם הוא את המקום הראשון ולמעשה, החזיקה „פרנקי הולך להוליווד" בשני המקומות הראשונים במצעד האנגלי, הישג נדיר, שבעבר זכתה לו רק להקת החיפושיות.

סוף הדרך?

אבל „פרנקי" נותרה ההצלחה המסחרית היחידה של „זי.טי.טי.", אף על פי שמורלי ניסה לרחוף, כיד כשרונו המניפולטיבי, גם את הלהקות האחרות החתומות בחברה כמו „פרופגנדה", „אמנות הרעש" והזמרת אן פיגאל. הורן העניק להם את הצבע האופייני להפקותיו, סרטוני הווידיאו היו צבעוניים ועשירי־דמיון, אבל זה לא עזר להפוך אותם לכוכבים בסדר־גודל של „פרנקי". אגב, בזמן האחרון הגיעו שמועות מדאיגות — למעריצי הלהקה — לפיהן הגיעה לסוף דרכה, לפחות בהרכב זה וכי הולי ג'ונסון, הסולן, החליט לפרוש ממנה. מנהל הלהקה ומנהלי חברת התקליטים מכחישים ואומרים שבקרוב יראה אור תקליטון חדש של „פרנקי" והכל בסדר. נראה.

העיקר, הסיפור של „זי. טי.טי." והלהקות הקשורות בה, בעד פופ הקרוב. טרבור הורן בראיון בלעדי עם מנחם גרנית, אותו העניק כאשר שהה בארץ, לחופשה קצרה באילת. אם התוכנית תעורר בצופים חשק לעוד „זי.טי.טי." — לאחרונה יצא בארץ תקליט־אוסף של החברה ובו שירים של „פרופגנדה", „פרנקי הולך להוליווד" ועוד.

ד"ש מניו־יורק

בירה ומצב־רוח

מאת יוסי ונונו, ניו־יורק

ברוס ספרינגסטין – הרוח הכוחנית של אמריקה

ברוס ספרינגסטין הוא הבוס. „נולד בארה"ב" מחזק את כל סימני השאלה, אם היו כאלה: מסע ההופעות שלו ברחבי ארה"ב מגר קופות שבועות מראש. בוושינגטון נסתיימה מכירת הכרטיסים פחות משעתיים אחרי שהחלה, ולא מדובר באולם של 120 מקומות.

באיזשהו מקום נדמה לי, שההצלחה עלתה לו לראש. עוד נחזור לזה. ספרינגסטין סובל מתסמונת שלום חנוך — לא משנה על מה תכתוב ומה תשיר, הקהל לא מקשיב. הוא הופך לסמל גם בעיני אלה שבינו לבינם אין דבר ולא חצי דבר. סטאלונה של המוסיקה. הקהל שמקשיב לו מורכב בדרך־כלל, מאמריקה הלבנה. לא זו של הערים הגדולות. בירה, פוטבול ורייגן זה כל מה שמעניין אותם. הדגל האמריקני, המופיע לעיתים קרובות מדי בסרטוני הווידאו של ספרינגסטין, הוא אולי הסמל לכיוון ההפוך בו הולכת האמירה הספרינגסטינית. במקום ביקורתיות וסובלנות לה קרא במהלך הופעותיו הוא הופך לסמל של הרוח הכוחנית של אמריקה כיום. כך דרך־אגב הוא מוצג בכלי התקשורת — תורם בסתר, עורך קונצרט צדקה להצלת עיר הולדתו, משתלב היטב ברוח הלאומית־רייגנית שנושבת כרגע באמריקה. כשהתחתן עם דוגמנית כעסה עליו אמריקה — איך בחור כזה מתחתן עם יפה מקצועית ולא עם בחורה אמריקנית כשרה מן השורה?!

ספרינגסטין, משורר דק אבחנה של הרוח האמריקנית, זו של המכוניות, הבירה, הפוטבול, ערי התעשייה. הוא ללא ספק אמן רציני שיש לו מה להגיד. השאלה היא, איך כל זה הולך לאיבוד ומה שנשאר זה עוד סמל לחבורת המאצ'ו של התרבות האמריקנית. באיזה שהוא מקום אפשר גם לבוא בטענות אל ספרינגסטין עצמו. הבחור שסירב לצלם סרטוני וידאו החל לחצוף את השוק. הסמלים שהשתמש בהם הובנו כנראה לא נכון. יותר מדי ראיונות לאחר שפעם נודע כמסתגר. רציני ושומר קנאי על פרטיותו. מתן בסתר שכל אמריקה יודעת עליו — מאיפה זה דלף?

משהו קרה לו בדרך מההצלחה וההערכה היחסית שזכה לה בעבר לפופולאריות חסרת התקדים לה הוא זוכה כיום. או אולי זו השיטה, והקהל מחפש לעשות שמח, אם ספרינגסטין יכול לספק את זה — למה לא. מה זה חשוב על מה וכנגד מה הוא שר, העיקר שאפשר לקפוץ, להזיע ולהעביר עוד שעתיים מהחיים.

סדנה

„רימון" - TAKE ONE

מאת נתן ברנד

סמסטר א' הסתיים בבית הספר „רימון", לג'אז ומוסיקה בת־זמננו ברמת־השרון. בית־הספר הוקם השנה וסיכום הביניים קובע: עושים כאן דברים נכונים. בימים רביעי וחמישי 5־6/2 התקיימו בבית־הספר הופעות של התלמידים. האירוע היה „שאו־ פנימי" ונועד לתלמידי בית־הספר ולמוריו.

לקראת האירוע החגיגי העומד שלט מבטיח: „פארק קונצרט ענק... בהשתתפות מיילס דייוויס ולהקתו... אילן מוכיח והמשרוקית הסורית... יתכנו שינויים".

ביום רביעי ניגנו המשתתפים באנסמבלים השונים יצירות שעבדו עליהן עם המורים במשך הסמסטר. ההרכבים שבלטו היו: האנסמבל בהנחייתו של ירוסלב יעקובוביץ בקטע שלו. הרכב בהנחייתו של אילן מוכיח, שניגן קטעים משל סוני רולינס, צ'רלס מינגוס וסאם ג'ונס. הרכב בהנחיית עדי רנרט, שניגן קטע יפהפה של קלרה בליי. ההרכב של יהודה אדר, שבין היתר ניגן ביצוע בגיטארות כאסח ושירה לא פחות כאסח של השיר ג'וני בי גוד. בין הסולנים זכה להמון תשואות צ'לן צעיר בשם יובל מסנר, שהפגין כשרון וטכניקה מעולים. יום חמישי הוקדש ליצירות תלמידים שהוצגו במשך הסמסטר בשיעורי קומפוזיציה.

היצירות נעו על פני קשת רחבה של סגנונות: ביבופ, בלוז, דיקסילנד, רוק, פאנקי, רגאי ואף קלאסי.

התלמידים פירגנו זה לזה בלהט ושלחו קריאות עידוד ומחיאות כפיים לסולוסטים, על אף עצביהם המרוטים מהמתח של לפני הופעה.

בין הקטעים שאהבתי היו: בלדה יפה של דורי אמריליו, עיבוד לשלושה קולות לשיר „פרח היקינטון" של אורלי מזור ויובל ורבים אחרים.

אין לי ספק שבית־ספר זה יפיק מוסיקאים רבים וטובים שעוד נשמע עליהם.

מה חדש?

כאסח בקולנוע

ג'ון לידון – רבע מליון ליש"ט

מאת עופר ניר

להקת הרוק־הכבד „איי.סי.די.סי" תכתוב את שיר הנושא לסרט חדש של הסופר/במאי סטיבן קינג („הניצוץ"), „האצה מאקסימלית", על־פי סיפור קצר שלו הנקרא „משאיות". הסרט, כרגיל בספריו של קינג, משלב מתח־אימה־מדע־בדיוני ועוסק בהשתלטות הקטלנית של כוכב־שביט החולף סמוך מדי לכדור־הארץ וגורם למכונות להשתולל ולרצוח בני־אדם.

מה פתאום „איי.סי.די.סי."? לא פתאום. לפי אנגוס יאנג, מנהיג הלהקה, קינג סיפר להם כי הוא מעריץ נלהב של הלהקה ואף השתמש בציטוטים מתוך שיריהם בספריו המצליחים. קינג לא יסתפק רק בשיר חדש אחד ולמעשה, יורכב כל פסקול הסרט ממוסיקה של הלהקה, שירים ישנים ומוכרים. להפקה המוסיקאלית אחראי הצמד האוסטרלי יאנג ואנדה, המוכרים לרבים גם כאנשים מאחורי הרכב „FLASH AND THE PAN".

ועוד בענייני קולנוע ומוסיקה. תומס דולבי יהיה אחראי לפסקול סרט חדש ושמו „הווארד הברווז". את הפסקול תוציא חברת „אם.סי.איי", שכבשה לה נתח־שוק מכובד מאוד בתחום פסקולי סרטים וסדרות טלוויזיה. למעשה, היתה 1985 השנה המוצלחת ביותר בתולדותיה של „אם.סי.איי." והמכירות עלו על כל המצופה. „השוטר מבוורלי הילס" נמכר בלמעלה משני מיליון וחצי עותקים. פסקול הסדרה „מיאמי וייס" נמכר בכשני מיליון עותקים ואילו פסקול סרטם של שפילברג/זמקיס „חזרה אל העתיד" מתקרב לקו מיליון העותקים. „אם.סי.איי." מתכוננת להעמיק את אחיזתה בשוק הפסקולים הפופולריים ובעתיד תוציא תקליטים נוספים, מסרטים כמו „שוטה מאהב" של רוברט אלטמן ו„OVER THE TOP" של סילבסטר סטאלונה.

„דימוי ציבורי" עשיר

ג'ון לידון, הוא ג'וני רוטן של „הסקס" וכיום מנהיג להקת „דימוי ציבורי בע"מ", התעשר בעוד רבע־מיליון לירות־סטרלינג, בעקבות פסיקתו של בית־משפט אנגלי בתביעה שהגישו חברי „אקדחי הסקס" נגד חברות בבעלותו של מנהלם־לשעבר, מלקולם מקלארן. הם תבעו תמלוגים המגיעים להם על תקליטיהם ועל סרט הקולנוע „תרמית הרוק־אנד־רול הגדולה" בו השתתפו.

כידוע, נפטר סיד וישז, חבר הלהקה, לפני שנים אחדות. אמו, אן בוורלי, היורשת שלו, היתה שותפה לתביעה, יחד עם שלושה החברים הנותרים: פול קוק, סטיב ג'ונס וג'ון לידון. שופט בית־המשפט נענה לתביעתם והורה לשלם להם כמיליון לירות־סטרלינג, שיתחלק בין הארבעה, בבין תמלוגים.

אשר ל„דימוי ציבורי בע"מ", החודש יצא באנגליה האלבום החדש של הלהקה, ראשון זה שנתיים־וחצי. הוא נקרא, אגב, „אלבום". התקליטון שהוציאו נקרא בתחילה, ניחשתם, פשוט „תקליטון" (סינגל) ואחר־כך שינו לשם נורמלי יותר, „זריחה". לפי דוברי הלהקה, הקלטת החדשה תצא לשוק תחת השם „קאסטה" והקומפקט־דיסק ייקרא „קומפקט דיסק". לכו תאמינו להם. באלבום החדש, אגב, מארח לידון כמה מוסיקאים מכובדים מאוד: ג'ינג'ר בייקר, ראווי שנקר וריושי סקאמוטו.

אשר למלקולם מקלארן: גם לו יש תוכניות. הוא מתכונן להעלות, יחד עם סטיבן שפילברג, לא פחות, הפקה בימתית מפוארת על־פי אלבומו, „מעריצים". שפילברג יממן ויהיה המפיק האחראי לצידו של מקלארן. „מעריצים" יועלה תחילה בברודווי ורק אחר־כך גם בווסט־אנד של לונדון.

רוק־צדקה מכה שנית

פעילות הצדקה של להקות רוק נמשכת במלוא התנופה. לאחר שתרמו מה שאפשר ועוד יותר למען רעבי אתיופיה, נרתמים למטרות אחרות. למשל, למען אירגון „גרינפיס".

שלושה מופעים יועלו באלברט הול בלונדון, בסוף חודש אפריל, וכל ההכנסות יוקדשו לאירגון זה. בין אלה שכבר הבטיחו להופיע בתאריכים הנקובים: ניק קרשו, הלהקות „משבר סיר" ו„ארץ גדולה" והגיטאריסט הקלאסי (חבר להקת „סקיי") ג'ון ויליאמס. להקות ואמנים אחרים הבטיחו להשתתף בתאריכים אחרים. להקת „יו.בי.40", תומכת נלהבת במטרות „גרינפיס" שלא יכלה להתפנות להופעה, העלתה תרומה כספית גדולה.

להקת „מריליון" תרמה את כל ההכנסות מהופעתה בלונדון, לארגון שהקים פיט טאונסנד ושמו „דבל אר", המטפל בגמילה מסמים קשים ואלכוהול. להקת „תמרונים תזמורתיים בחשיכה" הקדישה הופעה אחת למען ילדים נכים. ארגון „אוח", המטפל במכורים לסמים קשים, יזכה לתרומה נכבדה מקונצרט שיתקיים בחודש מאי, לזכרו של פיל ליינוט המנוח, שנפטר בגלל סיבוכים בכבד לאחר שנים של שתייה כבדה ושימוש בסמים. בין האמנים שכבר הבטיחו את השתתפותם: פול יאנג, ניק קרשו ואליסון מוייט.

„טראסט המוחות" במרכז למחקר גרעיני פיתח עור־מלאכותי

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

המחלקה לכימיה של קרינות מרכז למחקר גרעיני בנחל שורק פיתחה עור מלאכותי, שעבר את כל שלבי הניסויים ואף הוכר ע"י מנהל המזון והתרופות בארה"ב.

על כך מסר מנהל המרכז גדעון פרנק בסיור עתונאים, שנערך במרכז בנחל־שורק.

העור המלאכותי פותח בשיתוף עם מפעל „קומיקרון סיינטפיק" ברחובות, וצוות המחלקה לכירורגיה פלאסטית בבית החולים „שערי צדק" בירושלים.

העור המלאכותי משמש כתחליף לעור אדם לכיסוי זמני של פצעי כוויה קשים, לאחר שורה של ניסויים קליניים שבהם טופלו בהצלחה למעלה מ־100 פצועים, והוקם לאחרונה מיתקן חצי תעשייתי לייצור החומרים בכמויות מסחריות, להרחבת השימושים בארץ ולצרכי חדירה לשווקי יצוא מחוצה וקארה"ב.

מנהל המרכז הצביע גם על פרוייקט אחר של עיקור מצעי מזון לחיידקים כאמצעי דיאגנוזה בשיתוף עם חברת מעבדות „חי". פרוייקט נוסף, שהוזמן ע"י שותף תעשייתי מארה"ב הוא פיתוח שיטות בליינר רב הספק לצורך פיתוח מקור של קרינת רנטגן לליטוגרפיה של שבבי סיליקון. בין יתר הפיתוחים של המרכז מנה מנהלו מערכות גילוי חפצים חשודים ומוכרחים באמצעות רנטגן. בין המערכות שיוצרו: מערכת לבדיקת רכב, מערכת לבדיקת מזוודות על גבי מסוע מסתובב, מערכת לבדיקת חבילות ומערכת לבדיקת מטען כבד.

מנהל המרכז בנחל שורק גדעון פרנק קבל על מחסור במשאבים להמשך ביצוע הפרוייקטים הבסיסיים שפותחו. המרכז, אמר, מכסה כיום כ־58 אחוז מתקציבו באמצעות התקשרויות עם הסקטור התעשייתי והעיסקי אולם אין ביכולתו, להשקיע בפרוייקטים לטווח ארוך מעבר לשלוש שנים. בכל העולם, אמר, פיתוח פרוייקטים לטווח ארוך ממומנים ע"י הממשלות המתייחסות למחקר ופיתוח כאתגר לאומי.

במרכז למחקר גרעיני בנחל שורק מועסקים כיום 150 מדענים ומהנדסים המהווים „טראסט" של מוחות בעל פוטנציאל מחקרי ומדעי ברמה עולמית.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה להוספת לאחוזי בניה במסגרת 6% ברחוב הגולן מס' 15 גוש 6636 חלקה 73.

תיק בנין 11/914־015

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה
הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי האדם נזלה לאיחוד החלקות: 30, 31 בגוש: 11661 בין שד' ההסתדרות ורחוב 655 ממרץ חיפה, למגרש בניה אחד בסטייה מתוכנית חפ/186 א' המראה אותם כשני מגרשי בניה נפרדים.

אפשר לעיין בבקשה במחלקה לתכנון עיר בבנין העיריה, רחוב ביאליק 1, חיפה, בימים א',ג',ה' בין השעות 08.00־11.30.

המעונין להגיש התנגדות לבקשה, יגישה לפי הכתובת דלעיל, תוך 15 יום מיום פרסום זה.

איתמר יעוביין
מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
אשקלון
עירית אשקלון

בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה — 1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה ע"י אליאס זכריה. מהות הבקשה: שימוש חורג בייעוד קרקע ומבנה מלאכה למסחר בניגוד לתכנית מתאר 101/03/4 בכתובת פינת רח' רמז/אלי כהן. אלון מרדכי לחקלה. [illegible]

המעוניין יוכל לעיין בבקשה האמורה במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבנייה אשקלון בשעות קבלת קהל. כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע רשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים במשרדי הועדה תוך 14 יום מפרסום זה.

בני ועקנין — מ"מ ראש העיר
יו"ר ועדת המשנה לתכנון ובנייה אשקלון

ועדת משנה לתכנון ובניה
חולון
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

תיק בנין 5826

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 3 גוש 7,162 ברח' גוש עציון מס' 1 חולון, הכוללת הקלה של 6% משטח המגרש 508 מ"ר בשתי הקומות לדיירי הבית לשיפור תנאי התכנון והדיור.

החלקה נמצאת באזור מגורים. את התוכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון רחוב ויצמן בשעות קבלת קהל. לכל מי שיש התנגדות יוכל להגישה לועדה תוך המועד של 14 יום מיום פרסום.

עו"ד ח. שרון, יו"ר ועדת משנה לתכנון ובניה חולון

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
„מורדות הכרמל"
רחוב שער פלמר 1, חיפה
טל. 664690, 668188
חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי „מורדות הכרמל"

נמסרת בזאת הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי למשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה „מורדות הכרמל" (להלן הועדה), הוגשה בקשה מאת „מאורות", לאישור תשריט לאיחוד קרקע מס' סידורי 85/בימ/1119 בגוש 11144 חלקות 175, 176 (להלן תשריט החלוקה) בסטיה מת.ב.ע. מס' 139, בשכונת משכנות דרך הרב מישקובסקי. מהות הסטיה: ביטול הגבול בין חלקות 175 ו־176.

כל המעוניין רשאי לעיין בתשריט החלוקה במשרדי הועדה, רח' שער פלמר 1, חיפה, בימים א',ד',ה' בשעות 800־1200, וכל המעוניין רשאי להגיש התנגדויות לאישור הבקשה במשרד הועדה תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

שלמה עובדיה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה „מורדות הכרמל"

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה — 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבנייה
תל־אביב־יפו
הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה — 1965

הרינו מודיעים בזאת שהוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניית תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה להתקנת מערכת סולרית על גג עליון המהווה המשך חדר המדרגות על הגג, ברחוב עיר שמש מס' 51, גוש 6615 חלקה 183, תיק בנין 0978־051.

בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין את כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי — סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבנייה, תל־אביב־יפו

טלוויזיה

08.15 חשבון פשוט ד': זווית. 08.40 כלי טורות: שווא 1. 09.00 אנגלית ח'. 09.20 מדעי הטבע ה'־ד': אוויר לנשימה. 10.10 אנגלית ו'. 10.30 הגיל הרך — רחוב סומסום. 11.00 צרפתית. 11.15 חשבון ה': דירוגן לעשרוני. 11.30 גיאוגרפיה ז'־ט': משפחת אבות צרפתית. 12.00 ארץ מולדת: להיות מטול בארץ־ישראל. 12.25 ספרות (על־יסודי): האמלט — הממלכה המורעלת. 13.00 מוסיקה ע"י — העשרה: מוסיקה מן העולם השלישי — המוסיקה של ג'מאיקה. 14.00 האבולוציה — פרק 7: תהליך הברירה הטבעית (2) — כיצד מסתגלים יצורים חיים וצמחיה המדבר לתנאי המדבר? שיחה עם פרופ' אבינרי מאוניברסיטת הנגב. 14.20 לורל והרדי. 14.45 HELLO ISRAEL. 15.00 SPORTS SPOTS — רחוב סומסום — הצעלים של אבנר. 15.30 קשת וענן — רחל * תכנית המספרת על רחל המשוררת ועל רחל אמנו. 16.00 פרפר נחמד — פסים פסים. 16.25 ריק טרפין — פרק 5: המרדף — טרפין, שנשדד בידי שודדי־דרכים מתחזה, מגלה שואת היתה אשה — בלינדה שמה. כשהיא נקלעת לצרה הוא חש לעזרתה. 17.00 ערב חדש — מנחה: רפי רשף. 17.30 „גבג לחרשות" — תכנית שבועית חדשה. לגיל הרך. 18.00 „נקודת שבירה" — סידרת דרמה אנגלית בת 6 פרקים. גיבורי הסידרה — הם נער ונערה, שחקני טניס מוכשרים מאוד, שמעמדותיהם החברתיים מעמידים להם מכשולים בדרכם לזכוכות. בפרק הראשון: בדי, נער משכבה כלכלית — חברתית נמוכה, הוא שחקן טניס. מאמן מקצועי מגלה אותו באקראי ומציע לאמנו חינם אין כסף. בבית־הספר מתנגדים שבדי ייעדר מן הפעילות הספורטיבית של בית־הספר, וכדי מתסכך עם חבריו. את הסידרה כתב ג'רמי ברנאם על רקע נסיונו האישי כשחקן טניס. 18.32 „כתרנו לך" — שירים וריקודים (ערבית). 19.00 „ספארי של הרפתקות" — סדרת סרטי טבע. פרק חמישי: „חיות השלגים". הסתגלותן של החיות לחיים בשלג. נצפה בקופים החיים בשלג ביפן, ואחר־כך נצפה באיילים החיים בפארק ילוסטון (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.02 „שלושה בדירה אחת" הפרק האחרון „שניים בקן הקוקייה". 20.30 „כלבוטק". 21.00 מבט לחדשות. 21.40 מבט שני. 22.20 „מעמד משלו" — דרמה אנגלית. על סף סיום לימודיו בביה"ס התיכון מתכנס הסגל לדון בעתידו של התלמיד פיל טיילר. מעמדו של פיל בבית־הספר רעוע, והוא איננו משתלב בנוהגי המוסד הידוע לטובה ברמתו ובהישגיו הספורטיביים. הנהלת בית־הספר משיגה לפיל עבודה בתור עיתונאי, שם יצליח יותר, לדעתם. היקבל את דעתם או יפנה בכל זאת לאוניברסיטה? מחוזו של ראג לוסי, בהפקת הבי.בי.סי. 23.05 „גלריה" * תכנית העוסקת באמנויות, בארץ ובעולם. 23.45 „פסוקו של מקום" — מבט אל דימונה. חדשות.

רדיו

קול־המוסיקה

06.02 „צלילי בוקר". 07.07 „בוקר טוב": באך: סוגה, באך: פרטיטה בלה מינור, לחליל סולו. 07.30 „שחרית מוסיקלית". ויואלדי: קונצ'רטו בסול מינור, לכנור ותז', מס' 1. מוצרט: חמישיה במי במול מג'ור, לפסנתר וכלי־נשיפה. תומס ארן: פתיחה מס' 1 במי מינור. ברהמס: שלישיה במי במול מג'ור, לפסנתר, כנור וקרן. ברליוז: „הרולד באיטליה", סימפוניה עם ויולה אובליגטו. 09.30 „קונצרט בוקר". שומאן: קרייזלריאנה. מנדלסון: 2 מוטטים (מס' 2, מס' 3). אלגר: קונצ'רטו לצ'לו ותז'. מוסורגסקי: „תמונות בתערוכה", בעיבוד ראבל. 11.57 „מגישים שיר". 12.05 „מוסיקה קמרית". מוצרט: סונטה לכנור ופסנתר, במי מינור, ק' 304. דביוה: רביעיה לבאסון ושלישית כלי־מיתר ברה מג'ור. מוצרט: סונטה לכנור ופסנתר במי במול מג'ור, ק' 481. 13.00 „קונצרט צהרים". תומס ארן: סימפוניה מס' במי במול מג'ור. בטהובן: שלישיה מס' 9, בסי במול מג'ור, לפסנתר, כנור וצ'לו. קסטלנואבו טדסקו: רומנסרו צועני. פרננדו סור: מנואט ואטיוד לגיטרה, במי מינור. אסטנבה: רונדו קונצ'רטו לצ'לו ותז' במול מג'ור. צ'ייקובסקי: סוויטה מתוך „מפצח האגוזים". 15.05 „מילון מוסיקלי". 15.03 „ממגוף התקליטה". 16.00 „קונצרט מנחה". א.ח.א. הסמן: סימפוניה במי במול מג'ור. שוברט: „מרגנורה". קולה: סיפור פנטסטי. ינאצ'ק: אידיליה. סן סאנס: קונצ'רטו לכנור מס' 3. סיבליוס: „טפיולה", אופ' 112. 18.30 „אתנחתא" — בשידור חוזר. ומרי מדריגל: שירים ומדריגלים מתקופת הברוק, שירים מאת ג'. ארלמע, ג'ינג ושירי נשמה כושיים. 20.05 „ערב טוב". רספיגי: סוויטה שלישית המבוססת על מנגינות עתיקות. שוברט: מנואט במי במול מג'ור. 20.27 „מגישים שיר". 20.30 „מסורות מוסיקליות בארץ": חג שלושת הקדושים. בכבוס. היהודית והאורתודוכסית. 21.30 קונצרט מיוחד עם אמנים ישראלים במסגרת אירועי הפתיחה של האולם החדש ע"ש קראון. לתזמורת הסימפונית רשות השידור, מנצח: גארי ברתיני.

רשת א'

07.30 „היו שירים" — פזמונים ישנים ואהובים. 08.05 „תגוח" עם בני תבול. 08.30 „השיר לא תם" — שירים עבריים. 10.30 „ספונג'" — מגזין בשידור חי. 10.30 „רדיו קל". 11.10 „השידור היומי לבתי־הס: שידור לנוער ומחוזר. 11.30 „השכלה ודעת לכל": „קהילות ישראל". (הפעם: „חומי"). 12.05 „סעמי" המכה. 14.05 „לבת, לבן ולכל המתעניין" — תכניות לילדים (א) „חבורה", „איילה" ו„ניס" — ספור מתוך ספרה של נירה הראל „אמת ואני": ב) „הנסיך הקטן" — מאת אנטואן סנט־אקזופרי ג) „ידידי מרחוב ארנון" — מאת לאה גולדברג. 14.45 „לילדים הגדולים": „חתול בשק" — ילקוט כלבנו. 15.25 „השכלה ודעת לכל". „מרחבא" שעורים בערבית. 15.55 „ספר חדש". 16.05 „ספר פוליטי". 17.12 „מגישים שיר". 17.20 „האוניברסיטה הפתוחה": „תורת ההגה". והפעם: „מדע הבלשנות מהו" שיחה עם פרופ' אוזי אותי. 18.06 „מנות ערב" — משדר יומי. 18.47 פרקי היום בתנ"ך. 19.05 „שיעור בתלמוד". 19.30 שירים לעולים. 22.05 „שנינו ביחד וכל אחד לחוד" — עורך ומנחה: יונב כץ.

רשת ב'

06.05 „סע לשלום". 09.05 „ביקור בית" — עם רבקה מיכאלי. 10.10 „כל צבעי הקשת" — מגזין יומי. 12.10 „גל פתוח" — חדשות ופזמונים. 13.00 „בחצי היום". 14.06 „יש ענין" — עם גבי גזית. 15.10 „נעמי קסט". 16.05 „שירים ושעורים". 17.10 „יומן כלכלה". 18.06 „אצבע על הדופק" — שבועון בעניני בריאות ורפואה. 18.45 היום בספורט. 19.00 „היום הזה". 19.35 „עולם חדש" — מגזין חדשותי לעניני האדם וסביבתו. 20.05 פרקי חזנות „כבקשתך" — מזמור שיר. 22.05 „עוד פעם אחת" — תכניות בשידור חוזר. והפעם: „אין מקום אחר" — יום בכנקעה אל־ערבייה עם מוחמד ע'נאים — משורר ואיש ספרות ערבי־ישראלי. 23.05 „קפה ראשון" — חידונים מגוונים.

רשת ג'

14.06 „לי ולך" — שיר וברכה. 15.05 „חדש, חדיש ומחודש": עם שוש עטרי. 16.05 „מוסיקה לענין". 17.05 „שוקו חם" — „המגמה מעורבת". 19.05 „מקום בצמרת" — מצעד הפזמונים הישראליים. 22.05 „אדום עתיק" — שירים שלא נס ליחם, עם קובי בריקאי. 00.10 „עיני ג'או".

גלי צה"ל

06.00 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 06.10 צלילי בוקר — שירים עבריים. 06.20 אוניברסיטה משודרת: בקריה הורמונלית של המיריון. מרצה: פרופ' צבי נאור. 07.07 שבע אפס שבע, עם אתן ליפשיץ. 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 נכון לעכשיו, עם רפי שרף. 11.05 טעם של פעם, עם אורלי יניב. 12.05 להיט לתאכול. 13.05 בסגנון ישראלי, עם אלי ישראלי. 15.05 כה יש עם ארז טל. 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שירים עבריים. 16.55 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 יומן גלי־צה"ל. 17.30 כוננות — מגזין גלי־צה"ל לעניני צבא ובטחון. 17.50 יומן ספורט. 18.05 שעה קלה על כלכלה. 18.35 כוכב הערב. 19.05 „רדיו רדיו" עם יואב קוטנר. 20.05 „לא רק רוק". 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה מיוחדת: בקריה הורמונלית של המיריון. מרצה: פרופ' צבי נאור. 22.05 על הרבש ועל הביפאק — שירים שהזמרה אוהבים. 23.05 אהבה קלאסית, עם פנחס עירן. 00.05 ציפורי לילה, עם יובל מסקין. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

קולנוע

תל־אביב

אסתר: תפילה למוות 4.30 — 7.15 — 9.30
אורליו: הליצנים
בית לסין: מי מפחד מהשכן ממול 23.15
בן־יהודה: חזרה לעתיד 4.10, 7, 9.30
גת: הרבה ולא כלום 7.00, 9.00
גורדון: כתר ני' 4.30, 7.10, 9.30
דקל: לילות לבנים 7.00, 9.30
וויבויאין: הג'יגולו האמריקני 7.15, 9.30; נשים להחות 12.00
הוד: רוקי 4
מוזיאון תל־אביב: סהרורים 4.30, 7.15, 9.30
לימור חדש: כבודו של פריצי 7.00, 9.30
מאי: מסע עסקים של אבא 4.15, 7, 9.30
סינמה 1: בשם כל בני ביתי
סינמה 2: שושנת קהיר הסגולה 6.15, 9.15
סארים: פרפר 5; מציצים 11.30
רבינזון:
חן 1: שנת הדרקון 4.15, 7, 9.40
חן 2: גלגלי תהילה 5.00, 7.20, 9.45
חן 3: סיפורה של מארי 4.45, 7.20, 9.40
חן 4: ביה"ס לאסירים מתחילים 10.30, 1.30, 4.45, 7.20, 9.40
חן 5: רומן על בטוח 10.30, 1.30, 4.45, 7.00, 9.40
שחף: בשם כל בני ביתי 6.15, 9.15
תל־אביב: רוקי 4
תכלת: צייר הצבאים 5.45, 9.00
צוותא: נגרע • במקום חלום 8.00

רמת־גן וגבעתיים

אואזיס: שנת הדרקון 6.50, 9.30
ליליו: כבודו של פריצי 7.00, 9.30
ארמון: קומנדו 5.00, 7.15, 9.30
רב־חן:
גן 1: סיפורה של מארי 5, 7.30, 9.40
גן 2: בירדי 5, 7.20, 9.40
גן 3: גלגלי תהילה 5.00, 7.20, 9.45
גן 4: הרבה ולא כלום 6.45, 9.15

ירושלים

אורמן: קומנדו 4.30, 7, 9
אורנע: מה ראו עיני החתולה 4.30, 7, 9
בית אגרון: אצבעוני 16.00; שומר היערות 17.45; היו זמנים באמריקה 20.15
בנייני האומה: מס העסקים של אבא 6.30, 9.00
כפיר: חזרה לעתיד 4.30, 6.45, 9
הבירה: המפתח 4.30, 7.00, 9.00
סמדר: שושנת קהיר הסגולה 7.00, 9.15
מיטשל: הרבה ולא כלום 6.30, 9.00

חיפה

ארמון: קומנדו 4.30, 7, 9.15
אורות: המאהב 4.30, 7, 9.15
חן: תפילה למוות 4.30, 6.45, 9.00
עצמון: משאלת מוות 3 4.30, 7, 9.00
פאר: להב משונן 4.30, 6.45, 9.00
קרן אור המרודע: קאוס 6.00, 9.00; ישו כוכב עליון 11.30
רון: רוקי 4 4.00, 6.45, 9.00
אמפי: חזרה לעתיד 4.30, 7.00, 9.15
אורלה: בירדי 6.45, 9.15

נתניה

שרון: מטרה 7.00, 9.15
סטודיו: אמריקאית בפריז 7, 9.15

חולון

סביון: רוקי 4 4.30, 7.00, 9.30
מגדל: שנת הדרקון 7.00, 9.30

בת־ים

עצמאות: רוקי 4 4.30, 7.15, 9.30

הרצליה

היכל: רוקי 4 4.30, 7.15, 9.30
מלון דניאל: תרגיל למרגל מתחיל 7.15, 9.30

באר־שבע

חן: רוקי 4 7.15, 9.30

חדרה

חף חדרה: קור השתיקה 7.00, 9.15

תיאטרון

תיאטרוני ישראל

הערב, יום ג', 11.2

תיאטרון הבימה:
ניסים ונפלאות
בקופסות שימורים: 20.30
הפרדס: 20.30
עוולה: במרתף: 20.30
הבית ברחוב שינקין — באולם „נחמני": 20.30

התיאטרון הקאמרי
קסטנר
„הצגה שלא תישכח": 20.30
קידוש - צוותא: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ג' 11.2 בשעה 16.30
ד"ר א' יסעור
על הסוציאליזם של מרטין בובר

שרותים ● עזרה ● התחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים: רמת־יוסף — מבצע סיני 20.
חולון: אסותא — טרומפלדור 4.
ירושלים: קופ"ח מרפאת רוממה, רח' המ"ג 28.
נתניה: הנשיא — שד' וייצמן 36.
פתח־תקוה: סופרפארם — שפירא 43.
רמת־גן: רש"י — רש"י 13.
תל־אביב: לב העיר — אחד העם 69; קופ"ח לאומית — הפטמן 4.
חיפה: הנשיא — שד' הנשיא 33.
רחובות: כללית — בני משה.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה', שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
● הדסה ע"כ — ילדים, עיניים, א.א.ג.
● ביקור חולים — פנימית, נשים.
● שערי צדק — כירורגיה, אורטופדיה.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות וחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' ברנר 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ב', טל' 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים 20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל': 03-285822, 03-294549.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לעזרה וליעוץ הטלפוני, טל' 03-5232432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-669911.
ער"ן תל־אביב — טל' 03-261111.
ער"ן חיפה — טל' 04-538888.
ער"ן באר־שבע — טל' 057-41111.
ער"ן נתניה — טל' 053-35612.

סילוק מיטורדים
בוקר עת"א לקסרים ולחומים — טל' 186.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, נהריה — טל' 81112 [illegible]

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יעסוק מידע טלפוני בימים א'—ה' 20.00—08.00, בימי ו' 15.00—08.00. טלפונים: 03-433500.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 1244. חדרה — 22444.

רכבות

מתל־אביב לירושלים: מת"א דרום בימים א'—ה': 16.00. מבני ברק 8.18.
לחיפה: בימים א'—ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00.
לנהריה: בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00.

מירושלים לתל־אביב דרום: בימים א'—ה': 7.30. בימי ו' וערבי חג: 7.30.
לבני־ברק ולחיפה: בימים א'—ה': 16.00. בימי ו' וערבי חג: 11.30.

מוניות בתי־גלים:
לירושלים — א'—ו': 7.00.
לתל־אביב — א'—ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.10, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30.
מנהריה לחיפה ולתל־אביב: 6.35, 9.00, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38. לירושלים 5.35.

אליצור נתניה – גליל עליון 97:106

מאת עמית גל

במשחק כדורסל בבית בנדל למען מרכז איזורי לילדים מגועי מוחין בעפולה (סי.פי.) גברה אליצור נתניה על הפועל גליל עליון 97:106 לאחר 41:58 במחצית.

לאליצור נתניה קלעו: הול 21, פייר 20, סימס 20, רכיב 11, ברכה 10, נברסון 17, ופאל 7.

לגליל קלעו: בראון 28, ליף 26, סימס 13, חזן 12, כהן 11, מנקין 4 ולוסטיג 3.

שפטו שגב וגבר לעיני 1000 צופים.

המשחק נערך בחסות „קול העמק והגליל".

ארל ויליאמס עבר לשיפוט

מאת יצחק ויסהוף

הפגישה המשולשת שהתקיימה אתמול במועצת פועלי ת"א בין מזכיר המועצה תדי קאופמן, מחזיק תיק הספורט בהסתדרות יעקב ישי ומזכ"ל הפועל יצחק אופק לא הניבה בשלב זה תוצאות.

מחזיק תיק הספורט ביקש לרחות את הדיון עד אשר יקבל ממחזיק תיק הפועל אלי מילר את הרו"חות הכספיים של הפועל ת"א.

בינתיים ממשיכה קבוצת הכדורסל להתאמן. אמש קיימה הקבוצה משחק אימון נגד בית"ר ת"א. הנקודות במשחק זה לא נספרו אך אנשי בית"ר מסרו כי הם אלו שניצחו. אגב במשחק שפט... ארל ויליאמס שלא מתאמן עקב פציעה.

במסיבת עיתונאים לקראת משחק הכדורסל ביום חמישי נגד צ'כיה:

המאמן הצ'כי: נגבור עליכם
צבי שרף: להתגבר על הפציעות

מאת יצחק ויסהוף

„המשחק ביום חמישי יהיה שקול ואני מקווה כי נבחרתי תגבר על הנבחרת הישראלית למרות שאינני מכיר את הנבחרת שלכם. נבחרת צ'כיה נמצאת היום בכושר משחק כפי שהיתה באליפות אירופה האחרונה שם סיימנו במקום השני" — דברים אלו אמר אמש פאבל פטרה מאמנה של נבחרת צ'כיה במסיבת עיתונאים שנערכה בהרצליה.

המאמן הצ'כי סיפר כי נבחרתו אינה מתכוננת למשחק באופן סדיר: „קיימנו טורניר בשבדיה בו השתתפו בנוסף לנבחרתי גם נבחרות בריה"מ, צרפת, שבדיה ונבחרת אמריקנית. הטורניר הזה היווה הכנה לקראת המשחק נגד ישראל. נבחרת נפגעה מכך ששני כוכביה קרופילאק וראנייק משחקים באירופה. קרופילאק בבלגיה ורנייאק בלוכסנבורג". אמר פטרה.

המאמן הצ'כי סיפר עוד כי עד לאליפות אירופה האחרונה התקשתה נבחרתו לשחק נגד נבחרת ישראל „אולם לאחר מפגש זה שברנו את המחסום הישראלי ואני מקווה כי ביום חמישי נוכל להציג את הרמה אותה הצגנו באליפות אירופה".

פאבל פטרה הוסיף שהכדורסל בארצו נמצא בעדיפות אחרי הכדורגל וההוקי מבחינת הפופולאריות שלו. „כיום אנו נמצאים שלושה מחזורים לפני תום משחקי הליגה. לאחר סיום הליגה יתקיימו טורנירים שונים ורק לאחריהם יערכו משחקי הגמר סל". דברי פטרה.

הנבחרת הצ'כית שהגיעה לישראל על שלל כוכביה, כולל השחקנים הותיקים, תערוך הערב ב־8, מחר וביום חמישי בשעות הבוקר אימונים בהיכל הספורט ביד־אליהו. הבוקר יערכו הצ'כים סיור בקיבוץ גבעת חיים וביום שישי לאחר המשחק יטיילו בירושלים.

מאמן נבחרת ישראל צבי שרף שנכח אף הוא במסיבת העיתונאים אמר: „יש עדיין בעיות של שחקנים פצועים בנבחרת. אנו עורכים כל יום שני אימונים. אמש לאחר האימון צפו שחקני הנבחרת בשתי קלטות של משחקי נבחרת צ'כוסלובקיה ביניהם הקלטת משחק ישראל — צ'כיה במסגרת אליפות אירופה האחרונה. נקווה כי בימים שנותרו לנו נתגבר על בעיית הפצועים" — אמר שרף.

ראש המשלחת הצ'כית יוזף ציסקה שזה לו הביקור השני בישראל לאחר שבפעם האחרונה היה בארץ לפני 23 שנה עם קבוצת סלביה בראטיסלבה אמר: „אני משוכנע כי הכדורסל הטוב ינצח. ואני תקווה כי תהיה זו נבחרתי. אני משוכנע גם כי היחסים הספורטיביים בין שני הארצות יתפתחו לאחר משחק זה".

הסגל גבר על מכבי חיפה 51:94

מאת יוסף חכם

סגל הנבחרת הלאומית בכדורסל הבניע אמש, במשחק אימון, בהיכל הספורט ביד אליהו את מכבי חיפה 51:94 לאחר 31:44 במחצית.

בשורות סגל הנבחרת בלט שוב ישראל אלימלך שישמש רכז ביום חמישי במשחק נגד צ'כיה שהמנצח בו יעפיל למשחק גמר הגביע העולמי. הנבחרת פיגרה בתחילת המשחק 20:13 אך בהמשך היטו ברקוביץ וג'מצ'י את הכף לזכות הנבחרת והובילו לנצחון קל.

● קלעו לסגל: ג'מצ'י 21, שפע 14, ברקוביץ 13, אלימלך 10, ריכליס 8, ויליס 8, מרסר 8, שלכטר 7, ליפין 3 וארי רוזנברג 2. למכבי חיפה הירבו לקלוע: באטס 19, וארי רוזנברג 14.

המאמן הישראלי צבי שרף סיפר בסיום שהנבחרת תקיים היום ומחר שני אימונים בכל יום ובכך יוכל לגבש את החמישיה שתיפתח במשחק עם הצ'כים.

● טניס

טניסאי הנוער נגד קפריסין בגביע גאלאה

נבחרת הנוער של ישראל בטניס עד גיל 21, הוגרלה לשחק בסיבוב הראשון נגד קפריסין, במסגרת גביע גאלאה.

המנצחת תתמודד בשלב הבא עם פורטוגל ומכסיקו.

המשחקים יתקיימו בין ה־7 ל־10 ביולי בפורטו, פורטוגל, בהשתתפות 29 נבחרות ומשחקי ישראל יהיו בבית ג.

משחקי חצי הגמר יתקיימו בין ה־14 ל־17 ביולי במולט, ספרד, והגמר ב־22־27 בוישי צרפת.

גילברט זכה בממפיס

הטניסאי היהודי ברד גילברט בן ה־24 מארה"ב המדורג שמיני, זכה באליפות ארה"ב באולמות בממפיס, טנסי, כשניצח במשחק הגמר את אלוף אשתקד והמדורג שני, שטפן אדברג בן ה־20 משבדיה 7:6, 5:7, 6:7.

לגילברט, שעשה באחרונה צעד גדול קדימה, הוענק פרס כספי בסך 45 אלף דולר.

יוהאלים ניסטרום בן ה־23 משבדיה, זכה בטורניר טורונטו, כשניצח במשחק הגמר את מילאן שרייבר שגובהו 2.03 מטר מצ'כיה 6:1, 6:4.

כל הפייבוריטיות ניצחו ברבע־גמר גביע הנשים

מאת יוסף חכם

אליצור ת"א — מכבי ת"א/הפועל ת"א — מכבי דרום/רמת־גן — אלה יהיו שני משחקי חצי־הגמר בגביע־המדינה לנשים בכדורסל ב־13 במארס.

כל הפייבוריטיות ניצחו אמש בתחרויות רבע־הגמר. האלופה ומחזיקת הגביע, אליצור ת"א/קרית־אונו, הביסה באולמה את בני־יהודה ת"א — 32:100 (20:49). לאליצור הירבו לקלוע: ענת דרייגור 26: פנינה ביאלוכסקי 23 ואורית ליטני 20. לבני־יהודה: סיגלית טרבולסי 12. שפטו: נוימן והילמן.

בגבעת־חיים ניצחה קבוצת מכבי ת"א את הפועל גבעת־חיים — 48:55 (21:32). אורלי קסטן (18) ורחל גוסטר (12) הירבו לקלוע למכבי ת"א. אלומה נורן (17) נורית הר־אבן (16) וסיון פרנק (13) היו הקלעיות המצטיינות בגבעת־חיים. שפטו: גולן ואריאלי.

קבוצת הפועל ת"א גברה באולמה על אליצור קרית־אונו — 48:69 (28:39). להפועל ת"א הירבו לקלוע: תמי גת 18 ואושרה קנצ'יפולסקי 18. לקרית־אונו: טלי קליין 15 ורונית פורת 14. שפטה: מירב ווילרברג.

מכבי דרום/רמת־גן לא התקשתה לנצח בראשל"צ את אליצור סלע ראשל"צ — מהליגה הארצית 56:79 (26:35). נילי עקריב (24) רביטל ביטון (20) וורדית אגאי (19) הירבו לקלוע למנצחות.

ברגיג חלה ועוזרו ניהל האימון בירושלים

האוהדים הרבים שהמתינו אתמול, באימון הפועל ירושלים, למאמן נינו ברגיג התאכזבו כשהמאמן לא הגיע כלל לאימון.

נינו ברגיג הודיע כי הוא חולה ואת האימון ניהל עוזרו, יאיר קלמנוביץ. לדברי ברגיג קיבל קלמנוביץ הנחיות לגבי האימון וגם לאחריו דיווח למאמן.

האוהדים הרבים הגיעו אתמול כדי ל„שכנע" את ברגיג להתפטר מתפקידו. המאמן אינו מתכוון לעשות כך אלא אם יידרש על ידי יו"ר מחלקת הכדורגל בהפועל ירושלים חגי אפרת.

אפרת הודיע אתמול לשחקנים כי הוא רואה בהם את האשם לארבעת ההפסדים הרצופים ולא בנינו ברגיג.

ברגיג סיפר אמש כי יגיע היום לאימון רק אם ירגיש טוב. בין חברי תאגיד הפועל ירושלים מצדדים רבים בפיטוריו של המאמן ואולם מולם ניצב חגי אפרת שתומך במאמן.

נבחרת הכדוריד הביסה את איי פארו 20:39

שרות „על המשמר"

נבחרת ישראל בכדוריד גילתה אמש, במשחקה הרביעי באליפות העולם דרגה ג', עליונות גבוהה בהביסה את איי פארו 20:39 לאחר 11:19 במחצית.

הישראלים הוליכו ברוב דקות המשחק והמאמן איגור ביאליק שיתף את מרבית שחקני הנבחרת.

לגבי סיכוי הנבחרת הרי שאם תורכיה תנוצח היום ע"י נבחרת הולנד תעפיל הנבחרת לבית הגמר.

● את השערים לנבחרת ישראל כבשו: קושניר 8, גרא 8, בלדר 6, דרוקר 5, גלבוע 5, סומך 3, רפאלי 2, רובינשטיין 1 ואבידן 1. שפטו ברוויל ומאייר מאוסטריה. באולם הנטל לעיני 50 צופים.

שחקן הנבחרת אמיר גרא, מוביל באליפות העולם את טבלת המבקיעים כזוכה 26 כיבושים.

שגריר ישראל בפורטוגל גדי רגנן, המלווה את שחקני הנבחרת הישראלית באליפות העולם יערוך היום בביתו קבלת פנים לשחקני הנבחרת.

„מסע שיכנוע"

מאת אשר גולדשלגר

שאול סוירי, יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, ינסה בכנס לראשי ההתאחדויות הכדורגל האירופיות להשפיע על חברי וועד הפועל של אופ"א לתמוך בבקשת ישראל לצירופה לאירופה.

סוירי יוצא הבוקר יחד עם מנכ"ל ההתאחדות לכדורגל יעקב הראל, לכנס ההתאחדויות האירופיות בכדורגל שיערך בסוף השבוע בפרנקפורט שבמערב גרמניה. השניים ינסו „לעשות נפשות" לקראת כינוס הוועד הפועל של אופ"א ב־27 בחודש זה ברומא.

לדברי סוירי חלק ניכר מחומן ואולי כולו, ינוצל למסע שכנוע של חברי הועד הפועל של אופ"א אשר יגיעו לפרנקפורט. במפגש זה ינסה סוירי לשאוב מידע על מאמנים פוטנציאליים לאימון הנבחרת הלאומית של ישראל.

לסרי הוחזר לסגל לקראת אנגליה

מאת אשר גולדשלגר

נבחרת הכדורגל של ישראל תחל הבוקר בהכנותיה לקראת המשחק עם נבחרת אנגליה ב־26 בפברואר.

ליום האימון שיימשך עד הצהריים זומנו 21 שחקנים אולם כבר עתה ברור שאחד מהם, ציון מרילי ממכבי חיפה, ישוחרר ושניים נוספים — נסים כהן ואלי כהן — ישתחררו בשל פציעות.

מאמן הנבחרת, יוסף מירמוביץ', שחזר אתמול מחופשה באילת יערוך היום לאחר האימון שיחה עם חניכיו על־מנת לפרט בפניהם את תוכניותיו עד למשחק מול האנגלים.

נסים ברדה לא נכלל בסגל כמו גם השוער אריה חכבי עליו ויתר מירמוביץ' עוד לפני המשחק עם סקוטלנד.

מאידך החזיר המאמן הלאומי לנבחרת את מגן הפועל תל־אביב גבי לסרי, המרצה עדיין עונש הרחקה שיסתיים עוד לפני המשחק עם אנגליה.

ביום שלישי הבא תגביר הנבחרת את הכנותיה ותקיים שני אימונים. אחר־כך, סמוך למשחק תתכנס הנבחרת למחנה־אימון.

איסיה תומאס בן ה־24, שקלע 30 נקודות ו„קטף" עשרה כדורים חוזרים, הוליך את נבחרת המזרח לנצחון על המערב 132:139 לאחר שלמערב היה יתרון 100:102 ברבע הרביעי והאחרון. לארי בירד קלע 23 נקודות. היה זה הנצחון ה־24 של המזרח על המערב ב־36 המיפגשים של כוכבי האנ.בי.איי והשישי בשבעת המשחקים האחרונים. קארים עבדול ג'אבר בן ה־38, קלע רק 21 נקודות וכשל פעם נוספת להיבחר ככדורסלן המצטיין ב־15 המיפגשים בהם הופיע. ספאד ווב מאטלאנטה האווקס שגובהו רק 1.70 מטר ניצח בתחרות ההטבעות, ואילו לארי בירד מבוסטון סלטיקס ניצח בקליעות ממרחק. בתמונה נראה איסיה תומאס מדטרויט בנסיון קליעה מול חסימה של קארים עבדול ג'אבר (מימין) (תצלום: אי.פי.)

● כדורגל

מריו: הסבר פניך לתייר

מ.ט.ק. בודפשט — הפועל באר־שבע 0:8

מאת אברהם בר־לב

במשחק בין־לאומי שנערך אתמול בבאר־שבע גברה קבוצת מ.ט.ק. מבודפשט, הונגריה, על הפועל באר־שבע 0:8 לאחר 0:2 במחצית.

היה זה יומו החלש של שוער באר־שבע מריו זוכוביצקי שנאלץ להכנע לשני כדורים פשוטים שנבעטו לעבר שערו בדקות ה־29 וה־44.

זוכוביצקי שהיה מהמצטיינים בנצחון קבוצתו בשבת במשחק הליגה עם הפועל חיפה גילה אתמול עצבנות וחוסר בטחון, עובדה שאיפשרה להונגרים הטובים לכבוש בקלות יתרה את שערו.

האורחים מהונגריה שעומדים לפני פתיחת משחקי הליגה בארצם גילו יכולת גבוהה לעיני 1200 הצופים שבאו לחזות במשחק.

במשחקם בלטה המהירות שבהעברת הכדור מרגל לרגל והסיומת הטובה של חלוצי הקבוצה.

שלושת הבין־לאומיים של בודפשט, אירה פודר, אימרה בודה וג'ורג' בוגנר, גילו עדיפות על פני שחקני הפועל באר־שבע.

חלוצי באר־שבע, ובעיקר יובל אוחנה, הירבו להחמיץ מול השוער האורח, יוסף גספר.

הפועל באר־שבע שאמורה היתה להופיע בהרכב מחוזק עם שלושת שחקניה בעבר רפי אליהו, חיים בן־שנאן ועוזריה צבי נאלצה לשחק בהרכבה הרגיל. במחצית השניה שותפו שחקני ספסל רבים. שלושת שחקני החיזוק שעליהם דיבר המאמן נחום סטלמך לא נטלו חלק במשחק לאחר שאגודותיהם — הפועל לוד והפועל פתח־תקוה — לא נתנו אישור לכך.

השער הראשון לאורחים נכבש בדקה ה־29. אירה פודר קלט כדור ומזוית קשה שלח שטוח לעבר השער. מריו זוכוביצקי נראה קולט ללא בעיות אך להפתעת הכל שמט את הכדור ודחק אותו בקצה האצבעות אל תוך שערו.

דקה לפני תום המחצית הראשונה העלה ג'ורג' סיאברט את התוצאה ל־0:2 לאחר ששלח כדור חלש למרכז השער. זוכוביצקי לא היה ערני ונכנע בפעם השניה במשחק.

במחצית השניה שילבו שני המאמנים שחקני ספסל רבים. לבאר־שבע לא הועילו החילופים.

האורחים הוסיפו למאזנם שער שלישי כאשר סיאברט בעט כדור חזק פנימה בדקה ה־58 — 0:3.

בדקה ה־60 נכנס הצעיר יהודה אלו במקומו של מריו זוכוביצקי. מכאן ועד לסיום הפכה מלאכת ההבקעה ההונגרית לקשה יותר.

שפט יצחק יחבס לעיני 1200 צופים.

● בודפשט: גרפר ופטרת אשטון, יאנוש (אישטוון), כות, טיבור, סיאברט, פודר, פיליפ, מורה, בוגנר, טודרקורצ'י. כן שותפו פכה, קצ'נסיק, אישטוון, קקשה ואורסקי.

● הפועל באר־שבע: זוכוביצקי, בן־חמו, דוידי, אילוז, אוחנה, עוזן, דהאן, שושני, עזרן וייצמן, אוחנה. כן שותפו: אלוש, אלמליח, בן־יעקב סולטן, אבוגזיר ואורן.

20 מ־52 משחקי הגביע העולמי – בביתך

מאת אתי רונאל

הטלוויזיה הישראלית תשדר 20 מתוך 52 משחקי הגביע העולמי בכדורגל, שיתקיימו במכסיקו מה־31 במאי ועד ה־29 ביוני — כך החליט אתמול הועד המנהל של רשות השידור.

מחלקת הספורט הציעה לשדר 36 משחקים, הנהלת הטלוויזיה אישרה 26 ואילו הועד המנהל העמיד את המספר על 20 משחקים מתוך מגמה שלא להעמיס העמסת יתר על הצופים, שאינם מעוניינים בשידורי ספורט בשעות השיא של הצפיה בין 21.00 ל־23.00.

עשרה מהמשחקים ישודרו בשידור ישיר בשעה 21.00 ועשרה בשעה 10.00. מחיר השידורים — 500 אלף דולר.

חבר הועד המנהל, רוני פיינשטיין, הציע להקצות לשידור סכום של 350 אלף דולר בלבד. ואולם בישיבה הובהר כי בין אם ישדרו משחק אחד או את כל 52 המשחקים ישאר הסכום אותו הסכום.

מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, אמר, כי אם לא ינוצל סכום זה למטרה שלשמה הוקצב על ידי משרד האוצר. לא ברור אם אפשר יהיה לנצלו למטרה אחרת. „יש לזכור כי לחגיגת הספורט הזאת, המתרחשת אחת לארבע שנים, שותפים מאות מליוני צופים מכל העולם. ויש לתת לצופה הישראלי את התחושה שהוא מקבל את מלוא התמורה עבור האגרה" — אמר פורת.

הוא הוסיף כי סקר צפיה שנערך לאחר שידור המשחקים האולימפיים הוכיח, כי 60% מהציבור הביע שביעות רצון משידורי הספורט, ששודרו כמעט מדי יום ביומו ואף בשעות הקטנות של הלילה עד הבוקר.

ריבר פלייט־פולין 4:5

קבוצת הכדורגל הארגנטינית ריבר פלייט ניצחה במאר דל פלאטה את נבחרת פולין 4:5 (1:0).

נבחרת הכדורגל של אורוגוואי זכתה בטורניר מאיימי, בנצחה בגמר את דפורטיבו קאלי מקולומביה 0:2.

נבחרת הכדורגל של מזרח גרמניה ניצחה בקירטארו, מכסיקו, את נבחרת בולגריה 1:2. ליברס (62) ווטצ'ה (72 מ־11 מטרים) כבשו למנצחת. ביאקוב (85) לבולגריה. לעיני 20 אלף צופים.

סנגל ניצחה בגמר הטורניר בדאקאר את סיירה לאונה 1:3 (1:1).

„אכזר מכל הקהל": אוהדי המעפיל נעלמו

בנת"ים כבר לא מתרגשים מאובדן מערכה * כפר־סבא וקרית־אתא „סגרו עניין" בפחות משעה * הקבוצות התחפרו בטבלה * ותיקים חוזרים לשחק

כדורעף עם אורי אפק

היה זה המחזור השני ברציפות בו התחפרו הקבוצות, ולא החליפו מקומות. כל 12 הקבוצות נותרו באותם המקומות בטבלה הלאומית בכדורעף. למראית־עין היה המחזור ה־15 די מעניין. היו בו 22 מערכות ושני נצחונות־חוץ: שריד 2:3 באילון על חניתה/מטה אשר, ונצחון־בזק של אליצור ת"א בעין־שמר (0:3). אבל המחזור היה קצר מאוד, שכן ב־16 מתוך 22 המערכות לא צברו המפסידות אפילו 10 נקודות לזכותן, דבר המוכיח חד־צדדיות.

קבוצת הפועל בת־ים כבר אינה מתרגשת מאובדן מערכה. נצחון־הבית שלה — 1:3 על הפועל עין־המפרץ/כפר־מסריק היה טבעי. כלא כמו בסיבוב הראשון.

הפועל המעפיל צברה באולם החדש בעין־החורש נצחון חיוור — 1:3 על הפועל רמת־אביב.

שתי הנאבקות על המקום השני „סגרו עניין" בביתן תוך פחות משעה: הפועל כפר־סבא הביסה את הפועל העוגן והפועל קרית־אתא את הפועל שער־העמקים.

מדאיג אותי שבמחזור בשבוע שעבר ראינו ב־4 מ־12 הקבוצות שחקני־מאמן. אם כבר התרגלנו לתופעה זו בקבוצות הפועל שער־העמקים והפועל שריד הרי שהפעם „זכה" מאמן חניתה/מטה אשר, מיכה נבון, ואת הפועל המעפיל ניהל אבישי קרפובסקי.

ברמת המעפיל נעלם האביב

בעין־החורש למדתי כי במעפיל טרם נראה אביב חדש... ורמת־אביב עדיין לא העפילה מעל לבינוניות.

„אכזר מכל הקהל", כך גם חברי וגני המעפיל, שבעבר זקפו ראש והניפו באהבה את קבוצתם הזוהרת. כיום, כצר לה, הם מפנים לה עורף. בין עשרות הצופים לא זיהיתי אפילו חבר המעפיל אחד לרפואה.

בימים כתיקונם היה „סמלה המסחרי" של המעפיל ארבעת בני משפחת קרפובסקי. היום הוטל כל הנטל על אבישי, הכדורעפן המצטיין שהפעם היה גם המאמן.

חוזרים לשחק

האב חיים לא נראה באולם. התאומים חנן ולביא, שחקן ומאמן, נעדרו גם הם.

המעפיל חסרה מוטיבציה. נראתה כקבוצה המשלימה עם מצבה. אבישי קרפובסקי חש לבטח כי לשחק זה משחק־ילדים לעומת לנהל. וכן נעשו מכסימום טעויות בהמעפיל. יניב בר־נצר לא פתח. במערכה האחרונה נלקח פסק־זמן ראשון, רק לאחר שרמת־אביב צימקה ל־12:13. במערכה, בה הפסידה המעפיל. ניתן היה לנצח אולם לדעתי שיחק יותר מדי המוסר הצעיר ניר מנור, שלא התאקלם. אבישי שב למגרש במקום ניר עופר, ובצמוד לניר מנור. כשאיתי דיין החל לשחק היטב הושב על הספסל וחזר כשהוא קר לחלוטין.

החמור מכל: מאיר גולן, אולי היחידי שמאוד איכפת לו והרוצה לנצח, אינו מופעל באופן מוחלט. מדוע אין מוסרים לו?

שמאי גלזר חייב לעשות הרבה יותר. בסופו של דבר הוא הבין־לאומי היחיד בקבוצה.

לדעתי, האלופה עדיין מספיק טובה ומסוגלת להרבה יותר.

מחמאות לכשרון יניב בר־נצר, שהוא צעיר שחקני הליגה ומזכיר במשחקו את דודו הגדול, דוד בר־נצר.

על רמת־אביב לדעת שאי־אפשר לשחק ללא מגישים. מה שעשו הפעם המגישים, אריק לויטה ונמרוד רם, ששיחקו לסירוגין, יחד עם המנחיתים, ובמיוחד יוסי ליפשיץ, זה היה ממש ניטרול. שחקני רמת־אביב גילו משחק מפוזר, חסרו ריכוז ולהערכתי במאמץ קטן יכלו לזכות במערכה הרביעית, ואולי במשחק כולו.

השופט המבטיח אמנון נשר ועוזרו הוותיק אהרון קמל, התאימו את עצמם לרמת המשחק.

זרקור על המחזור

* מכסימום אפשרויות – עשר מערכות בשבועיים השיגו כדורעפני הפועל שריד כשגברו הפעם באילון 2:3 על חניתה/מטה אשר. במערכה החמישית היתה התוצאה – 14:16. יפה!

* הוותיקים שבים. מאיר כץ מככב בעין־המפרץ/כפר־מסריק; מיכאל אור משחק בהעוגן; מיכה נבון מתגבר את חניתה/מטה אשר. מי בתור?

* שיא נקודות שלילי צברה עין־שמר/ברקאי באולמה. סך־הכל 11 נקודות מול אליצור ת"א.

* אף לא חבר ובן משפחה מהמעפיל לא בא לחזות במשחק הביתי עם הפועל רמת־אביב. טוב שרפי דיין, אבא של אתי דיין מקיבוץ מעברות, בא. הוא היה „קהל ביתי".

* קבוצת הפועל העוגן זכתה לבית. החל מהמחזור הקרוב תשחק הקבוצה באולם החדש בקיבוץ.

* מומלץ למאיר ברנשטיין, המנהל המסור של הפועל רמת־אביב, לרכוש מכנסיים בצבע אחיד. לא נעים שלשישה שחקנים מכנסיים בשישה צבעים שונים ואולי לקח כונס הנכסים את המכנסיים של הפועל ת"א?).

הטבלה הלאומית (אחרי 15 מחזורים)

1.	הפועל בת־ים	6–45	30
2.	הפ. קרית־אתא	14–38	27
3.	הפ. כפר־סבא	12–36	26
4.	הפועל המעפיל	18–35	25
5.	אליצור ת"א	20–33	25
6.	הפ. עין־המפרץ	24–30	24
7.	הפ. מטה אשר	29–26	22
8.	הפ. רמת־אביב	32–24	21
9.	הפועל שריד	34–22	21
10.	הפועל העוגן	40–12	17
11.	עין־שמר/ברקאי	42–10	17
12.	הפ. שער־העמקים	45–5	15

מה נראה במחזור הערב?

* הפועל עין־שמר/ברקאי — הפועל המעפיל [illegible]
* [illegible]
* הפועל שער־העמקים — הפועל כפר־סבא [illegible]
* הפועל העוגן — הפועל בת־ים [illegible]
* אליצור ת"א — הפועל עין־המפרץ/כפר־מסריק [illegible]

שישיית המחזור ה־15

* עמדה מספר 1 - אורי עטרמי (הפועל עין־המפרץ/כפר־מסריק).
* עמדה מספר 2 - יורם דויטש (אליצור ת"א).
* עמדה מספר 3 - תומר שיין (הפועל שריד).
* עמדה מספר 4 - רפי רולניק (הפועל בת־ים).
* עמדה מספר 5 - יניב ברנ'צר (הפועל המעפיל).
* עמדה מספר 6 - נסטור אפשטיין (הפועל שריד).

● כדורסל

חולון – אלופת הפועל לנוער

קבוצת הנוער של הפועל חולון הוכתרה כאלופת הפועל בכדורסל לאחר שגברה בגמר על הפועל עמק־יזרעאל — 77:91.

המשחק נערך במסגרת אליפות הפועל בכדורסל, בה נטלו חלק 267 קבוצות מכל הגילים.

משחקי־הגמר נערכו בסוף השבוע באולם הספורט של קיבוץ גבת. תוצאות משחקי־הגמר היו:

● נערים: הפועל חיפה – הפועל כפר־הנשיא 50:102.
● נערות: בני־יהודה ת"א – הפועל גן־שמואל 42:76.
● ילדים: הפועל חולון – הפועל אשקלון 21:63.
● ילדות: הפועל עפולה – בני־יהודה ת"א 28:44.
● קט־סל: בנים: הפועל עפולה — הפועל אשקלון 42:55. בנות: הפועל גבעת־חיים — הפועל עפולה 47:48.

קרית־טבעון ניצחה בכדורמים

הפועל קרית־טבעון פתחה את ליגת־החורף בכדורמים בשני נצחונות. היא גברה על הפועל גוש־זבולון — 7:14. ועל עמק הירדן/אפיקים — 8:10.

האלופה, הפועל גבעת־חיים ניצחה את הפועל פ"ת — 4:16. עופר פרידמן מגבעת־חיים הבקיע 6 שערים.

טיפוח מאמנים מקומיים יסייע לספורט בקיבוץ

מאת אמנון בהן, רכז הספורט הבין־קיבוצי

ההנחה שמאמן טוב יכול להביא להישגים נתקלת בתפיסה נגדית: קודם קיים הפוטנציאל ואחר־כך המאמן. הויכוח קיים והוא יישאר ללא תשובה חד־משמעית. אולם עצם המחשבה שבידי המאמן נתון הכל מטילה עליו אחריות רבה.

ידועה האימרה „לנצחונות הרבה אבות ואילו הכשלון יתום". האם זה כך?

תורת האימון הינה כיום נושא ללימוד מעמיק. בניגוד לתפיסה שכל אחד יכול להיות מאמן. אימון כולל כמה מרכיבים יסודיים: דידקטיקה, פסיכולוגיה ספורטיבית, פיזיולוגיה וידע רחב בתחום המקצועי.

התמודדות אישית

הכשרת מאמנים אינה דבר של „זבנג וגמרנו". לעתים חושב כל מי שסיים קורס מאמנים שבזה יש להסתפק. זו רק התחלה. הנסיון, הלמידה העצמית וההשתלמויות הם מרכיב חשוב שלא ניתן לבטלו.

בתנועה הקיבוצית ישנו מספר לא מבוטל של מאמנים בענפים השונים ברמה הלאומית, שצמחו מהשטח. חלקם היו ספורטאים פעילים שאת המשך קידומם העצמי הם רואים כמאמנים. הם מתבססים על ידע עצמי, כמו שחוו זאת בעצמם, כמובן עם השתלמות ולימוד, אבל הידע והנסיון האישי הוא גורם מכריע.

אמנם, המאמנים בתנועה הקיבוצית אינם רוב בליגה הלאומית בענפים הפופולאריים, אולם בליגות מהארצית ומטה מהווים גורם לא מבוטל, אם־כי לא מספיק. אחד הדברים שיש לעשותו הוא להקים סגל של מאמנים בענפים השונים כדי שנוכל לקיים את הספורט בתנועה הקיבוצית ברמה נאותה.

בתנועה הקיבוצית נמצא מספר מאמנים מעולים במקצועות שונים כמו השחייה, הקליעה, הכדורעף והאתלטיקה. אלה הם מאמנים בכירים וחלקם גם מאמנים לאומיים.

אין זה מקרה שבמקצועות אלו, ונוספים, לבד מהכדורסל והכדורגל, ישנה התלבטות של המאמנים וזה מתוך היכולת שלנו לבוא לידי ביטוי ולהוות גורם רציני. מאמנים אלה צמחו מתוך הענפים ויש להם הבסיס והכישורים.

הבעייה המתעוררת בתנועה הקיבוצית היא בהתמודדות בין המאמן, שרואה את דרכו כמאמן מקצועי ואת האימון כדרך־חיים, ובין מוסדות הקיבוץ שעדיין לא למדו להעריכו כדבר מקצועי. הדבר מתנגש בדרך־כלל בשעות העבודה. סדרי־העדיפויות בתנועה הקיבוצית גורם לכך שהמאמן הרוצה להגיע לרמות גבוהות של אימון חייב להקדיש זמן רב. גם על חשבון העבודה.

הדבר מלווה לעתים בעימותים בלתי־פוסקים עם מוסדות הקיבוץ, עד כדי עזיבה. או יוצא שכרנו בהפסד.

בסיס נוח

ישנם המצביעים על פתרון והוא — המורים לחינוך גופני. כח מקצועי זה אינו בא לידי ביטוי בתחום האימון. המורים אינם רואים את דרכם כמאמנים. יתכן שהדבר נעוץ באופי, או בכוונות ההוראה בסמינרים למורי החינוך הגופני, אולם דווקא מסקטור זה ניתן לגדל דור של מאמנים, שהרי הדברים הבסיסיים הדרושים לאמן נלמדים בסמינרים והם יכולים להוות בסיס נוח.

בעייה נוספת שניתן להצביע עליה היא בעיית המוטיבציה של המאמנים הקיבוציים. קשה להשוות בין מאמנים בני קיבוץ לבין אלה בעיר (בלי לעשות הכללות). לצערי ישנה גישה של כמה מאמנים השואפים לבינוניות, ולא מעבר לזה. אם אנחנו יוצאים מנקודת־הנחה שמאמן הרוצה להתפתח ולהתקדם חייב לעבור השתלמות והכשרה נוספת, הרי שאנו, בתנועה הקיבוצית, לא מתייחסים לדבר ברצינות. לא קשה לראות את הפער הקיים בין העיר והקיבוץ. המאמנים מהסקטור העירוני רואים בכל השתלמות נדבך נוסף ולימוד חובה כהמשך להתפתחות העצמית ולהתקדמות. צריך לציין שישנו קומץ של מאמנים בתנועה הקיבוצית שהאימון נתפס אצלם כדבר רציני ומקצועי והם הסנוניות הבודדות המצליחות להתברג ברמה העליונה.

תשומת־לב מיוחדת ניתנה לענף הכדורסל שהוא הענף המוביל בתנועה הקיבוצית (באיגוד הכדורסל אנו מהווים רוב). לצורך זה נפתחו קורסים למאמני כדורסל באמצעות סמינר הקיבוצים. אנו מקווים לגדל דור של מאמנים שיעברו בתנועה הקיבוצית ויקבלו הכשרות נוספות מעבר לקורסים המתקיימים מדי שנה באמצעות האיגוד.

לסיכום, יש להבהיר למוסדות התנועה והקיבוץ שהתעסקות בספורט הוא חלק מהווית חיי החברה בקיבוץ וספורט תחרותי גורם למוטיבציה ולהתעסקות בשעות הפנאי. ללא הכוונה והדרכה אנו משקיעים כספים ומאמצים לריק.

היו ימים שאלי פוקס שיחק במ.ט.ק.

הקבוצה ההונגרית הנודעת קיימה ב־1947 שמונה משחקים בארץ, ניצחה חמישה אך הפסידה לנבחרת ת"א (3:1) וסיימה 2:2 עם מכבי ת"א ו־3:3 עם הפועל ת"א כשבכל משחק חזו 20 אלף צופים! * כוכבי אז: הידגקוטי, דיאק וסקלי * ב־1964 סיימה מ.ט.ק. 1:1 עם הסגל הישראלי

אלי פוקס (מסומן ב־x) במדי מ.ט.ק. ב־1947, כששיחק כאורח. משמאל, כורע, הידגקוטי

מאת ישראל פז

מ.ט.ק. בודפשט המזמינה כיום בארץ, ושיחקה אתמול בבאר־שבע, אינה מעוררת התלהבות כמו מ.ט.ק. שביקרה בארץ ב־1947, ערב מלחמת העצמאות. הקבוצה ההונגרית סחפה קהל עצום למשחקיה. למחות שלוש פעמים היה איצטדיון המכביה בת"א מלא עד אפס מקום. היכן הצופים כיום? הדבר מוביל על הגבולה שחלה בהתענינות ובהיענות לכדורגל.

מ.ט.ק. בודפשט ביקרה כבעבר פעמיים בארץ, ב־1947 וב־1964. אבל אותו ביקור לפני קום המדינה היה אחד המוצלחים ביותר. ואף נכנס להיסטוריה התקשורתית כאשר נחמיה בן־אברהם העניק, שידר, לראשונה בשידור חי, את המשחק בו ניצחה נבחרת ת"א, את הקבוצה ההונגרית המהוללת — 1:3.

פרט מעניין נוסף: ראשי מ.ט.ק. כל־כך התרשמו מיכולתו של אלי פוקס, כדורגלן מכבי ת"א אז, עד שהזמינו אותו לשחק כאורח בשורות ההונגרים במשחק־הפרידה שלה נגד נבחרת רמת־גן (1:4). ואכן, אלי הצדיק את המוניטין שלו.

שערוריית שיפוט

מ.ט.ק. בודפשט, שהחלה בהתמודדויות ב־26 בינואר 1947. קיימה תוך שבועיים שמונה משחקים. מהם ניצחה בחמישה, הפסידה באחד ובשניים סיימה בתיקו.

מעניין לציין שדווקא במשחקי־השיא לא הצליחה לנצח. כך סיימה 2:2 עם מכבי ת"א ו־3:3 עם הפועל ת"א, והפסידה 1:3 לנבחרת תל־אביב. בשניבור אחרו משחק היה השוער הצעיר יעקב חודורוב.

מ.ט.ק. לא היתה אז סתם קבוצה. בשורותיה הופיעו כוכבים גדולים. מי מהוותיקים אינו זוכר את השוער שולמושי, או את החלוצים הידגקוטי (ואחר־כך שחקן נבחרת־הפלא ההונגרית!), דיאק וסקלי. קבוצה נפלאה.

סיפורם של שלושה משמונת המשחקים הוא מרתק. בכל אחד מהם חזו 20 אלף צופים:

מכבי תל־אביב נפרדה בתיקו 2:2 עם מ.ט.ק. בהופעת־הבכורה של ההונגרים בארץ. כל השערים הובקעו לאחר ההפסקה. יונה פוקס קבע 0:1 למכבי ת"א. בורולה השווה ל־1:1. מ.ט.ק. עלתה ל־1:2, אך מכבי ת"א השוותה בבעיטת־11 והשמחה היתה רבה.

אחר־כך בא המשחק ההפכפך עם הפועל ת"א, שלא חסר גם שערוריה. מ.ט.ק. הוליכה במחצית 0:2, אבל במחצית השנייה התעלתה קבוצת הפועל ת"א לשיאה. מייטנר צימצם ל־1:2. משה רסקין השווה ל־2:2 ופולי פריד (אחיו של השופט אותו פריד), העלה את הפועל ת"א ל־2:3. הצופים במעט „כרפו" את השופט יונגרין, שפסל שער רביעי להפועל ת"א. ואז הצליח דיאק, אותו טנק־טכניק, להשוות ל־3:3.

המשחק בין מ.ט.ק. ונבחרת ת"א היה מרתק גם הוא. הארצישראלים ניצחו בהפתעה — 1:3. כשהמצטיינים היו יעקב חודורוב, אלי פוקס, אייזיק צ'צ'יק וארנסט וורמס. סידי קבע 0:1 לת"א. הידגקוטי השווה ל־1:1. בדקה ה־75 בעט אלי פוקס האלגנטי כדור־11 לרשת ההונגרית וסידי כבש שער שלישי. ההונגרים היו כל־כך מרוגזים מהפסדם עד שאחד משחקניהם סטר בסיום המשחק לשופט...

מג־ש מיוחד

לבד ממשחקים אלה זכתה מ.ט.ק. בכל שאר ההתמודדויות. היא ניצחה את בית"ר ת"א — 3:4, לאחר 1:1 (שערים לבית"ר: סימון, ורמש וגוגרנוב); הכניעה במשחק מרתק את מכבי פ"ת — 3:5, לאחר 2:3 במחצית וגיבור המשחק היה אליעזר שפיגל, שכבש שני שערים נהדרים. את השלישי הבקיע גולדפרב. ניצחה את הפועל חיפה — 1:3, לאחר 0:2 (רסקין, שחיזק את החיפנים, הבקיע) וגברה במשחק נוסף על מכבי ת"א — 1:2, לאחר 0:2 (והשער: אלי פוקס).

המשחק האחרון היה יוצא־דופן. לא רק שאלי פוקס שיחק במדי מ.ט.ק. אלא שלקראת המשחק בנה סם זקס, בעל „משי זקס", מגרש מיוחד ברמת־גן, ואכן, על אותו מגרש חדש, בתחום המפעל, ניצחה מ.ט.ק. קבוצה רמת־גנית, מחוזקת — 1:4. סקלי כבש צמד, הידגקוטי ודיאק הוסיפו שערים למ.ט.ק. כעוד שלרמת־גן הבקיע משה רסקין, ששיחק במחצית מה־משחקים נגד ההונגרים.

במסיבת הסיום למ.ט.ק. אמר ראש המשלחת, ד"ר פודור: „זה היה ביקור נפלא. מה שראינו בארץ־ישראל קשה לבטא במילים".

אכן, היו ימים. חוויות של ותיקים.

גם ב־1964 ביקרה מ.ט.ק. בישראל וסיימה 1:1 עם סגל הנבחרת.

תמונה קודרת בוועדת העבודה והרווחה על התעסוקה בצפון

הבעייה מתמקדת בעיקר בקרב הערבים ובני מושבים בתענ"ך

מאת מירה יערי, כתבת „על המשמר"

מזכירי מועצות פועלים מכל איזור הצפון — קצרין, קרית־שמונה ועד יוקנעם — נפגשו אתמול בירושלים עם ועדת העבודה והרווחה של הכנסת ומסרו לפניה תמונה קודרת על מצב התעסוקה בכל יישוב ויישוב בצפון. מזכיר מועצת פועלי יוקנעם, רפי טולדנו, מסר שמספר המובטלים ביישוב, עוד לפני הפיטורים הצפויים ב„סולתם", מגיע ל־25 אחוז מכלל המועסקים. בבית־שאן מגיע המספר ל־20 אחוז.

מזכיר מועצת פועלי עפולה וחבר הוועדה המרכזת בהסתדרות, יעקב אבימור, אמר לחברי הוועדה, שהבעייה הקשה ביותר מתמקדת היום בין העובדים מקרב ערביי ישראל באיזור הצפון. בנתונים שנתן מזכיר מועצת פועלי נצרת, אבו־אחמד מחמוד, נמסר, שמספר דורשי העבודה הערבים בגליל, מגיע היום ל־6000 — מתוכם 3500 מקבלי דמי־אבטלה. בנצרת בלבד מגיע מספר דורשי העבודה ליותר מ־3000 וכ־2000 מהם מקבלים דמי־אבטלה.

בעקבות המשבר בחקלאות, ישנם בין המובטלים בצפון גם יותר ממאה בני מושבים בחבל התענ"ך. „מצב חמור זה כבר גורם לבעיות כלכליות־חברתיות, שהשלכותיהן עלולות להיות חמורות ביותר", אמר אבימור לחברי ועדת העבודה והרווחה של הכנסת. הוא גם פנה בקריאה דחופה לראש־הממשלה, בשם כל מזכירי מועצות הפועלים בצפון, להיפגש איתם בדחיפות לדיון במצב התעסוקה באיזור.

יו"ר הוועדה, ח"כ אורה נמיר, תבעה מנציגי המשרדים הממשלתיים ובמיוחד ממשרד־המסחר־והתעשייה, לתת עדיפות עליונה בהפניית משאבים ויזמים לערי הפיתוח בצפון הארץ.

פרס מציע „האצלה" לשטחים...

(המשך מעמוד ראשון)

„יש להבחין בין הרטוריקה של תושבי השטחים ובין עמדותיהם האמיתיות. אם יצטרכו לבחור בין פתרון ללא אש"ף או אש"ף ללא פתרון, הם יעדיפו את האופציה הראשונה. אפיק ההתדיינות עם תושבי השטחים יכול לעבור דרך ירדן. הרי אין אלטרנטיבה לירדן, ואין „אופציה סקנדינבית". הפתרון היחיד המחייב תמיכה ירדנית ופלשתינית כאחד. הוא האוטונומיה החד־צדדית". לדעת רה"מ „זהו חסרונו העיקרי של פתרון זה".

כל סמכות אפשרית

רה"מ אמר, כי במקום לדבר על פתרון חד־צדדי הוא מעדיף לדבר על „האצלה" — האצלת סמכויות מהשלטון המרכזי בישראל, לשלטון הערבי־המקומי בשטחים. משהו בנוסח השלטון הסקוטי והוולשי בבריטניה. יש להעביר כל סמכות אפשרית לתושבים. כך למשל, יש להעניק לפלשתינים ניהול מלא בתחום שאינו שנוי במחלוקת, כמו זה המוניציפאלי. אם יש עוד שלוש עיריות כהן אין ראש־עיר מקומיים ואל בירה, רמאללה וחברון, יש לדאוג למינויים בהקדם. „אם ירצו בכך. לא מדובר בכפייה", אמר.

בנוסף לנושא המוניציפאלי, רואה רה"מ עוד שלושה נושאים, בהם יש להעניק לתושבי השטחים אוטונומיה חד־צדדית: ניהול המשרדים האזרחיים, פיתוח מקורות הקיום ושיפור איכות־החיים.

ראש־הממשלה סבור, כי כל המשרדים האזרחיים בגדה המערבית (היום מנוהלים ע"י קציני מטה) צריכים להיות מנוהלים ע"י הפלשתינים תושבי המקום. בהקשר זה הוא ציין, כי ברצועת עזה התושבים המקומיים הם אלה המופקדים על חייהם.

שיפור איכות־החיים

ישראל צריכה לדאוג לשיפור איכות החיים בשטחים. עם זאת רה"מ מתנגד להוצאת צה"ל מהגדה והרצועה. בנושא זה, סיפר פרס, הוא היה חלוק בשעתו עם ידידו משה דיין. „אמרתי לו, מה נעשה אם נצא ואח"כ חלילה יתחילו לירות? נכבוש מחדש?".

פרס ציין, כי המו"מ עם ירדן לא הסתיים. המשא־והמתן הוא ארוך ומסובך. הדלתות לחוסיין נשארות פתוחות. הדלתות לאש"ף נותרות סגורות. מלך ירדן עדיין לא אמר את המילה האחרונה.

בישיבה קודמת של ועדת החוץ והבטחון אמר יצחק שמיר, כי הוא דוחה בצורה מוחלטת את רעיון האוטונומיה החד־צדדית. מ"מ רה"מ טען, כי צעד כזה לא יצליח, כיון שמדינות ערב, ללא־יוצא־מהכלל, מתנגדות לו. בנוסף לכך, אוטונומיה תחזק מאד את מעמדו של אש"ף בשטחים. הפתרון היחיד בו תומך שמיר, הוא אוטונומיה עפ"י הסכמי קמפ־דייוויד.

רבין יילחם

„אין אוטונומיה חד־צדדית, יש רק נסיגה חד־צדדית של צה"ל — ואני אלחם בכל כוחי כדי למנוע אותה", אמר אתמול שר־הביטחון יצחק רבין, שהופיע בפני משתתפי הכינוס העולמי הרביעי לאגודות ידידות בין ישראל לעמים המתקיימים בירושלים.

שר הביטחון אמר, כי אין בכוונת צה"ל לסגת מהגדה המערבית ומרצועת עזה, וכי ניתן לאוטונומיה להגיע רק לאחר הסכמה עם המנהיגות המקומית.

„אם הכוונה באוטונומיה היא שיפור איכות החיים של תושבי השטחים, הרי מדיניות זו ננקטת ע"י ישראל מזה זמן", הדגיש רבין והוסיף, כי משרדו מעודד מציאת שווקים בארצות אירופה לפרי־הדר מהגדה המערבית, המוחרם על־ידי מדינות ערב.

שר־הביטחון ציין, שהוא רואה סיכויים מועטים להצטרפות ירדן למו"מ עם ישראל והציג 4 תנאים למו"מ כזה בינינו ולבין משלחת משותפת ירדנית־פלשתינית:

● מו"מ ללא תנאים מוקדמים.
● קיום משלחת ירדנית־פלשתינית משותפת, כאשר הפלשתינים במשלחת יכולים להיות תושבי השטחים או אחרים שאינם מזוהים עם אש"ף.
● מו"מ ישיר בין שני הצדדים.
● פורום בינ"ל או מטרייה בינ"ל, במידה וידרשו על־מנת ליישם את שלושת הסעיפים הראשונים.

פרג' ושכעה מגנים

ראש עיריית בית־לחם, אליאס פרג', וראש עיריית שכם המודח, באסם שכעה, פירסמו אתמול הודעות בגנות התוכנית לאוטונומיה חד־צדדית בשטחים. שכעה אומר, כי הודעת פרס פירושה סיפוח האדמה בלי התושבים כדי לשמור על מדינה יהודית טהורה. הוא קרא למנהיגי ערב, להציל את הרצון הערבי מפני המדיניות הציונית שלא השתנתה מראשית הכיבוש.

פרג' דחה מכל־וכל את הודעת פרס ואמר, כי תוכניתו משאירה את המימשל הצבאי על מכונו. לדעתו, אפילו ימנו ערבים לתפקידים בכירים ויריחבו את סמכויותיהם, עדיין ישאר הפיקוח על השטחים בידי ישראל.

כתבנו מעיר, כי בינתיים קיים איפוק יחסי בגילויי־דעת בעניין תוכנית פרס, ומספר הגינויים לפי־שעה אינו רב.

שצ'רנסקי יגיע הערב לארץ...

(המשך מעמוד ראשון)

יצחק שמיר בוועדת החוץ והביטחון של הכנסת, בהגיבו על שחרורו של אנטולי שצ'רנסקי.

לדעת שמיר אין להגזים בשמחה, כיוון שהבעייה הרחבה יותר — עליית יהודי בריה"מ לישראל, עדיין מצפה לפתרונה.

שר־החוץ שיבח את תרומתם של נשיא ארה"ב, רונלד רייגן, ושל מזכיר המדינה, ג'ורג' שולץ, לשחרורו של שצ'רנסקי.

רשימת המוחלפים

האסירים שישוחררו על־ידי המערב הם: יוז'י קוזמארק בן 33, קצין במשטרה החשאית הפולנית, שהיה אסור במערב גרמניה מזה כשנה לאחר שנתפס בריגול; יבגני זמלייקוב, בן 39, מומחה מחשבים סובייטי שעבר במשלחת ארצו בקלן ונשפט לשלוש שנות מאסר על נסיון להשיג מידע טכנולוגי מסווג; דטלב שרפנורד, סוכן בטחון מזרח גרמני שנדון לארבע שנות מאסר במערב גרמניה בעוון גיוס סטודנטים לריגול למען ארצו; קארל קושר בן 52, יליד צ'כוסלובקיה, המצפה למשפט בארה"ב בעוון העברת מסמכים של הסי.איי.אי. לצ'כוסלובקיה: חנה קושר, בת 42, אשתו של קארל שהוחזקה כעדה למעשיו.

האסירים שישוחררו על־ידי הגוש המזרחי הם מלבד שצ'רנסקי: וולף פרוהן בן 41, מורה גרמני שנשפט למאסר עולם ב־1981 בעוון ריגול למען הסי.איי.אי; יארוסלב יבורוסקי, צ'כי שנידון ב־1981 ל־12 שנות מאסר בעוון סיוע למזרח־גרמנים לברוח למערב; דיטריך ניסטרוי בן 50, מערב־גרמני שנשפט במזרח גרמניה ב־1982 למאסר עולם על ריגול לטובת מערב־גרמניה.

הסוכנות תציע תקציב „מאוזן" בכנס חבר הנאמנים בניו־יורק

מאת חנה איש הורוביץ, כתבתנו בניו־יורק

חבר הנאמנים של הסוכנות היהודית יתכנס בניו־יורק ב־18 בפברואר לשני ימי עיון בנושא תקציב הסוכנות לשנת 1986. הצעת התקציב הרגיל של הסוכנות מסתכמת ב־381 מיליון דולר, תקציב שיקום השכונות ב־48 מיליון דולר, ועוד 59 מיליון דולר יועדו לפעולות עלייה.

גזבר הסוכנות היהודית, עקיבא לוינסקי, סיפר בניו־יורק, כי הצעת התקציב היא מאוזנת, אך מימושה מותנה בהשגת התחימות לכיסוייה.

לדיוני חבר הנאמנים יוזמנו גם כ־200 מנהיגים יהודים מרחבי ארה"ב ולאחר סיום הדיונים יבקרו צוותים של ראשי הסוכנות בעשרות קהילות יהודיות, ייפגשו עם ראשיהן ויסבירו להם את צרכי הסוכנות ואת פעולותיה.

למפגש בניו־יורק הגיעו 22 נציגי הסוכנות מישראל. מהם 12 חברי חבר־הנאמנים ועוד 10 עובדים בכירים, שלדברי לוינסקי נוכחותם דרושה. אומדן העלות של הנסיעות האלה היא כ־2000 דולר לכל אחד, לדברי לוינסקי. הוא עצמו הסתייג מלכתחילה מכינוס חבר־הנאמנים בניו־יורק, אך חבר הנאמנים החליט כך. היתרון הוא באפשרות להגיע אל אנשי הקהילייה היהודית בארצות־הברית, האמורות לממן בתחומיהן שני שלישים מהתקציב, ערב פתיחת שנת התקציב, אמר לוינסקי.

היצע גדול במניות ההסדר

מאת אלחנן הורוביץ, כתב „על המשמר"

אתמול שררו מגמת עלייה במניות החופשיות ומגמת ירידה במניות ההסדר ובשוק איגרות החוב.

במניות החופשיות היו פי־שניים יותר עליות, מאשר ירידות. במניות ההסדר היה עודף היצע של 3 מיליוני ש"ח. שעריהן ירדו בממוצע ב־1.2% ותשואותיהן השנתיות עלו שוב ל־15% ויותר. בשוק איגרות החוב היה עודף־היצע של 2.5 מיליון ש"ח. מזה 2.1 מיליון ש"ח בצמודות למדד ו־0.4 מיליון ש"ח בצמודות לדולר. הנפקת בנק ישראל מסוג „שגיא" נמכרה במחיר המינימום של 86% מערכה הנקוב.

הציבור הוציא אתמול מקרנות הנאמנות 750 אלף ש"ח, מזה 450 אלף ש"ח מסולידיות ו־300 אלף ש"ח ממתמחות במניות.

גלגלי הבורסה

בנק ישראל הציע אתמול במיכרז לציבור איגרות חוב מסוג „שגיא" בשווי הנקוב של 10 מיליוני ש"ח ע"נ. במחיר המינימום של 86% נתקבלו הזמנות בסכום כולל של 13.5 מיליון ש"ח. למזמינים ניתנו רק 61% מהזמנותיהם.

השחור בעלייה

שער הדולר היציג עלה אתמול ב־0.9 אג', ב־0.61% ל־1.4940 ש"ח. דולר נוסעים עלה ל־1.7722 ש"ח. דולר שחור נע בעלייה חלשה בין 1.60 ל־1.61 ש"ח. השערים היציגים של המטבעות המערב־אירופיים עלו ב־%: ליש"ט — 0.96; מר"ג — 0.87; פר"צ — 0.84; פל"ה — 0.82; פר"ש — 0.98%. הין היפאני עלה אתמול ב־1.68%. בהשפעת הידיעות המבשרות ירידות נוספות במחירי הנפט: ונצואלה החליטה להגן על חלקה בשוק הנפט העולמי ע"י הורדת המחירים „אף עד 5 דולר לחבית".

בשוק המניות עלו אתמול 173 שערים; לעומת 95 שירדו ו־129 שנשארו בלי שינוי. מהם עלו 37 ב־5% ויותר ו־17 ירדו ב־5% ויותר.

המחזור בשוק המניות עלה ל־4.4 מיליון ש"ח. מזה 2.5 מיליון ש"ח במניות ההסדר. המניה הפעילה ביותר היתה של בנק הפועלים ע"ש שהמחזור בה עלה למליון ו־80 אלף ש"ח.

יוון שינתה מסלולים...

(המשך מעמוד ראשון)

בתום הדיון הסיר רוב גדול של ח"כי הקואליציה את הצעת חד"ש מסדר־היום. בעד אי־האמון הצביעו חד"ש, מפ"ם והמתקדמת. ר"ץ לא השתתפה בהצבעה. וילנר שלל מכל וכל חטיפת מטוסים אזרחיים ואמר ששום טרור ממלכתי־ישראלי ושום וטו אמריקני לא יצליחו למנוע את השלום הצודק ואת עצמאותו של העם הפלשתיני.

אתונה. – ממשלת יוון הסכימה לשנות את מסלולי כמה מקווי התעופה של אל־על העוברים בתחום האווירי שלה. על־מנת להרחיקם מטווח מטוסי חיל־האוויר הלובי.

דובר התעופה האזרחית באתונה מסר אמש. כי לאחר איומי לוב ליירט מטוסים אזרחיים ישראלים ביקשה „אל־על" מסלולי תעופה חדשים עבור מטוסיה.

„המדובר במסלולי תעופה שעברו מעל לכרתים – ועכשיו הועברו למסדרון אווירי צפונה לכרתים", אמר הדובר. הנתיבים החדשים, ציין, מותירים את המטוסים, כמעט לחלוטין, בתחום האווירי של יוון.

בתשובתו הוסיף רבין, כי אילו היה קדאפי יכול לפגוע בישראל – היה עושה זאת גם לפני הצהרתו. אך רבין הביע אמונתו, כי אין ביכולתו לפגוע במטוסינו משום שהם בטוחים. בלגלוג הזכיר רבין לחד"ש, כי הסובייטים הפילו מטוס נוסעים קוריאני ובו 350 איש, ואילו במקרה של יירוט המטוס הלובי בידי ישראל, איש לא נשרט.

טיסת מטוס זה לא הייתה מסחרית תמימה, אלא מיוחדת, שהביאה את הנהגת הבעת' הסורי וכמה מנהיגי טרור לפגישה בטריפולי. הטעות היחידה הייתה, שבמטוס לא היו מי שהיו צריכים להיות. ההחלטה ליירט הייתה יוצאת־מן־הכלל. והיא נתנה ביטוי להחלטה העקרונית שאין חסינות למנהיגי ארגון טרור.

ויקטור שם־טוב (מפ"ם) האשים את הממשלה בכך שהיא נהגה בקלות־דעת מדהימה. לממשלה מותר לטעות. לאחר שיקול־דעת. אך לפי עדות שרים. מעולם לא נערך בממשלה דיון מוקדם, שקול ומסודר בשאלה. אם רצוי שישראל תחטוף מנהיגים פלשתינאים ותביא אותם אלינו.

שם־טוב אמר, שללוב אין זכות לתבוע גינוי לישראל באו"ם, משום שזוהי מדינה המשמשת מרכז טרור בין־לאומי וגם מממנת אותו. שם־טוב אמר, כי אילו נתפסו מנהיגי הטרור, היה נערך משפט לאור הזרקורים הבין־לאומיים, אך לא ברור מי היה עומד על ספסל הנאשמים – החוטפים או החטופים. המלחמה בטרור איננה מקדשת את כל האמצעים. עיקר הביקורת של מפ"ם על הממשלה היא בכך, שהיא החליטה באופן חפוז וללא שיקול־דעת להשמיט מידי ישראל את הקלף המוסרי, במלחמה הצודקת שלנו נגד הטרור.

שתי נושאות המטוסים האמריקניות. „סארטוגה" ו„קורל סי", יפתחו מחר בארבעה ימי תמרונים ימיים־אוויריים בקירבת חופי לוב – מסרו דוברים בפנטגון.

שני נושאות־המטוסים הפליגו ביום שישי שעבר מנמלי נאפולי וטרייסט שבאיטליה, ושטו אתמול, יחד עם אוניות־ליווי, לאיזור הדרומי של מרכז הים־התיכון.

מיפקדת הצי האמריקני ה־6 הודיעה אמש לשלטונות התעופה האזרחית הבינלאומית על התמרונים הקרובים.

תמרונים אלה – שחלקם יתנהלו באיזור שטריפולי טוענת לריבונות עליו – יהיו כמעט זהים לאלה שנערכו באותו איזור עד ל־31 בינואר.

דוברי הפנטגון הדגישו, כי לפי שעה אין תוכניות לחדירת מטוסים או אוניות אמריקניים למפרץ סירטה, אך הדבר לא בוטל סופית.

האטה צפויה בתנועת הנוסעים בקווי־התעופה של המזרח־התיכון, והדבר כבר מורגש. בעקבות איומי לוב וסוריה לפגוע במטוסים הנוסעים לישראל – אמר אמש ד"ר קרל וילהלם אמברוזיוס, מנהל איזור אירופה של חברת „לופטהנזה", במסיבת עיתונאים שנערכה במשרדים החדשים של חברת התעופה המערב־גרמנית בבניין „מגדלור" בתל־אביב.

„לא נחליט על מדיניות של חטיפת מטוסים בסיטונאות. אולם, לא נחליט שלא נחטוף לעולם. אם תיווצר אפשרות נדירה – נחשוב ונחליט". דברים אלה אמר אתמול רה"מ. שמעון פרס. בוועדת החוץ והביטחון של הכנסת, בהתייחסו לחטיפת המטוס הלובי.

פרס אמר עוד, כי חלק מהתגובות של פוליטיקאים לניסיון החטיפה הכושל, נבעו ממצב המפלגות ולאו דווקא ממצב האומה.

כתב־נחקר לענייני פלילים:

המשטרה חוקרת עיתונאים במקום גנבים ורוצחים

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

שיחת־היום בקרב קהילת העיתונאים בתל־אביב, נסבה אתמול סביב פרשת חקירתם במשטרה של הכתבים לענייני משטרה והכתבים בבתי־המשפט.

מתחילת השבוע, זימנה המשטרה לחקירה כ־15 כתבים מכל כלי־התקשורת, שכיסו במהלך החודש האחרון את פרשת רצח התיירת מלה מלבסקי ואת מעצרן של חוה יערי ואביבה גרנות.

ביומיים האחרונים נחקרו העיתונאים: איה אורנשטיין ואלי דנון מ„מעריב", ראובן שפירא מ„הארץ", יוסי היימן ומשה פרל מ„חדשות", חיים ברוידא מ„ידיעות אחרונות" וכתבים נוספים. כתב „על המשמר" לענייני פלילים בתל־אביב, זומן לחקירה מחר בבוקר.

פרטים מזהים

את החקירה מנהל סגן־ניצב אמנון שאלתיאל, חוקר מפלג הפשעים ביחידה לחקירות פשעים חמורים. העיתונאים נחקרים על חשד לכאורה, כי עברו על סעיף 71 לחוק בתי־המשפט („חוק הסוב־יודיצה"). לגבי חלקם מיחסת המשטרה חשד לכאורה, כי עברו גם על „חוק צו איסור פירסום שמות חשודים", בכך שפירסמו פרטים מזהים (לדברי המשטרה) לגבי אביבה גרנות, בשעה שבית־המשפט הוציא לגביה צו איסור פרסום.

המפקח הכללי של המשטרה מינה את סנ"ץ שאלתיאל, בעקבות מכתבו של היועץ המשפטי לממשלה, יצחק זמיר, שטען, כי בפרשת חוה יערי עברו עיתונאים על חוק הסוביודיצה. זמיר ביקש מהמפכ"ל לבדוק, כיצד הגיע חלק מחומר החקירה לידי העיתונאים.

דרכים מתוחכמות

חלק מהעיתונאים שנחקרו אתמול ע"י סגן־ניצב שאלתיאל מסרו לכתבנו, כי החוקר פועל בדרכים מתוחכמות שונות על־מנת להוציא מהם מידע לגבי מקורותיהם השונים בכיסוי הפרשה. בתשובה לשאלותיו הזהירות והעקיפות של שאלתיאל לגבי מקורות, זוכה החוקר לתשובה: „אין תגובה".

„כמו שישנה שבועת השוטר ושבועת הרופא — כך גם עיתונאי. אף כתב לא יסגיר את מקורותיו וחבל על זמנה של המשטרה שמציבה קצין מנוסה לחקירת עיתונאים, במקום לתפוס גנבים או לחקור כמה עשרות מקרי רצח שטרם פוענחו" — אמר אמש אחד הכתבים לענייני משטרה.

● ארה"ב קראה אמש לבריה"מ לפעול לקביעת מועד לפגישה שניה בין הנשיא רייגן ומנהיג בריה"מ גורבצ'וב והכריזה, כי היא מוכנה להבטיח התקדמות בשיחות הנשק בז'נווה.

צבא איראן הציב ראש גשר בעיראק

עיראק טוענת שבלמה המתקפה וגרמה אבדות כבדות לאירנים

מאת כתבנו לענייני המזה"ת וסוכנויות הידיעות

עיראק טענה אמש, כי כוחותיה הרגו או פצעו אלפי אירנים, בהצליחם לבלום מיתקפה אירנית בשני צירים לעבר עיר הנמל בצרה ודרך נתיב המים שאט־אל־ערב, המהווה גבול בין שתי המדינות.

בהודעה של הפיקוד העיראקי העליון נאמר, כי לאחר שהכוחות העיראקיים בלמו את התקדמות האירנים ממזרח לבצרה והרגו או פצעו אלפי אירנים, הם השמידו גם את גלי התוקפים שבאו בעקבות הכוחות הקדמיים.

קודם לכן הודיע המטכ"ל האיראני, כי הכוחות האירניים הצליחו להציב רגל בתחום עיראק הן ממזרח לבצרה והן בגדה המערבית של שאט־אל־ערב.

זו הפעם הראשונה מאז שהתחילה המלחמה בין שתי המדינות בספטמבר 1980, שצבא איראן הצליח להגיע לגדה העיראקית של שאט־אל־ערב, נתיב מים שרוחבו 400 עד 500 מטר. נתיב מים זה מתחיל במיפגש בין החידקל והפרת, ואורכו 170 ק"מ עד למפרץ.

בין היתר הופעלו טילי קרקע־קרקע לעבר המוצבים שכבשו הכוחות האירניים בגדה המערבית של הנהר הגדול. הכוחות האירניים שהצליחו לחדור למזרח בצרה, הופצצו והופגזו ע"י מטוסים ותותחים כבדים של עיראק.

חוסיין טילפן

המלך חוסיין טילפן אל נשיא עיראק סאדם חוסיין והודיע לו על תמיכתו האיתנה, ואילו שר החוץ הירדני טאהר אל מצרי, פירסם הודעה רשמית באותה רוח.

רדיו בגדאד קרא אתמול לצוותי טלוויזיה להגיע לאיזור הקרבות ולהוכיח את טענות איראן, כי כבשה שטחים עיראקים נרחבים באזור החזית.

קודם לכן הודיעה סוכנות הידיעות האיראנית כי כוחותיה פתחו במתקפה כוללת נגד הצבא העיראקי באזור שאט־אל־ערב, במתקפה נרחבת ראשונה מסוגה זה שנה.

ההתקפה האיראנית התקיימה בשני צירים באזור הארמיה השלישית והשביעית של הצבא העיראקי.

כמו תמיד במלחמת המפרץ, הגיעו אמש דיווחים סותרים על הנעשה בחזית הלחימה.

עיראק טוענת, כי הארמיות השלישית והשביעית שלה פתחו במתקפת־נגד ורק הודו כי הצבא האיראני הצליח להאחז בכמה עמדות עיראקיות לאורך קווי החזית.

בנוסף להזמנה הפתוחה של העיראקים לכתבים לבוא ולחזות במו עיניהם כי אין אמת בהודעה האיראנית, מסרו אתמול מקורות צבאיים עיראקיים, כי מטוסי עיראק תקפו החל משעות הבוקר אתמול את הנייסות האיראניים, והסבו להם אבדות כבדות. האיראנים מצידם נקטו לשון מתנצלת, והטעימו כי התקפתם הינה מתקפת אזהרה, וכי עדיין לא הטילו את מלוא משקלם לזירת הקרבות.

מנהיג איראן האיטוללה חומייני הופיע אתמול בפומבי לראשונה מזה חודשיים, לרגל יום המהפכה, וללא קשר להתקפת צבא איראן בחזית.

חוקה ליבראלית ובחירות חופשיות בהאיטי

פורט או פרינס. — הגנרל נאמפי הודיע אמש, כי מועצת הממשלה הלאומית תעביר את השלטון לממשלה שתיבחר בצורה דמוקרטית, בעקבות בחירות כלליות.

התוכנית של מועצת הממשלה הלאומית כוללת גם הכנת חוקה ליברלית וחידושו של בית מחוקקים באמצעות בחירות חופשיות, הודיע נאמפי.

„אנו נפעל לכינון דמוקרטיה אמיתית, מבוססת על כיבוד מוחלט של זכויות האדם, חופש העתונות, קיומם של איגודים מקצועיים חופשיים ומפלגות פוליטיות", אמר.

מועצת הממשלה גם החליטה לפזר את המליציה של דיוואליה, „טונטון מאקוט" הידועה לשימצה.

מיטראן: צרפת מרגישה יותר טוב

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — „האם לא מרגישה צרפת יותר טוב היום, אחרי חמש שנות שלטון סוציאליסטי?" — שאל הנשיא מיטראן באספת בחירות ענקית, לפני עשרים אלף תומכים משולהבים באליזה. הוא קרא לעם הצרפתי „לשמור על השינויים".

הנשיא הסוציאליסטי יצא שוב בארמון האליזה להגן על שלטונו הנתון בסכנה, כמעט חודש לפני הבחירות לאסיפה הלאומית. הוא חזר לנצל את הפופולריות העולה שלו, כדי להציל את הסוציאליסטים מתבוסה מוחצת ולצמצם את היקף נצחון הימין.

רעיה יגלום כמעט יצאה לשליחות באיראן בפרוץ המהפכה

מאת עלי כהן, כתב „על המשמר" בדנמרק

קופנהאגן. — רעיה יגלום, יושבת הראש העולמית של ויצ"ו, שוהה בימים אלה בקופנהאגן לרגל מלאות 40 שנה לויצ"ו של דנמרק. היא גילתה לי, שעם פרוץ מהפכת חומייני, חשה כי עליה לצאת לאירן בטרם יהיה מאוחר — ולשכנע הורים יהודיים לאפשר לילדיהם לצאת בטרם יסגרו השערים.

היא התנתה את יציאתה בכך, שלא יודיעו דבר למשפחתה, כדי שאלה לא יוכלו להביע התנגדותם. כאשר נודע הדבר לנציג ישראל בטהרן באותם ימים, הוא הביע התנגדות עזה, ואמר שאינו יכול לקחת על עצמו אחריות למה שיקרה. והתנגדותו זו — היא שמנעה מיגלום לצאת לאיראן.

נסיגה גדולה לדולר גם באירופה

לונדון. — ירידה גדולה לדולר נרשמה כהיפתח המסחר השבוע בשוקי הכספים של אירופה לאחר ירידה של הדולר לנקודת שפל מזה 7 שנים כנגד הין.

סוחרי מטבע אמרו, כי הדרישה האמריקנית להורדת הדולר כדי לעודד את היצוא ולצמצם את הגרעון המסחרי האמריקני הגדול, היה גורם מרכזי בהורדת הדולר אל מתחת לרמה של 190 ין בשוקי הכספים של אסיה.

כאשר החל המסחר באירופה, נמשכו הלחצים על הדולר והוא ירד ל־187.75 ין, רמתו הנמוכה ביותר מאז נובמבר 1978. לאחר מכן התאושש ל־188.25 ין.

„כלוב פרטי" למלך המאפייה

נפתח המשפט הגדול של אנשי ארגון הפשע

פאלרמו. — המיתקפה המשפטית הגדולה ביותר אי־פעם על המאפיה הסיציליאנית, החלה אתמול עם העמדתם לדין של 474 אנשי כנופיית הרצח, הסחיטה והשוד, תחת משמר כבד בבית משפט מבוצר בפאלרמו.

בינתיים הופיעו רק 150 מבין הנאשמים לבית המשפט. האחרים ניצלו את זכותם המשפטית לא להיות נוכחים.

100 מבין הנוכחים שאותם הושיבו בכלובים מבוטנים וזכוכית משוריינת, הואשמו בעבירות חמורות, ביניהם 97 סעיפים של רצח.

לוצ'יאנו ליג'יו, 61, הנחשב למנהיג משפחת המאפיה החזקה והברוטלית ביותר, משפחת קורליאונה, הוכנס לכלוב פרטי משלו, ישב שם בשקט ועישן סיגאר (בתמונה).

לעומת זאת, טומאזו בוסקטה, לשעבר מראשי המאפיה, ו־29 אחרים שמסרו מידע למשטרה תוך הפרת חוק השתיקה של המאפיה, לא הופיעו למשפט. העדויות שנתנו בוסקטה ויתר אנשי המאפיה שהסכימו „לשיר", איפשרו את קיומו של המשפט. (ע"ר)

(תצלום: איי. פי.)

סוריה „מאבדת סבלנותה" ועלולה לכפות פתרון בכוח בלבנון

דמשק. — סוריה מאבדת סבלנותה נוכח התנגדות העדה הנוצרית לתוכנית השלום עליה הסכימו שלוש המיליציות הגדולות בלבנון, והיא עשויה לנקוט בכוח על מנת לכפות את ההסכם הזה — סבורים מקורות דיפלומטיים ופוליטיים בדמשק.

המקורות אמרו כי על ממשלת סוריה ישנו לחץ גובר והולך בעיקר מצד המיליציות של השיעים והדרוזים בלבנון, לחסל אחת ולתמיד את ההתנגדות לתוכנית השלום מצד האגף הנוקשה בעדה הנוצרית.

אם לא תחול התקדמות במימוש תוכנית השלום בקרוב, סבורים מקורות פוליטיים ערביים שדמשק תתייצב מאחורי מיתקפה כוללת של המיליציות המוסלמיות והדרוזית על מרכז האוכלוסיה הנוצרית צפונית מזרחית לביירות, בסיס הכוח של הנשיא ג'מאייל.

בדמשק עדיין מצפים, שג'מאייל יבוא לשם עם הצעה קונסטרוקטיבית שתאפשר השכנת שלום. אם לא יבוא צעד כזה מצד הנוצרים בלבנון, סבורים מקורות ערביים בדמשק, צפויה מיתקפה על האזורים הנוצרים בסיוע סורי הדוק. (ע"ר)

קרנבל בריו ביום החגיגות השני (תצלום: אי. פי.)

„סיקורסקי" ו„פיאט" בראש המרוץ על „ווסטלנד"

לונדון. — הקונסורציום האירופי הנאבק על השליטה בחברת המסוקים הבריטית „ווסטלנד" שנקלעה למצוקה כספית, נכשל אתמול בנסיונו לקנות 20.2 אחוז ממניות החברה.

בהודעה שפירסם הקונסורציום נאמר, כי לא נמצאו מספיק בעלי מניות שהיו מוכנים לקבל את ההצעה למכור לקונסורציום את המניות שלהם במחיר גבוה ממחיר השוק.

בעלי המניות של „ווסטלנד" עומדים לקיים מחר פגישה, להחליט על הצעת הנגד לשליטה בחברה מצד חברת המסוקים האמריקנית „סיקורסקי" יחד עם חברת „פיאט" האיטלקית.

חוגים מהימנים בקהיליה הפיננסית בבריטניה אמרו, שכמעט בטוח שבעלי המניות יקבלו את הצעת „סיקורסקי". המאבק על השליטה בחברה התעשייתית הבריטית שנכנסה למצוקה היה לגורם ממדרגה ראשונה בחיים המדיניים בבריטניה בחודשיים האחרונים. כתוצאה מן המאבק על השליטה בחברה זו, כבר התפטרו שני שרי הממשלה השמרנית, שר ההגנה מייקל הזלטיין ושר המסחר ליאון בריטן.

הממשלה טוענת לניטראליות במאבק הזה, אולם היא הואשמה ביחד עם ראש הממשלה מארגרט תאצ'ר, כי היא נוטה לצד „סיקורסקי". מדי פעם התפרסמו גילויים נוספים בפרשה זו ויוקרתה של גב' תאצ'ר נפגעה קשה. (ע"ר)

משבר הנפט מאיים על כלכלת מצרים

קהיר. — מצרים שהכנסותיה במט"ח נפגעו קשה מהירידה החריפה במחירי הנפט, ומצמצום הכנסות עובדים מצריים במדינות הנפט — צפויה למשבר כלכלי.

העתונים המצרים החלו להכין את דעת הקהל למצב של קשיים כלכליים גוברים והולכים. כך, למשל, הזהיר „אל אחבר" במאמר מערכת בעמוד הראשון מפני „שואה פיננסית".

„האם אנו מוכנים להתייצב מול המצב הכלכלי הקשה, להדק את החגורות ולבלוע עליה במחירי המצרכים ההיוניים?". שאל עורך העתון סעיד סונבולי.

מצרים מייבאת 60 אחוז מן המזון שהיא צורכת, ועל הממשלה מעיק חוב חיצון של יותר מ־24 מיליארד דולר. (ע"ר)

מורדוך גבר על פועלי הדפוס

לונדון. — שופט הורה לתפוס את כל הנכסים של האיגוד הגדול ביותר של פועלי הדפוס, על שניסה להפריע להפצת העיתונים של המו"ל רופרט מורדוך.

השופט נענה לבקשת עורכי הדין של המו"ל להחרים את הנכסים בהיקף של 17 מיליון ליש"ט (24 מיליון דולר) של איגוד פועלי הדפוס „סוגאט־82". השופט גם קנס את האיגוד ב־25,000 ליש"ט (35,000 דולר).

היה זה נצחון משפטי גדול, אם כי צפוי, של מורדוך על איגוד פועלי הדפוס. האיגוד ידע, שמאמציו לשבש את תפוצת העתונים „טיימס" ואחרים של מורדוך, נוגדים את חוקי העבודה החדשים שהעבירה הממשלה השמרנית.

מורדוך, כתמרון שנועד לעבור את כוח איגודי עובדי הדפוס בפליט־סטריט, העביר בצעד פתאומי את כל עבודת הדפוס לפני 17 ימים לשני מפעלים חדישים הפועלים בטכנולוגיה גבוהה ושם מודפסים העתונים על־ידי חשמלאים בלבד. אחר כך פיטר את כל 6,000 פועלי הדפוס שעבדו בעתונים שלו, בעוון השביתה שהכריזו.

איגוד פועלי הדפוס דרש מאיגוד עובדי המחסנים לא להפיץ את עתוני מורדוך, ביניהם עתון הערב „סאן" בעל התפוצה הגדולה ביותר בבריטניה, והודיע על כך בבזיון בית המשפט והתעלמות מהוראת בית המשפט למנוע כל שיבוש בהפצת העתונים. (ע"ד)

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 10.2.86

	היחידה	בנקנוטים: קניה	בנקנוטים: מכירה	העברות והמחאות: קניה	העברות והמחאות: מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקני	1	1.46	1.53	1.4857	1.5043	1.4940
לירה שטרלינג	1	2.05	2.14	2.0830	2.1090	2.0968
מרק גרמני	1	0.61	0.64	0.6223	0.6301	0.6250
פרנק צרפתי	1	0.20	0.21	0.2031	0.2056	0.2039
גילדן הולנדי	1	0.54	0.57	0.5509	0.5578	0.5532
פרנק שוויצרי	1	0.72	0.76	0.7374	0.7467	0.7402
כתר שבדי	1	0.19	0.20	0.1979	0.2004	0.1989
כתר נורווגי	1	0.20	0.21	0.2003	0.2028	0.2015
כתר דני	1	0.16	0.17	0.1691	0.1712	0.1700
מרק פיני	1	0.27	0.29	0.2780	0.2815	0.2796
דולר קנדי	1	1.04	1.09	1.0567	1.0699	1.0629
דולר אוסטרלי	1	1.00	1.07	1.0316	1.0445	1.0368
ראנד דר' אפריקני	1	0.59	0.70	0.6901	0.6987	0.6929
פרנק בלגי	10	0.29	0.31	0.3043	0.3081	0.3056
שילינג אוסטרי	10	0.87	0.91	0.8850	0.8961	0.8888
לירה איטלקית	1,000	0.90	0.95	0.9144	0.9258	0.9187
ין יפאני	100	0.77	0.81	0.7874	0.7973	0.7916

קניג דחה בקשת ראשי ישובי הגליל לחזור בו מהתפטרותו

חשש ממינוי איש ש"ס לממונה על מחוז הצפון

מאת מירה יערי, כתבת „על המשמר"

נסיון מצד חברי מועצת ישובי הגליל להשפיע על ישראל קניג להמשיך בתפקידו כממונה על המחוז — נכשל והוא עדיין עומד בסירובו לחזור בו מהתפטרותו.

פורום ראשי הישובים בגליל התכנס לאסיפה שלא מן המניין וכה הוחלט לגשת לביתו של קניג במטרה לנסות להשפיע עליו לחזור בו מההתפטרות, אך ללא הצלחה.

נודע, כי שר-הפנים, יצחק פרץ, מחפש בימים האחרונים בקדחתנות אחר אישיות ציבורית המקורבת לש"ס או חבר בה, כדי למנותו כממונה על מחוז הצפון. השר גם ביקש מאנשי תנועתו בנצרת עילית, עפולה, טבריה, צפת וקרית-שמונה לנסות ולמצוא אדם מתאים לתפקיד.

מקור מוסמך מסר, שבין האנשים אליהם פנה השר פרץ לקבל את התפקיד נמצא גם חוזר בתשובה, הוא ראש ישיבה בטבריה, ואותו אדם השיב בשלילה. נראה שבקרוב ימונה איש ש"ס או המקורב לה לתפקיד הממונה על מחוז הצפון במשרד-הפנים.

ברשויות המקומיות והאזוריות בגליל הובע אתמול חשש שמינוי כזה יביא להצרת צעדים ולהגבלות חמורות באורחות החיים של הרוב החילוני באיזור.

מובטל הצית את משרדי הביטוח הלאומי בנצרת

מאת מירה יערי, כתבת „על המשמר"

יוסף חאג' עודי בן 45, מובטל ואב ל-12 ילדים מנצרת, בעל 60 אחוזי נכות, זעם אתמול על פקידי המוסד לביטוח לאומי בנצרת שסירבו לקבל אותו בלי תור, רץ לתחנת הדלק הסמוכה, הביא ג'ריקן נפט והצית את המשרדים.

המקרה אירע בשעה 8.30 בבוקר, כשבמקום שהו כ-1000 מבוטחים שבאו לקבלת דמי אבטלה, השלמת הכנסה, שיקום ועזרה לדיור.

הקהל נתקף בהלה ותוך כדי מנוסתם ניפצו האנשים את שמשות החלונות ונמלטו דרכם. כמה מהנמלטים נפצעו באורח קל ולמקום הוזעקה משטרה, שסייעה ל-85 עובדי המוסד לכבות את האש לפני שאחזה בריהוט ובתיקים.

העבודה במקום הופסקה ושערי המוסד לביטוח לאומי ננעלו כשמאות המבוטחים הזועמים העומדים בחוץ מנסים לפרוץ את השערים.

שכר מגוחך

לדברי העובדים מושמעים נגדם בזמן האחרון איומים קשים ועליהם לשרת את ציבור 470 אלף המבוטחים גם כפסיכולוגים. העובדים טוענים כי עומס עבודתם הוא בלתי אפשרי ושכרם מגוחך. לדברי יו"ר ועד העובדים, חנא שחין, מגיעות משכורות הפקידים ל-350 ש"ח לחודש, „בעוד שאלה יושבים בבית מקבלים 450 ש"ח".

מנכ"ל הביטוח הלאומי, ניסים ברוך, הגיע אתמול לנצרת בשעות הצהריים ואמר, כי יש לגנות את גילויי האלימות כלפי עובדי המוסד ומינהלת הביטוח הלאומי תעשה הכל כדי למנעה. הוא מסר, שהמוסד כבר פנה למשרד-האוצר בדרישה להקצות כספים לגיוס שוטרים שישמרו על הסדר והבטחון של המבוטחים והעובדים.

הרבנות תדון בהצעת פשרה שהעלו עולי אתיופיה בבג"ץ

לפיה תינתן סמכות לכל רושם-נישואין להחליט בכל מקרה לגופו.

מאת דור פרידמן, כתב עתי"ם

מועצת הרבנות הראשית תדון שנית בעניין הגיור לחומרה של עולי אתיופיה, לאחר הצעת פשרה שהעלה אתמול בא-כוחם של העולים בבית-המשפט הגבוה לצדק.

בפני בג"ץ תלויה ועומדת עתירתם של שניים מעולי אתיופיה נגד מועצת הרבנות הראשית ונגד שר-הדתות. העתירה נגד החלטת מועצת הרבנות הראשית לחייב את עולי אתיופיה לעבור גיור לחומרה לפני נישואיהם.

בא-כוח העותרים, עו"ד מיכאל קורינלדי, הציע לבית-המשפט הצעת פשרה, שלפיה תינתן סמכות לכל רושם-נישואין לרשום את עולי אתיופיה לנישואין ולהחליט בכל מקרה לגופו. זאת כאשר יהיו בידיו נתונים אישיים, המאפשרים להשיא את בני הזוג בלי שיעברו גיור לחומרה.

בהצעת הפשרה ביקש בא-כוחם של עולי אתיופיה להפעיל את ההסדר לפרק זמן של שלושה חודשים ולבחון בתקופה זו כיצד הוא מבוצע הלכה למעשה.

בא-כוח המדינה, עו"ד ראנאטו יאראק, יצא להתייעצות עם הרבנים הראשיים לאור הצעת הפשרה, ולאחר מכן הודיע לבג"ץ כי הרבנים הראשיים מוכנים לדון בהצעה ולהביאה לפני מועצת הרבנות הראשית לדיון ואישור.

שופטי בית-המשפט הגבוה לצדק, הנשיא מאיר שמגר, המישנה לנשיא, השופטת מרים בן-פורת, והשופט מנחם אילון דחו את המשך הדיון בעתירה עד לאחר שמועצת הרבנות הראשית תדון ותחליט בהצעת הפשרה. (עתי"ם)

יצחק מלניק — למנוחות

קהל רב של בני משפחה, עובדים וגימלאים של „על המשמר", ידידים ומכרים רבים ליוו אתמול למנוחות את יצחק מלניק.

יצחק מלניק היה מראשוני העובדים ב„על המשמר", וכיהן כמנהל סניף העיתון בתל-אביב. היה מסור ונאמן לתפקידו, איש עצה ותושיה, ידיד וחבר נאמן לרבים. היה גם חבר ועד העובדים ולא פעם ייצג את הציבור בדיונים עם מועצת הפועלים ואיגוד העיתונים היומיים.

חניך השומר הצעיר בפולצק בפולניה. עלה ארצה לפני 56 שנים. בארץ היה חבר בית-אלפא ועין-החורש. מראשוני הליגה הסוציאליסטית, מפלגת השומר הצעיר ומפ"ם. לפני 12 שנה פרש לגימלאות והמשיך בפעילות מבורכת בתחומים שונים. צייר במשך שנים ולפני כמה שנים נערכה תערוכה מיצירותיו.

הניח אשה, שני בנים ונכדים. בן 77 היה במותו. ספדו לו יוסף קרני ואברהם כהן. (שע"ה)

קצב: ישראל במקום ראשון במספר תאונות העבודה

ישראל תופסת כמעט את המקום הראשון בעולם המערבי במספר תאונות העבודה שלה, אמר אתמול שר-העבודה-והרווחה, משה קצב, בדברי ברכתו בוועידה הארצית לבטיחות, גיהות ואיכות חיים בעבודה, שהתקיימה במלון „פאלאס" בתל-אביב מטעם ההסתדרות הכללית.

השר קצב אמר, כי ב-1985 נהרגו למעלה מ-200 עובדים בתאונות עבודה. המספר הכולל של תאונות העבודה היה 56 אלף. הממשלה ערה לסיכונים הללו ואינה מצטמצמת רק בדאגה לתאונות העבודה אלא גם לנזק הנגרם ע"י חומרים רעילים.

שר-העבודה-והרווחה הודיע, כי יינקטו צעדים משפטיים נגד מפעלים אשר אינם מקיימים צווים בענייני בטיחות.

את הוועידה פתח חבר הוועדה המרכזית ויו"ר המחלקה לבטיחות, גיהות ואיכות החיים בעבודה, שאול בן-שמחון. הוא אמר, כי בוועידה משתתפים 550 נציגים של מקומות עבודה. הוא יצא נגד מפעלים שמזלזלים בחיי אדם. (עתי"ם)

מפ"ם: לשמור על אחדות הסתדרות האחיות

תא האחיות והאחים של מפ"ם, שהתכנס אתמול בבית מפ"ם בת"א, קיבל דיווח מנציגיו במזכירות הסתדרות האחיות והאחים על המהלכים שנקטו מאז הוחלט על השביתה ועד שהגיעו להחלטה לשבת למו"מ.

החברים בתא הביעו מחאה על כך שעדיין לא כונס המרכז. כמו-כן הועלתה בעיית החטיבות בהסתדרות האחיות והמשך הדיון בנושא זה נדחה למועד אחר. חברי התא קראו לשמור על אחדות האירגון ולחזק אותו. (שע"ה)

מטכ"ל צה"ל ביקר באילת

מאת בצלאל רובין, כתבנו באילת

הרמטכ"ל רא"ל משה לוי, האלופים דן שומרון וחיים ארז וקציני מטכ"ל בכירים אחרים ביקרו אתמול באילת ונפגשו עם הגורמים הצבאיים והאזרחיים בעיר. פורום המטכ"ל סייר במחנות צה"ל באיזור בבסיסי חיל-הים וסייר לאורך המפרץ. בתום הסיור נערכה פגישה עם ראש העירייה ועם חברי מועצת העיר.

ראש העירייה רפי הוכמן הרצה על בעיות התעסוקה בעיר על הסחר החופשי, נושא הרכבת ונמל הפחם ועל בעיות דימוגרפיות בעיר.

צפויה השתתפות משלחת מסין בתערוכת „אגריטך"

שר-החקלאות, אריה נחמקין, מקבל את כרזת תערוכת „אגריטך" ממנהלה, רפי רימון, מנהל האגף למיכון ולטכנולוגיה בשירות ההדרכה והמקצוע של משרד-החקלאות, ודובר לשכת השר, נפתלי אמיר. צילום: רבקה פינדר

יותכן שמשלחת חקלאית בלתי-רשמית מסין תבקר בישראל כדי לבחון כאן ציוד חקלאי מתקדם, על כך מסר אתמול גורם בכיר המשרד... לאירגון התערוכה הבינלאומית למיכון וטכנולוגיה „אגריטך".

הוא אמר את דבריו בטקס שנערך בלשכת שר-החקלאות, אריה נחמקין, אשר בו הוכרז רשמית על פתיחת ההרשמה ופעילות ההקמה של תערוכת „אגריטך", שתתקיים בספטמבר 1986 בגני התערוכה בתל-אביב. (עתי"ם)

משלחת קרן המטבע הבי"ל תגיע לארץ בעוד שבועיים

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

משרד-האוצר ובנק ישראל נערכים לקבלת משלחת מטעם קרן המטבע הבינלאומי אשר עומדת להגיע לארץ לעוד כשבועיים לדיונים על המדיניות הכלכלית ותוצאותיה.

מקורות בממשלה ובבנק ישראל אמרו אתמול, שהשנה יהיו בפי המשלחת פחות דברי ביקורת מאשר בשנים קודמות, שכן השנה תוכל הממשלה להציג תקציב מאוזן וירידה ניכרת בשיעור האינפלציה. בשנים הקודמות נהגו משלחות קרן המטבע אשר ביקרו בארץ לבקר בחריפות את הגרעונות של הממשלה. המקורות גם אמרו, שבנק ישראל ינסה להציג את המדיניות המוניטרית כהישג, למרות הביקורת הקיימת בממשלה ובסקטור העסקי על מדיניות זו.

לדברי המקורות גם השנה צפוי שהקרן תמליץ בפני ישראל לבטל היטלים על היבוא, מס על כרטיסי נסיעות וסובסידיות ליצוא ותפחות את היקף במסגרת של מדיניות של איחוד שערים. לדברי המקורות, לא צפוי שישראל תאמץ המלצה זו.

פרס התבקש להתערב למניעת הפגיעה בגימלאים

יו"ר אגף הארגון ומועצות הפועלים, גדעון בן-ישראל, האחראי לנושא הגימלאים במטה המאבק של ההסתדרות, שיגר אתמול מברק לראש הממשלה, שמעון פרס, בו הוא מבקש ממנו, כי יתערב לאלתר לתיקון העוול הכבד העלול להיגרם לגימלאים מקבלי השלמת הכנסה, בעקבות החלטת האוצר להצמיד את השלמת ההכנסה לשכר הממוצע במשק, במקום להצמידה למדד כפי שהיה עד כה.

גדעון בן ישראל מדגיש כי חובה לשנות את החלטת האוצר עד ה-16 בחודש זה, אחרת לא ניתן יהיה לתקן את העוול שיגרום להורדה של 23% בהשלמת ההכנסה, בתשלום קיצבת פברואר וזאת בניגוד לדעת המוסד לבטוח לאומי. עוד הוא מציין שהמדובר הוא הפעם באותם גימלאים שאין להם ממה להתקיים בנוסף ל-140 ש"ח לחודש שהם מקבלים בתוספת השלמת ההכנסה. דהיינו מסכום שקשה להתקיים ממנו גם כאשר הוא משולם במלואו, ללא הגזירה החדשה של האוצר.

בישיבת יושבי ראש של סניפי הסתדרות הגימלאים הגדולים נתקבלה הידיעה על קיצוץ ב-22% של קיצבאות הזיקנה בזעם ובהתמרמרות והוחלט על שורה של אמצעים ארגוניים במאבק נגד הגזירות המגבירות את מצוקתם של הגימלאים. (שע"ה)

מנכ"ל מע"ץ: לא נסלול השנה אף כביש חדש

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

„רשת הכבישים בארץ נהרסת מחוסר תקציב ואפשרויות תחזוקה. אנו מקבלים רק חמישית מהתקציב הנדרש, ולכן במרוצת שנת 86' לא נסלול אף כביש חדש, אך נתמקד בשיפור המצב בכבישים אדומים" — אמר אתמול מנכ"ל מע"ץ, יהודה כהן, בפגישה שנערכה בלשכת ראש עיריית רחובות.

מנכ"ל מע"ץ התייחס לבעיית תחזוקתם של כבישים בין-עירוניים העוברים בתוכי ערים, ואמר, כי לדעתו על מע"ץ להשתתף באחזקת כבישים אלה ולא להטיל את מלוא המעמסה על הרשות המקומית.

ראש העירייה, יחזקאל הרמלך, העלה בפניו את הבעייה הבטיחותית בדרך יבנה בעיר, שזהו צומת מסוכן שאין בו תאורה ואין שוליים בשני צידי הכביש. בכביש זה אירעו תאונות רבות.

העלאה מתונה של מיסי הארנונה בפתח-תקווה

מאת זכריה הורדי, כתב „על המשמר"

ברוב קולות חברי הקואליציה (העבודה, מפ"ם, למען פ"ת ורשימה ערתית) נתקבלה בישיבת מועצת עיריית פתח-תקווה, שהתקיימה שלשום, הצעת ראש עיריית פתח-תקווה, דב תבורי, לעידכון מיסי הארנונה, לשנת התקציב 1986/7. נגדה הצביעו נציגי האופוזיציה (החזית הדתית והליכוד), ואיש הקואליציה מסיעת „שינוי", שהצטרף בהצבעתו לאופוזיציה.

למרות המלצת משרד-הפנים לערכן את מיסי הארנונה ב-175%-180%, בהתאם לעליית המדד, החליטה מועצת העירייה לאשר את הצעת הנהלת העירייה, שעל פיה יועלו מיסי הארנונה למגורים מ-120% -135% בלבד. נוסף לעידכון הנמוך בשיעורי המיסים, ניתנו הנחות של 5% עד 30% למיעוטי יכולת ולמשלמי המיסים העירוניים מראש.

בעת הישיבה הפגינו הסוחרים והעצמאים ברחבת העירייה נגד העלאת המיסים העירוניים, לאחר שהשביתו את המסחר בעיר במשך היום.

ראש העיר הפריך את טענתם שבעל עסק בשטח של 25 ממ"ר יצטרך לשלם 2,800,000 שקל ישן לשנה והרגיש, כי בעל עסק בשטח זה ישלם רק 1,291,000 שקל ישן לשנה.

3 גלגלי מטוס ג'מבו התפוצצו בעת נחיתה

3 צמיגים של מטוס ג'מבו ריק מנוסעים התפוצצו בשעה 2.00 לפנות בוקר בעת נחיתת המטוס בנמל בן-גוריון.

אנשי הנמל סיפרו, שגלגל אחד התפוצץ בעת הנחיתה, דבר שגרם לטייס להסיט את המטוס הגדול בכיוון הנגדי ואז נשחקו עוד 2 מ-16 גלגלי המטוס.

עם זאת לא היתה כל סכנה למטוס הג'מבו והוא עשה את דרכו בכוחות עצמו אל עמדת הנחיתה.

המטוס שב לארץ ללא נוסעים לאחר טיסת מטען. (עתי"ם)

אירגון עולמי של רופאי שיניים יתכנס בי-ם ב-'89

מאת י. שמי, כתב „על המשמר"

מסדר האחווה „אלפא-אומגה", המאגד 18 אלף רופאי שיניים, בעיקר יהודים, יקיים את כינוסו השנתי הבא ב-1989 בירושלים.

האירגון נוסד ב-1907 בפילדלפיה בתגובה על סירובו של האירגון הכלל-אמריקני לקבל לשורותיו רופאים יהודים. תחילה איגד המסדר רק רופאים יהודים ורק... גברים. עם הזמן השתנו התקנות וכיום ישנם באיגוד גם נשים וגם כושים.

למסדר „אלפא-אומגה" משתייכים גם 200 רופאי שיניים ישראליים. בכנס שנערך בבוסטון השנה נבחר ד"ר יהודה קאופמן, רופא שיניים מרמת-גן, לגזבר הבינלאומי של המסדר. ב-1989 יתקיים, כאמור, הכנס השנתי של המסדר בירושלים.

המסדר עוסק בנושאים מקצועיים ופילנטרופיים. בין השאר תרמו חברי המיסדר והאחיהם 3 מיליון דולר לבית-ספר לרפואת שיניים בתל-אביב. כן מגישים חברי המיסדר עזרה למיעוטי יכולת באשקלון ועוד. לכנס בירושלים יגיעו כ-1,000 רופאים.

טלקס

● עובדי עיריית צפת שבתו

עובדי עיריית צפת פתחו אתמול בשביתה כדי לקבל משכורתם. אולם בניגוד לפעמים הקודמות, מצאו הפעם ראשי העיר את סכומי הכסף הדרושים לתשלום משכורות עובדים.

אמש נודע לעובדים שנמצאו הכספים הדרושים והוחלט לשוב היום לעבודה כרגיל.

בעירייה נמסר, כי הגרעון עומד עדיין על למעלה ממיליון דולר. **יהודה צור**

● מילגות ע"ש חגי אילון בחולון

קרן המילגות על שם חגי אילון ז"ל בנו של ראש עיריית חולון, חילקה 6 מילגות לימודים לתלמידים תושבי חולון, שלומדים במוסדות להשכלה גבוהה, במלאות שלוש שנים לפטירתו.

קרן המילגות ע"ש חגי אילון, שהיה ציר-יועץ בשגרירות ישראל במאו בהולנד, הוקמה על-ידי הוריו, ראש העיר פנחס אילון ורעייתו מרים. הקרן מנוהלת על-ידי מועדון רוטרי חולון והמילגות מוענקות זו השנה הרביעית. **אשר שילוני**

● עדנה ארידור — דוברת האוצר

מנכ"ל האוצר הודיע, כי עדנה ארידור, כתבת כלכלית של עיתון „חדשות", תיכנס לתפקיד דוברת משרד-האוצר החל מיום ראשון ה-16 בפברואר.

עדנה ארידור היא בעלת נסיון של תשע שנים ביחסי ציבור ועתונאות, בעבר כתבת „ידיעות אחרונות", נמנתה עם צוות „כלבוטק" ו„מבט שני" בטלוויזיה. (שע"ה)

קומנדו מס הכנסה בלי אלי לנדאו

קומנדו מס הכנסה הציב אתמול שני מחסומי ביקורת בהרצליה ללא הפרעה מצד ראש העירייה, אלי לנדאו, ואנשיו. לדברי האחראי על המחסום, יהודה פרנק, 25 אחוז מכלי הרכב שנבדקו נתפסו בהעלמות (צילום: שי אבריאל / י.פ.פ.א.)

המוני מפגינים יקדמו את ועידת „כך" בבנייני האומה

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר"

„שלום עכשיו", „מענה" הקיבוץ הארצי והתק"ם, תנועות הנוער, תנועת השכונות והוועד נגד הגזענות של הציבור הערבי, מארגנים ביחד את הפגנת ההמונים, שתיערך ביום רביעי בצהריים מול בנייני האומה בירושלים, נגד הגזענות ונגד ועידת „כך".

במהלך העצרת שתתקיים במקום ישאו דברים ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, חתן פרס נשיא המדינה לספרות, נעים עראיידה, שלמה אלבז, שולמית הר-אבן, פרופ' אוריאל סימון ויו"ר „מענה", יגאל צחור. ינחה נפתלי רז מ„שלום עכשיו".

מלחמה בכל האמצעים

בישיבות התיאום שערכו המארגנים סוכם, כי בהפגנה יינתן ביטוי, בראש ובראשונה, להוקעת תופעת הגזענות ולדרישה להוצאת הגזענות ותנועת „כך" אל מחוץ לחוק. בסיסמאות שישאו המפגינים תועלה גם הדרישה לביטול חסינותם של ח"כים לגבי התבטאויות ופעילות גזענית. כל התנועות המפגינות רואות בכהנא „פיהרר" של תנועה בעלת מאפיינים נאציים ומייחסות חשיבות למלחמה נגדו בכל האמצעים האפשריים.

התנועות יקראו לגופים הציוניים להוקיע ולהחרים לא רק את „כך" וכהנא, אלא גם את כל מי שמשתף עימם פעולה בכנסת ומחוצה לה.

תנועת „מענה" מיטה על נגד הגזענות, המורכבת מתנדבים מכל קצות הקשת הפוליטית. התחילה בשבועות האחרונים כחצי מיליון איש על עצומה הקוראת לחוקק חוק נגד הגזענות.

מאות סדרנים נושאי תגים יחסמו בפני אנשי „כך" כל אפשרות לארגן פרובוקציות ופעולות אלימות נגד המפגינים. מידע על כוונות כאלה הגיע אתמול למטות „שלום עכשיו" ו„אזרחים נגד גזענות" בירושלים. כמו כן היו איומי טלפון למשרד „שלום עכשיו" בת"א. משרד התנועה גם נפרץ בסוף השבוע עבר ונמצאה בו כתובת נאצה של „כך".

שליטא לימין כהנא

ח"כ בני שליטא, מן הליברלים בליכוד, התקיף אתמול את מזכ"ל מפ"ם, אלעזר גרנות. „המדבר גבוהה על הדמוקרטיה אולם כרזמנית הוא מוכן למנוע מבעלי דעות אחרות ליהנות מזכויות הדמוקרטיה".

ח"כ שליטא טוען, כי הסוכנות מבזבזת כספים על ערעור בדבר קיום ועידת „כך" בבנייני האומה, ובכך היא גורמת פופולריות זולה על חשבון העם היהודי.

הטור השבועי

בארגון גימלאי קג"מ

המועצה הארצית של ארגון גימלאי קג"מ התכנסה לאחרונה לדיון בבעיותיו. יו"ר הארגון חח' משה ברטל, מסר סקירה מקיפה על בעיות הגימלאים בשעה זו וקרא לחברים לגלות עירנות ופעילות בכדי לקדם מי הרעה. לאחר דיון נתקבלו סיכומים והחלטות בנושאים הבאים: לקדם בברכה הקמת השדולה בכנסת. להשתתף באופן פעיל במבצע שהוכרז ע"י ההסתדרות על הקמת „קרן לצמיחה כלכלית". להתנגד למגמה להטיל מס על הקיצבאות. לקיים כינוס ארצי דו-שנתי של הארגון באביב הקרוב נוכח הקולות הקוראים להקים רשימה עצמאית לכנסת. נקיים דיון מקיף והוחלט ברוב דעות לעמוד בקשר עם ארגונים, וצבורי גימלאים אחרים כדי לבדוק האפשרות של הופעת רשימה עצמאית, בשלב ראשון בבחירות למוסדות והסתדרויות מקצועיות בהסתדרות.

לגימלאי קופת-חולים

המועצה הארצית של ארגון גימלאי קופ"ח תתכנס לישיבתה ביום ה' 13 בפברואר בשעה 9.00 בבוקר.

גבעתיים

אספת גימלאים רבת משתתפים התקיימה ב-4 בינואר ש.ז. פתח האספה חח' א. בולמן החי' פ. זומר הספיד בדברים חמים את שמעון קושניר ז"ל והח' שמעון אביזומר הרצה על „בעיות על ישראל בשעה זו". פעולות תרבות — וחברה של הסניף התקיימו בצורה סדירה במועדונים חנונים „בימת מפגשים". יש לציין במיוחד את גידול מספר החברים בסניף והתרחבות הפעולות.

רחובות

מסיבה לגימלאים — שהגיעו לגבורות התקיימה ב-4 בפברואר ש.ז. בבית שפרינצק בהשתתפות ציבור גדול של גימלאים וותיקים. פתח והנחה המסיבה החי' יצחק בנארי. ברכה השמיע החי' יוסף וייס מזכיר מועצת הפועלים.

הוועדה לבטחון ולבטיחות

מודיעה בזה לחברי הסתדרות הגימלאים שפרטים בנושא בטחון ובטיחות יימסרו לחברים בראיון עם יו"ר הוועדה החי' בצלאל בליו „שעון הזהב" בגל א' של קול-ישראל, מחר יום ד' 12 בפברואר בשעה 4.00 אחה"צ.

וותיקות נעמ"ת

יום עיון לגימלאות נעמ"ת - בשיתוף המחלקה לתרבות והסברה התקיים בבאר-שבע בהשתתפות 50 חברות מהאיזור. דברי ברכה השמיעו: חנה דוידוביץ, מזכירת נעמ"ת ב"ש אריה לוין יו"ר סניף הגימלאים הרצו החברים ברוריה לובטון ושרה זרעוני. לאחר ההרצאות התקיים דיון ערני בהשתתפות החברות.

שי לוותיקות נעמ"ת - במסגרת „יום האשה" הוחלט להעניק לוותיקות מרכזי נעמ"ת שי צנוע כמקובל לגבי עובדות מן המניין.

באגף לרווחה

ביום ב' 3 בפברואר ש.ז. התקיימה ישיבת האגף לרווחה בהשתתפות של נציגי „משען", חברות רבקה יעקבי ושרה יעקובוביץ וכן נציגי בתי האבות מגוש דן. יו"ר האגף החי' משה סמולר, סגר את ביקוריו בבתי האבות ונציגי „משען" העלו את בעיות המוסדות. התקיים דיון בו השתתפו כל הנוכחים. סוכם — להמשיך את הקשר עם וועדי הדיירים ולארגן את פעולתם ולהקים קבוצות מתנדבים לטיפול בבתי האבות.

פגישה עם יושבי ראש הסניפים

פגישה דחופה של יושבי ראש הסניפים בהשתתפות יו"ר הסתדרות הגימלאים וחברי המזכירות התקיימה אתמול, במרכז הסתדרות הגימלאים. לאחר דיון מקיף הוחלט לקיים אספות מחאה נגד הגזירות על הגימלאים בהשתתפות חברי הכנסת מהשדולה.

הודעה לכותבים ולקוראים

לצערנו, אין באפשרותנו לפרסם כל החומר המגוון והמעניין שאנו מקבלים מסניפים, ארגונים ומועדונים. בגלל מגבלות תקציביות אין כל אפשרות להרחיב את „הטור השבועי", לכן סוכם להעביר חלק מכתבות ורשימות שלא פורסמו בטור השבועי לניב הגימלאי החל מהגליון הקרוב. פרטים יפורסמו בקרוב. בברכת חברים, י. גדעוני.

הופיע ניב הגימלאי

מס' 23-24. להשיג בסניפים ובמועדונים.

בפלילים

כנופייה נוספת חשודה בפריצות לתכשיטיות

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

שעות אחדות לאחר שפורצים חדרו לבית-מלאכה לצורפות ברחוב מונטיפיורי 1 בתל-אביב, פיצחו את הכספות ובזזו תכשיטים וזהב — עצרה המשטרה שני חשודים, עם השלל הגנוב.

המשטרה סבורה שהמדובר בכנופייה נוספת שעסקה בפריצות לחנויות ובתי-מלאכה לתכשיטים. לאחר שחשודים בהשתייכות לכנופייה אחרת שפעלה במרכז תל-אביב, כבר נעצרו ביום שבת.

שלשום בלילה נפרץ בית מלאכה לצורפות השייך לאברהם ששון ברחוב מונטיפיורי 1 בתל-אביב. הפורצים חדרו למקום תוך כדי שבירת קיר משותף לבית המלאכה ולחנות בגדים סמוכה. הם ריתכו 2 כספות והריקו את תכולתן שכללה כלי כסף שונים בשווי של 8,000 דולר.

שעות אחדות לאחר ביצוע הפריצה נעצרו על-ידי היחידה המרכזית 2 אחים המוכרים למשטרה „כמפצחי כספות". האחים, בני 26 ו-33, נתפסו בשעה שעסקו בשינוי צורת התכשיטים הגנובים בתוך בית נטוש בשכונת שבזי בתל-אביב.

שוד אלים במלטשת יהלומים בגבעתיים

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

יהלומים ששוויים טרם נאמד נשדדו אתמול במהלך שוד אלים במלטשה בגבעתיים.

שני שודדים רעולי פנים המתינו כ-5.00 בבוקר בקומה השנייה של המלטשה השייכת לאברהם נוימן. מספר דקות לאחר מכן הגיע למקום בעל המלטשה יחד עם אחד מעובדיו. השודדים התנפלו על השניים, הצמידו חפץ לא מזוהה לרקתו של הפועל ואיימו עליו. הוא נחבל בידיו והוכנס אל אולם הליטוש המרכזי. בעל המלטשה הוכנס באיומים למשרדו ואולץ לפתוח את הכספת. הם כבלו את המנהל והפועל, רוקנו את הכספת ונמלטו.

בעל המלטשה והפועל הצליחו להשתחרר והזעיקו את המשטרה. נפתחה חקירה.

יצא לסיור שגרתי וגילה את רכבו בידי שודדים

מאת ניצה ריימון, כתבת „על המשמר"

סמל ראשון טוביה ינקוביץ, איש המשמר האזרחי בכפר-סבא, יצא שלשום בלילה לסיור באיזור הצרוז במסגרת פעילותו במשמר האזרחי. סגנון לחצות הבחין בתנועות רכב חשודות. הוא הזיל לעקוב אחר הרכב ולהדהמתו גילה כי זהו רכבו הנסחרי.

ינקוביץ החל לעקוב אחר הרכב שהיה בדרכו לטייבה שבמשולש. ליד הכפר הבחינו נוסעי הרכב בניידת המשמר האזרחי שעוקבת אחריהם. נטשו את הרכב ונמלטו.

סמל ינקוביץ הזעיק עזרה והרכב המסחרי הובא לתחנת המשטרה. שם התברר כי הוא עמוס בכמות עצומה של מאות פריטי אינסטלציה.

מסתבר, שבעת שסמל ינקוביץ יצא לתפקידו גנבו תושבי טייבה את רכבו. פרצו לחנות אינסטלציה בהוד השרון ורוקנו את כל החנות.

בבוקר הופיע בעל החנות, ציון סלומון, לתחנת המשטרה כדי להגיש תלונה על פריצת חנותו, והופתע לגלות את רכושו בתחנה.

כלב גישוש נהרג בעת מילוי תפקידו

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

כלב גישוש, שחשף מספר מצבורי נשק וחומרי חבלה, נפל מגג בגובה 8 מטרים ונהרג בסיום עבודת הגישוש שביצע.

סיפור זה סיפר האחראי על הכלב בעיניים דומעות לשר-המשטרה, חיים בר-לב, בפגישה שנערכה בין שר-המשטרה לצוות חקירה מיוחד ממרחב העמקים שחקר פרשת גניבת נשק ותחמושת מצה"ל. בפגישה השתתף צוות חקירה נוסף שחשף את פרשת גניבת הכספת מבנק דיסקונט במפרץ חיפה.

בחודשים האחרונים החל צוות החקירה המיוחד לחקור פרשת גניבת נשק מבסיסי צה"ל על-ידי בדואי מהכפר ערב אל-שיבלי המשרתים בכוחות הבטחון.

לפני כשבועיים פשטו כוחות המשטרה על 15 בתים בכפר ובעזרת כלב הגישוש חשפו מספר מצבורי תחמושת. ביניהם מצבור של כ-160 רימוני יד שגנב צעיר תושב הכפר מהבסיס בו הוא משרת. הצעיר סיפר כי חלק מהרימונים נמכרו לתושב דבוריה שנעצר מאוחר יותר על-ידי המשטרה כשהרימונים ברשותו. לקראת סוף המשיטה עלה כלב הגישוש על גג בית ותוך כדי הרחה החליק מהגג ונהרג.

לחברנו פרנסיס ולמשפחתה

משתתפים באבלכם במות

האב

קיבוץ עין-המפרץ

לתמי מור ובני משפחתה

משתתפים באבלכם במות

האב

קיבוץ עין-שמר

עם שלום גושן ומשפחתו

במות אחיו

יעקב

אבלים

גבעת-חביבה

אנו משתתפים באבלו של חברנו
אריה בן-נפתלי ומשפחתו

במות

אחיו
(בנטר)

קיבוץ עין-החורש

אבלים וכואבים על מות ידידנו

יצחק מלניק

ומשתתפים בצערה של פנינה והמשפחה

עדה ויוסף גילן — גיטה ונחום פישלוב
רחל ושמואל גלר — חיה וברוך פישמן
ורד ואברהם כהן — שרה ויעקב רוזנפלד